

Muzeul Digital al Romanului Românesc

revistatransilvania.ro/mdrr

Muzeul Digital al Romanului Românesc

revistatransilvania.ro/mdrr

Acest roman a fost digitizat în cadrul proiectului **ASTRA Data Mining. Muzeul Digital al Romanului Românesc din Secolul al XIX-lea**, inițiat de Revista Transilvania, organizat de Complexul Național Muzeal ASTRA și co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național (AFCN).

Sugestie de citare a arhivei:
Baghiu, Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Daiana Gârdan, Emanuel Modoc, David Morariu, Teodora Susarenco, Radu Vancu, Dragoș Varga. *Muzeul Digital al Romanului Românesc: secolul al XIX-lea*. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2019.
http://revistatransilvania.ro/mdrr

This novel was digitized for the project **ASTRA Data Mining. Muzeul Digital al Romanului Românesc din Secolul al XIX-lea**, initiated by Revista Transilvania, organized by ASTRA National Museum Complex and co-financed by The National Cultural Fund Administration (AFCN).

Citation suggestion:
Baghiu, Ștefan, Vlad Pojoga, Cosmin Borza, Andreea Coroian Goldiș, Daiana Gârdan, Emanuel Modoc, David Morariu, Teodora Susarenco, Radu Vancu, Dragoș Varga. *The Digital Museum of the Romanian Novel: The 19th Century*. Sibiu: Complexul Național Muzeal ASTRA, 2019.
http://revistatransilvania.ro/mdrr

MUZEUL ASTRA
COMPLEXUL NAȚIONAL MUZEAL ASTRA

CONSILIUL JUDEȚEAN SIBIU

PROIECT CO-FINANȚAT DE:
Administrația Fondului Cultural Național

ULBS
Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu

ХОЦІ

ШІ

ХАЦІВА.

ROMANŬ ISTOPIKŬ

DE

А. Пекимон.

БУКУРЕЩІ.
Типографіеа Сфинтеї Мітрополіі.
1853.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Acesta Exl. Dăruită Bibliotecei
Exl. Mănăstirei Cr. Sf. ~~[illegible]~~ 33
Sept. 6 Gr. Vz. Aprilie 1865
Ioan V. Pilat

ÎNTÎIA DOPÎNȚĂ.

În vechĭ amorŭl plin de simțire,
În vechĭ lumina okilor tăĭ,
Suflet de viață e pentru mine,
Ші de la moarte 'mĭ ar zice stăĭ.

Vin, te arată, să'ți zic ne nume,
Privigătoare, suflet cereskŭ,
Kăchĭ fără tine toate în lume
Par-kă sînt stinse ші amuțeskŭ.

Kînd staĭ ne rîndurĭ kŭ totŭl dusă,
Oki-ți, paloarea, rîndul tăkutŭ,
Ші maĭ plăkută dupere askunsă,
Daŭ frumuseții tale tributŭ.

Kînd bukuria kŭ a-ca surdare,
Face ne buze-ți veselul paĭŭ,
A diminețeĭ privigătoare,
Kîntekă-ți n'are 'n luna lui Maĭŭ.

Ox! kît e vesel cel ce te vede!
Dopința 'ntîia e un amorŭ,
Prin tine însă paĭul se perde,
Tu ești unŭ balsamŭ mîngîitorŭ!

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Bin, prin sърîsъ'цї, femee dълче,
Bin de алінъ sъflетъл meъ,
Kînd te въd okі'mї dърepea 'mї fъце,
Îцї întinz брацъл ші sînt ал тъъ.

În вечї къ фартек, къ ачea лъminъ,
Че'цї плаче nimfъ a te аръla,
Съ'mї sърîzї ast-фел, în вечї seninъ,
Ші'n вечї вірtъtea кънънї a'цї da!....

КАПИТѢЛ I.

ЕЛЕФТЕРІКА.

Балъл de Жоі seara, în zioa de sîntъл Георrie, ера unъ paiъ пentrъ mine, ера unъ isворъ de веселіе, пе kape inima mea o simte atît de mълтъ, dap вор-беле меле sînt слабе ka s'o apate îndestъл ші ka s'o поаtъ espima. Am въzът ферічіреа sърîzînd din 'na-intea mea, sirълъчind ka în черъ îngерії, авеа таліа свелітъ ші oki албastri ka seninъл черълъї, înвestitъ ka o колътвъ, фъръ nічї o пatъ пе dînsa. Ea ера чеа маї граціоasъ ші чеа маї бine фъkътъ din kîte a въzът oki меї. Dap, eъ, ваі! ерат unъ копілъ, пе лîngъ dînsa, kъчї, орї kînd dam s'o прinzъ, орї kînd вream sъ'ї ворbesk, прintp'un sърîs ал окілор еї, прintp'o kъътъіъръ de фокъ, фъчеа пentъл съ'mї салте ші ворбеле меле ераъ înъвшite de бътъіле inimeї. Eъ, рътъчіam, kъ toate ачestea, în хаосъл бъkърii ші upтъream ферічіреа че am zърit'o deskpiindъ-se din 'naintea окілор меї.

18 68 Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Бъкъріеа ші фрътъцеуеа съpidea къ atîta tinepeце în oki eї: унъ съфлет аша de кърать ка ал прънчілор черещї înkoponeazъ фрънtea-ї de kîte орї tpandaфірії чеї албї ші рошії фортeazъ бъketърї împpeціърял капълъї еї, ші тîmплеле'ї челе аврії фак a se вedea kosiцеле împletite de însъ'шї mîna'ї, ast-фелъ кът требъе съ фie împodobiтъ ші фрътoasъ пentpъ ka inima mea съ фie ръnitъ de dînsa.

'Цї am zis-o de маї мълте орї къ toate aчeste podoабе че'мї плаче atît de мълтъ ka съ ле въz, съвепірял лор, атънчї kînd тъ лінсещї, te înфъцішeazъ a евеа din 'naintea mea ші еъ te iббesk, te iббesk къ patimъ ші деліръ!...

Ast-фелъ Kostake ispръві de skpis ші se гътea a înkide пліkъл ka съ tpimiцъ унъ білетъ дълче ла Лефтеріка Фіїка Хаціълъї. Ел къ o zi маї 'nainte дъпцase лîngъ dînsa ла балял че'л dase пърinteле еї de zioa sîntълъї Geoprie, zioa нътелъї съъ. Kîte съспine tinepe apzътoape ne noate înфъціша istopia фie-кърбіа amantъ маї мълт saъ маї пуцінъ kpedinчосъ, ачела kape a iббit вре-o datъ în віаца sa, daka нътаї istopiea amopълъї n'ap фi авът o soaptъ аша de tpistъ ші daka amopezeле нъ'шї ap skimба amopezi, дънъ кът o koketъ капріцioasъ îшї skimбъ de маї мълте орї toaлeta ne фie-kape zi. Oape toatъ лътea съ фie аша? Тощї amanцi аъ a se плînце în kontpa amantелор?... Oape фeteiле съ фie kaвza? oape amopял нъ маї esistъ de фелъ? съ фie oape istopiea amopълъї нътаї în imaцinaцie? чine ap нътea oape съ ne ръспънzъ despre aчeasta? negpeшit нътаї фemei-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ле, ка ачелеа че ле апропіеазъ пе dînseле, кърора ле есте партеа din черъ: аморълъ, dівinitatea, ecistenца ші пътереа лор. Аморъл ші Фемеіле аў dominat пъмîнтъл, аў ръстърnat state, ціа întops dупъ воеле пе чеї таї марї оаменї. Ла dînseле dap требъе съ не adpesъm, еле не ва esпліка ачеастъ enigmъ, каре окупъ atît de тълъ капеѣеле Філософілор de modъ, чеї întmъпшаці. Бърбаці оаре съ Фіе sфінці?... еї каре daў леці, кареînвіповъцesk пе Фемеї, ші Фемеіле каре stpigъ în гъра таре къ еле sînt партеа чеа слабъ, ші Фемееа требъе dупъ апостолъл Павел съ ърmeze бърбатълуї. Бърбатъл іаръші, ка omъ, ка ачел че ціне кîрта în mîna sa, каре dъче toate dупъ воінца sa, каре este preotъ, профesorъ, miniстрu, ostamъ, сътпînъ пре toate, каре требъе съ dea întîіъ esemплu, че аре ел оаре а не ръспънde?...

Бърбатъл съ Фіе каuза? оаре ел требъе kondamnat ші пу Фемееа? Фемеіле îші întпlinesk пътаї datopiea, бърбатъл порънчеще, ші чел че аскълъ требъе пе апърat a se sъпъne.

Se zіче къ таї тълці къзъторіці n'ар Фі трeind бine кîтъ'ші de пъціпъ în віаца-ле конжъгалъ ші domestikъ, am Фost кърiosъ съ ціъ de unde провine avest ръъ, тълці 'mї аў sпus къ Фемеіле!... Пardon, пardon, тъ рог, пу înвіповъціці пе Фемеї, ръспънse o damъ каре sta de Фаць таї în зілеле трекъте, unde ворвіат ку domnul I. N. ла гръdina пъблікълуї, Фііnd къ, съ ціці dътneавoasтръ, ла гръdina пъблікълуї, întpe алтеле, se ворвеще ші despre аторъ, пептру къ аторълуї îї плаче прea тълт Флоріле, dътn-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

бръві ші апъ, бателярї, мъzikъ, ші маї de мълte орї obskърitatea, nъ înbiновъцицї ne femeї маї 'nainte de a жъdeka ne бърбацї!... Въ adък de esemплъ ne o варъ a mea, че nъ este de мълт мърitatъ, zise dama, ші kape este жънъ, frъmoasъ, simцitoape, împodobitъ kъ toate darъріле, în bîrstъ ka de шаї-spre-zeче anї, a лъat în kъsътopie ne domnъл M. Б. omъ ka de natpъ-zeчї de anї ші маї bine, kape dъпъ че a trъit în лъme, fъръ sъ fie obstinat de вре вna din плъчеріле ачелеа kape înkide drъmъл ла вirtъte, dъпъ че маї întîiъ s'a xîpшit, sъ zik aша, ka o poatъ de fiakpъ, caъ, маї bine, a trekътъ prin fokъ ші prin апъ, a xotърît în челе din вrmъ ka spre a se pokъi de toate, sъ se tragъ din лъme kъ o biatъ kopilъ kape nînъ în bîrstъ de шаї-spre-zeче anї n'a kъnoskът de kît doї okї aї мътesi, natpъ перецї aї kasi, ші ла bisерikъ kînd merцea din Кръчівn în Пацї. Înkinъiцi-въ, ачeastъ fечoarъ, kape dъпъ че s'a мърitat, ацepta sъ intpe în sovietate, sъ вazъ ші ea че este de въzът, съ се бъkъpe de mode, пetpечерї, kape fаче вnikъл вisъ ал fie-kърica femeї, îшї въzъ de o datъ вisъріле sale desfiinцîndъse, toate dopinцеле'ї kъzвte, ші kondamnatъ d'a шedea înkisъ, ədikъ a se pokъi ea în lokъл бърбатълъї eї. Ел плeakъ de dimineaцa ші se înnapoiazъ пe ла mezът попцi, perde în kърцї ш'апої îшї skoate пekazът пe nevastъ, bine пekъжitъ, oбositъ, nosomorîtъ ші adesea orї pъstindъ-se ka вnъ бърînъ колопелъ kъpe sъbalтерпїї sъї; але orї nъ вorбeще kîte treї zile, femeea лъї treбъe sъ taкъ ші ca, таче ші sъfepe, ш'апої tot fe-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

meiле sînt кълпавіле, tot фemeiле sînt реле, бърбaцi sînt sфinцi!...

Sфîpшesk de a маї deskpi челе че маї zise шi чeea че авea de rîndъ съ zikъ doamna T. A. плînrîndъ-se în kontpa тътълор бърбaцiлор din лъme, арълînd къ sînt amъцitopi, къ фemeiле sînt înшелate, къ пъ a маї ръmas nimikъ kape înnoбiлeazъ ne omъ, арълînd къ пъ маї este statopnічie, пъ маї este amopъ, пъ a ръmas kpedinцъ, шi în вpemea aчeasta skoцînd ън inелъ din deцetъї, d'asъnpa къръia ера stamnatъ emблema, kpedinца, sneранца шi amopъ, snъse къ înтїia тpeабъ kînd ва мерце a kasъ, o съ apънче aчest inелъ че'л авea dpent sъвenipe, гажъ ал ънъї nenopoчitъ amopъ!...

Amopъл ла царъ se înчепе de пе ла хope, ла шezътoape, ла клъчї, ла kîmnъ ш. ч. л. Флъкъi pîd kъ фeteле, глъmesk, se жok, se въd, se iббesk; iap ла opашъ înчепе de ла adънърї, soapeле, гръdinї, шi маї adesea opї de ла балъл maske. Балъл maske, aчeastъ iasmъ kape тîpaцe kъ sine în miжлокъл salоанелор iлъminate пе тoatъ лъmea тpaвestitъ, în timпъл карнавалълuї, фаче съ sббpde inimiле жънилор amopezaцї, кънї akoло not фi маї бine, akoло amantъл гъseще пе amanta sa sъвt ънъ domino de мътase, къ o maskъ ла окї de peцea, saъ de nînzъ чepбiтъ. Че de amъzaцii, че de intpiцї пе noate înфъцiша балъл maske, че фpътoasъ вiaцъ, mъzikъ, danцъ, kapikatъpї, бo-moapї, de мъte opї se шi чeapтъ, kîte odatъ se шi бat: pівалі ap' ажънце ла kъцite daka поліціса n'ap фi n'aчi n'anpoanc, пentpъ a цine лini-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ціеа цепералъ. Аічї а въzвt Kostake пе Леѳtерika ѳata Хаџіѵлѵї. Кѵт, Леѳtерika терце ла балѵ maske? ѳїїka Хаџіѵлѵї, пе kape пînъ în вîрctъ de ont-spre-zeче anї-n'a въzвt-o soapeле, пѵ s'a погорît пічї пînъ ла skapъ жосѵ, ѳъръ a ѳi însoџitъ de тѵта еї, saѵ чел пѵџinѵ de o слѵжпikъ kpedinчioasъ пе kape o авеа Хаџіѵ în kasъ de kînd epa холteiѵ. De ѵndе aчeastъ skimбape ka Хаџi Г.... съ înгъdѵeaskъ терцereа ѳїїчеї sale ла балѵл maske? Че врецї, тъ por, бiata kopiлъ съ пѵ вazъ шi ea nimikѵ, съ пѵ щie че este п'în лѵте? шi че a ешit dintp'aчeasta? Ба-лѵл maske пѵ este шi ел вnѵ лokѵ ka toate лokѵpi-ле ѵnde терце toatъ лѵтea? Nѵ терг ѳетеї ѳрѵ-тoase, ѳетеї kpeskѵte бine, бine înвъrkate? Toatъ лѵтea intpъ în тънѵшї глase, шi dameле kѵ колцѵпї de тъtase шi kѵ чipiчї de ла Парisѵ saѵ чел пѵџin de ла Іоже. Кѵт Хаџіѵ съ пѵ se dea шi ел dѵпъ лѵте? Че, вреа съ'шї отоape ѳata d'a пѵ o лъsa съ теаргъ ла балѵ maske? Toate dameле галante s'ap вni de a protesta în kontpa Хаџіѵлѵї пentpѵ o ase-тенea ѵртаре. Ба înkъ шi таї тѵлтѵ, еле аѵ ka-toptosit ka съ deskizъ kasa Хаџіѵлѵї kape nînъ ачi o авеа харетѵ.

Din kînd în kînd жѵni kѵ ѳpakѵpї de modъ de ла Франk шi kѵ легътѵpї de ла Барбѵловічї, парѳѵ-таџї kѵ парѳѵтъріе de ла Лебел, kѵ kътъшї kѵѵѵ-te de ла Марі, kѵ ѳрezѵpa ѳъkѵtъ de Алѳonso, kѵ вotine de ла Гineskѵ, шi kape џin adesea пе Niko-лашkѵ віржарѵ, saѵ чел пѵџinѵ вре вnѵл, челѵ таї din ѵртъ ѳacton adѵs de modъ, nînъ ла zioa албъ,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

se întрek каре de каре a da вizite, ші a фаче пар-
tide de жокърї невіновате în kasa Хаџіълъї, пентръ
каре Хаџіъ 'ш'a мобілат în чеде din вртъ salonъл
съъ къ вnъ гъstъ фоарte eskizъ. Къ ачeastъ okazie a
venit ші Kostake, съ'шї dепъе прinosъл ла ічоаре-
ле алтарълъї, каре dівiniza пе фіїка Хаџіълъї ші пе
мъма еї. Фіџї галанџї жънілор domnішорї kînd въ
înфъџішаџї din 'naintea damелор de modъ, къчї ko-
koana Хаџіїка ape atîta amaвілітate, atîta indълџенџъ
în прііmіpea sa; dap Елефтерika, însъ, Елефтерika
este вnъ înџеръ; плінъ de граџіі ші къ вnъ snipitъ
фоарte papъ, konвersaџiea sa a animat toatъ soџie-
tatea kokoanелор de прin преџівръ, kîte se adъn se-
ріле ла konвersaџie!....

Въzвіаџї вре odatъ вna din kanъріле de оперъ
че a prodвs чеде маї челебре ценіврї a ле antikitъџi,
мартъра чea кратъ de ла Паросъ, ші dalta în mîna
лъї Фidias, пе a dat чea маї фрътоasъ Веперъ, вna
din zeitъџї a ле къріа темплърї a фost кълtibate tot-
d'aвna de кътре tinepe фечоаре; пентръ къ zeea пе
înфъџішeazъ пе stъnîna protektoape a фрътъзецій ші
a граџіілор. Албъ, кратъ, фie-каре тръсъръ a ображ-
лор еї întoanъ артоniea че фаче пе мърitорї a o a-
dopa. Oki еї anвnцъ къ desъвîршіре фокъл чел маї
sфінцітъ ші seninъл че înфъџішeazъ dълчea еї пръ-
пелъ întpeче пе ачела ал търі ла ръзърітъл soape-
лъї. O граџіе însъ маї мълтъ каре вine de ла edъ-
каџіе, ачeea a крещерії челії вне în învъцътърї,
eкonomie, ші прінціпъл de a жъdeка лъкрърiле маї

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

съпъtosъ, ap фi adъorat пe лîngъ фisionomiea sa чea de алабastрь вnъ interesъ шi maï mape.

Dap despre toate aвestea sînt пърinдi ръspвnzъtорi, къчi konii iaъ tot-d'aвna esemпль din чeea чe въd ла пърinдi лор.

Фрвtoasъ вîpstъ, фрвtoшï anï ла kape требве съ пe rîndim tot-d'aвna; нiчi o sekвndъ nь treчe фъръ a nь пe лъsa чевa de плînsъ пe врta ei. Astфелъ жвna фечoaръ, белъ ka idealвл maïsterвлвï antikitъдi, пe лîngъ sввrdълнiчie шi dopinдъ фъръ marдinï,înфъдiша пe вzeле'ï рвteнвл вkврii шi în oki ei se deskpiea sвфлetвл чел веселъ шi непътatînkъ de дenivл korвпдii kape s'a nвmit de oameni soдietъдii, esперienдa шi kвnoшinдa despre toate.... Ast-фелъ era фiïka Хaдivлвï, фiïka вnвï negвдitоръ богатъ, чeea че фъчea toatъ konsolaдiea шi вkвpiea anilop sъi tpekвдï.

Чine esteînsъ amantвл ei kape a sвsninat de maï mвлte орi ла нiчioapeле ei, kape a дemвt шi a sвфepit, deskizîndь'шï inima din'naintea ei, apътîndь'ï фokвл de kape este konsвmatъ, шi minвteле sale de фepiчipe ле-a пepdвt înkъ d'atвnчi kînd a въzвt-o, de kînd 'i a жвpat o eтepnъ iввipe, шi d'aчi înnainte nь'шï гъsea odixna de kît rîndindь-se ла ea, rîndinsъ ла atopвл ei, ла пetъpдinita ei фpвtвseдe, шi dвлчea apтonie a вorвei sale de kape era pънitъ пentвл sъъ. Baï ел a sвфepit ш'aчeea че'л kinвea aîît de mвлtъ era atopвл, atopвл фъръ kape nimikъ n'ap фi, шi avest opizontъ ap фi фъръ вiaдъ, soapeле n'ap da лвminь шi пъmîntвл n'ap priimi вeдetaдie

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

прin роа dimineцeї, ші пазъріле п'ар фаче копчер-теле лор atît de dълчї, прівігътоареа п'арînsъфлецi dътбръвіле, ші роza п'ар фi аша de фрътоазъ пе kiар гімпiї еї чеїînцепъторї. Ачesta ера Kostake, Kostake, ънъ орфанъ de пъринцi, kpeskът în kasa бър-біерълъї Тъdор kape шedea în ханъл лъї Філарет, ънde маї în ъртъ s'a zidit teatръл чел нъоъ dънъ подъл Могошоаеї.

II.

KIOSKŬ ХАЦІѢЛѢЇ.

Soapele ғііnd ла апѣѕѣл ѕъ̆ înғъціша ѣnă̆ orizontŭ апрinsă̆, ші pazele sале чеде маї de пе ѣрътъ kъdeaă̆ пе ғерѣл чел алъ̆ d'aѕѣпра tѣрпѣрілор тъпъѕtipi Kotpочеп̆. Колоане de абѣрї вепеаă̆ a se погорî de пеste deалѣрї прin ѕълчііле ші апіпії kape ѣтѣresk търцініле Dîmбовіці de ла Bitanŭ ші пînъ маї depapte de Sîntѣл Леғтеріе. Бротъчеі ші жігъпііле tîpîtoape гопite din балта чеа таре a Чіштеціѣлѣї ѣnde astъzї e гъdina пѣблікъ, îшї ғортez de kъ seapa kончерteле лор пе търцініле лакѣрілор de ла кърътіdърїї, ші бѣха de поапte фаче a s'aѣzi цінетеле еї пе дърътътѣріле тѣрілор че înғъцішеazъ ѣп векіŭ kastélŭ. S'aѣd kioteле лѣкръторілор de пе deалѣріле înвечinate, че se întopk пе ла kaseле лор, вііnd грѣпе грѣпе de ла вії. Фокѣріле îнчеп a лікърі пе бътътѣреле kîtop-ва kase локѣite de плѣгарі sîрбї, търцінашї, іар în зіле de сърбъторї ші dѣmi-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

nічіле, ſечоареле se вѣd, în kostвmъ naцionalъ, пврtîndъ вnъ kordonъ рошв kв kape sînt înчinse пеste міжлокъ, kъ погор deалвріле Snipi, în mвргвл serii, întorkîndв-se de пе ла хоре. Мвцетвл вітелор ші ал віцеілор рѣsпвnd oape-kвm ла рѣssпетвл че se aвde de dепарte, din міжлоквл Бвкврещіълві. Аічі se бвквръ чінева de o datъ ші de віаца църънeaskъ a плвгарвлві мърцінашъ kît ші de табловл че înfъцішeazъ într'o întindere îndestвл de mape пвтървл kaselor ші tврnвріле вiserічілор din міжлоквл орашвлві. Хацівл sinгвръ, într'вnъ kioskъ înnaltъ, pesпipa ръkoapea serii fвmînd din чівбвквл съ чел de чірешъ. Nв skъпa din вedere нічі вna din aчeste лвkрврї kape aъ пвтереа d'a înkînta прівіреа ші авzвл, пв вїta nimikъ din челе че 'шї пвtea înkiпві kъ este maї dепарte de deалвріле kape se вnesk kв oрizontвл akoперітъ de fвmъ ші de авврі serii.

— Съ'mї adвчецї kafeaoa, zise ел, бълînd în палме, ші dвпъ вnъ minвtъ se înfъцішъ o femee бътрînъ ka de чінчї-zeчї de anї ші maї вine, adвkînd пе o тъвіцъ neагръ вnъ feліцeanъ ашezatъ într'вnъ zapfъ de арцintъ în forma вnвї teasъ лвkratъ frвmosъ. Хацівл лвъ teasвл. Бътрîna pîdikъ kв вnъ клеще mikъ, kърбвнеле че ера maї stinsъ пе лвлeaoa чea de пътînтъ apsъ din чвбвквл Хацівлві. — Nв bezї, zise ел, kъ s'a stinsъ чівбвкв!... dвte de zїї лвї Nikолае бъiatвл съ'mї вмпле алт чівбвкъ, ші ел лъзъ пina sa din mînъ, пвse вnъ пічоръ пeste пічоръ, îшї рѣssчі mвstaца, ka вnъ холteiъ de treї-zeчї de anї, îшї înkreцi frвntea stрînгîndв'шї snрînчeніле sале че-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ле аркъите, къскъ лънгъ, дъпъ каре skoase ънъ sъnet ръгъшитъ, îшї netezi барба ші iар къскъ. Femeea маї ажънsese ла жътълatea skърi погорîндъ-se дъпъ порънка Хаџіълъї ка съ adъkъ алтъ чіъбъkъ.

— N'аъzї, zise Хаџіъл, Бълашо! femeea se înnapoe ла ordiniле stъпînълъї еї.

— Че порънчещї жънîne?

— S'a întops kokoana de ла плімбаре?

— Da, жънîne, a venit маї adineaorї....

— Xîm!... xîm!... ші skoase таbакера sa din позънаръ, лъъ o прізъ de таbакъ дъпъ каре ъртъ маї мъле stръпътърї ші'шї skoace basmaoa sa чea kъ върџї алbastре din позънаръл de ла pantaлонї, dar пе kînd biata femee stînd în пічоare din 'naintea лъї, kъ mîiниле ла пептъ, съ гътea a'ї zîче: съ въ fie de bine жънîne, ънъ afърisitъ de greerъ че'л asърzea kъ kîрîitъл лъї, чел пе prekърmatъ, гъkъ neaъzitъ ърareа bietеї бътîne.

— Лefterika s'a desбръkat de хаїнеле челе пъої kъ каре a eшit? багъ bine de seamъ Бълашо, fiї пърїъtoare de гріжъ kъ ea ле kam арънkъ пе ънde fї kam bine: tъ ещї ръспънzътoare de хаїнеле, албетъріле, ші kiар de fie-mea: deskideџї okiї bine съ пъ маї въz арънkate мъїъsърiиле de пе dînsa ші kапелеле еї, ka маї de-ънъ-zї kînd notaea de къџелъ întindea kъ лабеле ънъ netekъ de хорботъ de мътase. Aї аъzit, d'akъm пъ маї întreb пе nimenї, de kît пе tine! Destъл мъ чept kъ nebasta de dimineaца mînъ seara пentrъ felъ de felъ de лъkrърї, пъ маї boiъ съ маї am ші бътaea asta de капъ. În-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

гріжеще'мї de кавъ, fъ ekonomie кît поцї, пentрв къ am fatъ de мъpitat, mi s'a înгpeoiat kasa, tpar пekazврї kam мвлte шi timпвpiле вezi-ле квm sînt.

Aї zis лвї Nikолae съ'mї adвkъ вnъ чiвбвkъ?

— N'am аввt kînd съ'ї zik пentрв kъ maї ke-mat dвmneata, pъspвnse бътpîna кв aчea sepiozitate a femeilор d'aчeastъ вîptsъ, iap desпpe înгpiжipea капелелор шi ekonomie, Леftepika este mape akвm, тpебве съ se dedea ea sinгвpъ кв ekonomiea ka съ щie s'o fakъ шi ла kasa eї, mîîne поїmîîne, daka ва вoi Dвmnezeв. Eв am kpeskвt-o, am fъkвt-o мape, пвmaї съ авz вorbъ бвпъ, шi пе dвmneata, жвпîne, съ te въz мвлцвmitв. Dap de ла вnъ timпв înkoaче, съ пв'цї fie кв sвпъpape, ещї kam kîptitopв, kam чiвdatв, бацї de seamъ ла toate лвkpвpiле шi kokoana жвпîneasa ape dpentate mititika, kînd se чeapтъ кв dвmneata. Бърбацi kавтъ de алте тpебвpї, aв алте sokoтелї, алте гріжї, iap пв tot-d'авna ka dвmneata, kвm te цїї de капвл бieтеї копиле, s'o înfpвntezї пentрв toate nimikвpiле шi s'o faчї tot-d'авna съ плîпгъ, mititika mami. O опpещї ka съ se îmбpaче, de, dвпъ kвm мepце шapтвл de astъzї, kъ съ вezї dвmneata, жвпîne, akвm пвmaї este лвmea ka алтъ datъ, kînd nerвstopi тpъiaв kвm da Dвmnezeв, akвm este алтъ лвme; шi kape este femeea aчeea kape съ se лase чева maї жосв de kît o kokoапъ!... Ape dpentate kokoana жвпîneasa, zъв, ape dpentate, kъ вpea съ înвеце пе Леftepika клавірв, s'o înвеце жokвpї kape aв ешit akвm, kъчї kitapa o щie de postв; îї maї тpебве ш'o sfpanцвzea-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

skъ, kъ de, eŭ sînt бъгрînъ ші îmї sfîrîe inima kînd въz лъmea цiindъse de лъksъsŭ. Las'o în паче лasъ пе mititika maïki sъ пetpeakъ, sъ kînte, sъ pîzъ, sъ жоаче, sъ iasъ лa плimбare kъ kokoana жънîneasa, sъ терцї ші dъmneata kъ dъmneaлор, sъ въ опріцї пе лe хоре kъm fъчeaŭ neгъstopiї din вekime, kъm 'ї am anъkat eŭ în kопіlъріea mea. Аша sъ faчї жънîne, ші kînd вine kokoane ші боерї ka sъ пetpeakъ лa dъmneaвoastръ, nъ fъцi nъmaї de kît, dъnъ kъm 'цї e обічeiъл, kъ stрічї nopoкъл fetiї. Te înfъndezї прin ъї вечinї ънde жоакъ кърцї.... Nъ staï ші dъmneata, sъ вezї че kокопашї fрътошї вin kъ алte kokoane seapa ші neste zi лa пetpечере. Dъmneata în локŭ sъ шezї sъ sпъї чева, fъцї ш'апої te черцї kъ kokoana жънîneasa. Mititika kokoana жънîneasa, kît a плîns kъ aï dat doъ палme Лefte-piki къчї s'a черъt sъ меаргъ лa балŭ maske kъ ko-koana вistiepeasa ші nînъ 'ї aï dat вое 'ї aï арътat dosъл палmeї.

Aчi Хацiъл maï fъkъ o къskътръ kît toate zi-леле ші 'nчепъ a mъstpa пe dъdaka Лefтepiki, de обръznічiea че аре sъ'ї вorвeaskъ аша de deskisŭ.

— Алъ datъ, zise ел, kînd aï ka sъ'mї вor-бещї чева, гереще-te d'a'mї maï вorбi аша de лъпгŭ. Dъte d'aічї în коло ші zi лъї Nikолае sъ'mї anpinzъ чiъбъкъл.

Kapnaksi! zise ел sъnърatŭ, aъzind din nъoŭ тiорлъiтъл жnop mîце каре вeniръ d'asъnpa înвeліш-лъї, kъ жрлете ші гелŭ de гелŭ de sъnete xidoase. Kapnaksi! лa драkъ sъ въ ia, ші kъъta sъ пъe mîna

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

пе чівбякъ ка съ ле гопсаскъ, къчї її імпвіаse вро-кіле кв atîtea mіорлъітврї ші ціпеte, ші въzînd къ пв'л гъseще, їшї adвse a minte къ л'а лвat Бълаша, съ'л dea лві Nikолае.

— N'авziцї вої, ешіцї маї de грабъ аfаръ, a-dвчеці'мї чівбякл ші o пръжінъ! iар mîцеле обраz-ніче, fъръ a se sfii kîtв'шї de пацінъ, їшї вртаъ кончертеле лор челе дръчещї пе d'aseпра înвъліtoa-реї kioskлві, вnde кацeta Хаціял în паче, kînd ера пrea окспатъ кв intepeseле сале. Ешіцї маї кврînd, ешіцї, веніцї înkoаче, adвчеці'мї nistoaлеле! Toate слаціле ешіръ ka ніще шоареч din вizвine, pînda-швл de ла граждъ еші кв tîрnвл în mînъ, къчї tokmaї мъtвpase граждіял ka съ ащерпе kaiлор. Ni-колае, вîtase къ авеа чівбякл апpinsъ în mînъ, în каре маї întîiъ sвfла кв бвчї вmflate; алергъ ші ел serвindвse de чівбякъ ka de вnъ trвnkiъ de лемнъ, вnъ бъіатъ de пръвъліе 'ї adвчea nistoaлеле înkърkate, тоцї алергаъ ла stpігъівл Хаціялві, sokotind къ a sim-цit хоці ла kaiселе din гръdinъ, ші ел въzînd ачеа-sta se некъжі ші маї tape zikîndвле: nemerпічілор, n'авziцї къ пв мъ почіъ odixni din прічina diaволі-целор de nisічї, лваці o пръжінъ маї кврînd къ m'a sвpzit! Toate слаціле se întoapseръ pîzînd ші adъo-rînd felъ de felъ de ворбе desпре nepoziea лор ші stpігареа Хаціялві în гвра mape, nentpв atîta лвkpв. Se întîlnіръ кв kokoana Хацііка, каре алерга съ вazъ ші еа че este. Mîцеле fвціръ. Kokoana Ха-цііка гъseще пе бърбаів-съъ маї tврвратъ de kît tot-d'авna, її faче felъ de felъ de întвtърї.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Adъ-ць a minte бърбate, zise ea, къ авem faцъ de мъpitat ши къ d'алde astea, че ле faчї, sîntem de pîsъл вечiнiлор, ши ал serвitорiлор, ши toaцъ лъмеа o съ zikъ къ aї înnebъnit.

— Nebastъ, ia каръte d'aiчї, nъ мъ nekъжi маї мълць, че вреї iap съ te черць къ mine? Nъ ць къ din zioa de Sînцъл Георгie n'am връt съ'ць ръspъnz ла нiчї o ворбъ a ta. Dъte de'ць кавъцъ de fъrkъ ши de арцea, m'aї авzit o daцъ че'ць spъiь.

Fiind къ вечini de прin прецърь, къpioшї despre kite авziserъ, se вîta n'între крънцъpiле skîndъpiлор de ла блъчї, ши askълta къm se чepta kokoana Хаціка, къ жънînь Хаціь, fъkъ ea маї къ minte de плекъ, fъръ a'ї маї ръspъnde чева. Sromotьл se potoli. Nikолае adъse чiббъкьл Хаціьлъї, ши fiind къ Хаціь кьвta съ'шї вerse fokъ пе чine-ва, гъsi kîpлігь къ nъ era кърбънеле вine ашezat în miжлокьл лълелiї, ши'ї kîpni o палмъ, ka съ se înвеце minte алцъ daцъ. Nikолае арцъ spateле бombънind. Хаціьл sorбea къ маре sete fътьл din цeава чiббъкьлъї ши ла fie-каре ръzбларе, пъrea къ skoate вnь лънгь sъspinь; въzîndь'л чine-ва ast-felь, ap' fi zis къ nъ 'шї a skos înkъ fokьл de nekazь.

— Sъ вie Лefterika, n'авziцї, kemaці'mї înkoaче по Лefterika съ вie lînгъ mine.

Лefterika, askънzînd kît маї kъpînd биleteле priimite de ла Kostake în бъzънapьл sorцълъї eї чел de мътase, nentrъ kъ tokmaї atънчї чitea, veni съ шeazъ lînгъ taїkъ-sъь.

O дълче sбfлare a zefiriлor adъчeaь kъ sine pъ-

коареа sepiї, ші miposвл kpinвлвї, ал гароafeї, пре-квт ші ал алтор flopї, înбълsъта aepвл чел ръкopitopъ. Лвпа înnainta în miжлоквл червлвї чел лв-minosъ ші втвреле попці kъzînd пе пъmîntъ, d'a лвпгвл обiektелор че ле kопiea, fъчea kioskвл ші mika гръdinъ a Хацівлвї впвл din ачеле палате ma-ціче în kape snipitвл аторвлвї îшї алesese локашвл, ші fiїka Хацівлвї лînгъ пърinteле еї se пъреа a fi реџina înkînтъmînтвлвї че fermekъ okiвл мвpitopiлор kape a въzвt-o.

III.

ЧЕЇ ДОЇ НЕКѢНОСКѢЦІ.

Кѣ okaziea sърбѣtoareї zілеї a Sinцілор Апо-stolї, алерга пополѣл din Бѣкѣрещї de пе toate ѣлі-ціле ші тахалалеле чеде маї depъptate, ka съ asiste ла serбareа че съ Фъчеа ла капѣл подѣлѣї Моrо-шоаеї, кѣчї Прінцѣл ера съ віе пentрѣ прima оаръ ла грѣdina пѣmiъ Kiselef. De тѣлцітеа калещілор ші atîtea fiakре че okѣпъ stpadeле noastpe, se вedea pîdikîndѣ-se ѣn порѣ de пѣлбере че înгreoia atmo-sfera, ші тѣлцітеа de oameпї ащепta вепіреа Прін-цѣлѣї, пentрѣ каре ера прегътit sѣбt o tindъ de nîn-zъ împodobітъ, toate kîte serвeaѣ sпре челебрареа ачестеї сърбъторї. Мѣzi'a staбѣлѣї ostъшeskѣ anima din kînd în kînd kѣpaціѣл ачелор каре ера маї обо-сіцї. Ѳпѣ fokѣ de aptifigie sta прегътітѣ în пірamide ші în tot felѣл de figѣрї formate kѣ гѣstѣ ші пѣtpe-бѣea de kît întѣпечітеа serії пentрѣ a se вedea stpъ-лѣcind în ціfpe de fokѣ пѣmeле ачелѣіа întрѣ каре s'a

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

konsfinţit aveastъ grъdinъ. Din mijlokъl avestop snektatopï ve eraŭ rъsipiţï ne strada vea mare nъmitъ tioseaoa de la kapъl podъlъï Mogoşoaeï, prekъm şi de prin preţiъr, nъ s'auzea de kît sinerъrъ glasъ, o sinerъrъ veseliе ve domnea tot konpinsъl, era o sinerъrъ părere, toţï ziveaŭ: frъmosъ! frъmosъ!

Nъmaï unъ sinerъrъ jъne kare sta pezematъ de o bankъ maï denparte, părea oare-kъm pre-okupatъ, el par' kъ nъ lua parte din aveastъ jeneralъ emulaţie. Totъl nentrъ dînsul nъ era de kît sinerъra sa idee în kare sta meditînd, era surdъ la orï ve sunetъ şi orï kare frъmuseţe kît de rъpitoare, nentrъ dînsul nъ era de kît mediokpitate, de kare nъ se interesa. Ţiindu'şï bărbiea pezematъ ne mîinï da şi maï multъ sъ înţelegъ orï kъï kъ el se rîndeşte şi se rîndeşte profundъ. Îmbrъkъmintea sa îl dovedea kъ nъ este unul dintre veï kare kontribuesk la altarul modelor; maï multъ simplu, dap kuratъ ne înfăţişa ne unъ filosofъ, kare sust nume kъ desprevueşte toate, akopere lipsa şi adevărul kъ trъeşte kъm dъ Dumnezeъ. Avest bărbatъ ku o fisionomie nikantъ dap nъ reve, era kъm aşъ zive nivï un bărbatъ frumosъ dap nivï un omъ nesufepitъ. Oki sъï veï negri dovedea îndestul fokul inimeï sale de kare era învinsъ. Avea obrazul polundъ şi trъsurile regulate, avea un semnъ în frunte ve arъta o rană vindekatъ, ka o tъetъrъ de sabie. Ku părul kapulъï negrъ, şi în kreşetъ veva kam plesuvъ. Fie-kare arunkătorъ de okiъ a sa, asupra mulţimeï, nъ esprima aveа dul-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

чеаць че adpeceazъ вnъ жвпе галанть amanteї sале, niчї ачеа mîndpie че o aъ вni domnișorї че se înkînt de цiпepea taлii sале, орї de вічівшка кв kape înneввпеще пе o фетее іввеаць.

Oameniї de karakterь rînditorь, se zîче къ ap fi ачееа kape aъ іввit maї мвлть femeiле, шi în a къpopa inimъ simцimîntвл 'шї-a гъsit вn лokь maї adînkь. Oameni ачещiea, de maї мвлте орї тъkвцї, askвnd natimї foapte marї, шi nв este nimenї kape ap пвtea sъ profвndeze în kвцetele лор. Oameni чеї marї пе kape цenівл шi soapta 'ї-a ашezat ла o kвлme maї înaлtъ, чеї че not priві omeniрea de ла вn пвnktь maї intepesantь, se fak шi maї мвлт folositорї пentрв omenipe; вnopa ka ачеia ле sîntem datорї atîtea deskoперірї în цiinце шi în apte.

Вn amikь adевъratь preцвеще maї мвлть de kît o komoaръ, ачest провербь atît de вine zisь, 'л am пвtвt kвnoaще în орї че okazie. Nв пвtem tъgъdвi însъ kъ ачesta se гъsеще parь, foapte parь шi treвве kъвtat, prekвm kъвta Dioцen, zioa, namezia mape, kв felinapвл anpinsь вnь omь. Гъsindв'л чine-ва însъ, nв se maї teme desпре niчї вnь ръь. Вnь amikь ввnь este, krepвskвла kape snвne marinapilор вnеї koръвїї, daka вiжеliea de kape aь sъ se fepeaskъ, este anpoape d'a iвбвkni saь ва maї întîpzieа: dap вnde'л вom гъsi oape ачest amikь?....

— Eї! че faчї aiчї! zise вnь глasь ла snateле жвпелвї de kape fв ворба, че staї aша пе rîndврї! шi aiчї ещї петвлцвmitь, kînd вezї întпрежвр'цї atîta парадъ прегътindв-se? Bezї че de лвme s'a a-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

dъnat astъzĭ, bĭte kъm bine ka porъl din toate пъr-цiле! Bezĭ ce mare прівеліце! Dar ce шezĭ aша pe-trasъ de oamenĭ?... терцет маĭ în лъnirъ. Am sъ'цĭ spъiъ лъkrъrĭ kare te intepeseazъ, терцет îцĭ zikъ, шi aша терцеаъ amîndoĭ ka niце кавалерĭ de Цermaniea kъ пашĭ parĭ шi kъ pentъl înnainte.

— Îmĭ trebъe banĭ, zise чел маĭ жъne dintr'a-чещĭ doĭ nekъnoskъцĭ. Îmĭ trebъeskъ banĭ ka sъ mъ почiъ лiniщi, шi sъ iaъ nарle ла bъkъriea de kape se îmпъrtъшeskъ чеĭ-л-алцĭ oamenĭ. Îmĭ trebъeskъ banĭ, nъ маĭ пъцinъ, чinчĭ sъte de галbenĭ de o kam-datъ, маĭ tîrziъ чева маĭ mълцĭ.... kъ banĭ ſaчĭ totъl, kъ banĭ ецĭ bine, прin banĭ ажъпцĭ a fi iъbitъ, konsideratъ, pesnektatъ, îmbrъцiшatъ шi kъrtenitъ de toцĭ: femeile, бърbацĭ, чеĭ богацĭ, чеĭ sърачĭ nъ te пъръseskъ, nъ te пъn ла bĭtare, пentrъ kъ aĭ banĭ, пentrъ kъ поцĭ sъ le daĭ, sъ le daĭ, шi нiчĭ odatъ sъ 'цĭĭ маĭ înnanoeze.... ецĭ ſrateле лор, amikъl лор чел бъnъ, banĭ îmĭ trebъe îцĭ zik, шi лазътъ în паче! Omъl a-vesta, desпre kape ворbiръt чева маĭ 'nainte, era ачела kape profъndase маĭ mълтъ snipitъl beakъlъĭ în kape trъim, жъneле avesta era kъ totъl ne îmпъ-katъ kъ sine шi kъ soapta sa.

— Лefteріka 'цĭ-a skris, întrebъ челъ-л-алтъ kъ bnъ aerъ de înkredere, жъneле tokmaĭ atъnчĭ îшĭ a-цintase прівіреа ла bna din trъsъriле че noseda маĭ mълте frъmoase, bnde domnea чea бріliantъ toaletъ de лъksъ, în miжlokъl kъrora o damъ чева маĭ бъ-trînъ, kape se da kъ sokoteалъ kъ ar fi чел пъцin вре-o mъtъшъ a вре-bneia, sta de ворbъ kъ челе-л-алте.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Nu mъ maï întreba, ръспунse жunele deщeпîndu-se ka dintr'un visъ, n'am че sъ'ц ръspунz.

— Astъzï opï-kape жunъ fечоаръ, adъогъ челъл-алтъ, n'ape de kît un sinгurъ skonъ. Boeщe ka prin mъritiшъ sъ'шï fakъ unъ biitorъ. Ла întîia propunere че'ï faчï, îц ръspунde шi ea prin o mie алтелс de kape требue sъ te sперiï. De ачеea бърбаці пецitorï, требue maï întîiъ sъ întребе ka че zestpe ape. Deskideц okiï kъ totul e sчерlatanie! unele вор ka skъnînd din жuгul пъринцilор sъ поatъ жuka o mie de роле ka mъritatъ...

— Ачеasta mъ cunъръ шi mъ faче sъ mъ rîndesk, ръspунse жunele aцîцatъ oape-kum, ачеasta mъ intpigъ, sînt целосъ de spipitul eï, sînt целосъ de чеï че o концоаръ. Пъринтеле eï prekum e щist, ecte un dobitokъ, muma eï o koketъ fъръ марцinï, m'am înkpedinцat kъ ape o zestpe foapte konsiderabilъ, пе temeiul zestpi че boiъ priimi de ла dînsa am anukat de m'am întpopat în datopiï шi nu щiъ de unde sъ ле плъteskъ. Neгuцъtopiï mъ aъ ла okï ръï, kpeditopiï, nînъ una алta, îmï kam цin калеа, toatъ sперанца 'mï e ла unъ preotъ че 'mï e ka un tatъ....

— Лumea чea-л-алтъ te bîrfeще, ръspунse чел d'întîiъ, ш'o sъ fii de pîsul tutunop nînъ'n sfîршitъ.

— O! da, da, urmъ жunele, anpinzîndu-se din че în че шi maï mulтъ, sînt unъ nenopочitъ, îц zik, dap kupaцiul nu'l перz. Леftepika ва fi поate a mea, o iubeskъ am iubit-o шi boiъ iubi-o; mъ boiъ silі a цine bine tîpgul, nu este bina mea însъ daka ва еши ръъ ла вънsea.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Aceste vorbe dupъ ортъ forъ propunцate kъ unъ felъ de nepъsape, ne kînd în чеде-л-алте, maї sъsъ arъta fokъ ші nasiune.

— Nъ kъnoцї înkъ bine лътеа, zise челъ-л-алтъ, kare nînъ aчi askълta цiindъ'шї mîїniле în бъzъnarъл панталомілор съї чеї stpimцї de o колоаре kamрошkatъ, ші pîdikîndъ'шї kapъл unde nînъ aчілеа îшї aвеа oki aцintaцї în пъmînt.

— Nъ цїї înkъ nimikъ. N'aї skъtъpatъ bine dupъ mînikъ'цї praful de ne бъпціле skoaleї, aї sъ maї înveцї înkъ kъ toate kъ te-am dъskъlit tot-d'auna. Mi te плînцї de banї, de amopeze, kaвцї kredinцъ, vreї sъ fiї fepiчitъ!... tot eъ trebue sъ'цї deskiz kapъл, noate vre o datъ îmї veї mълцъmi. Vreї sъ eї ne Leftepika? лasъ-te ne mine kъ voiъ afla sekretъл prin kare sъ deskidem kasa kъ bani Haцiълъї. Eї! mълte am fъkut eъ în viaцa mea, ші mълte am въzut. De treї orї am eшit din oknъ nînъ akum, de treї orї era sъ mъ dukъ la sufînzъpътoare! ші zikînd aceste vorbe ap fi maї avut sъ supe înkъ, dap tъkъ kъчї бъгъ de seamъ kъ era askълat de oape-чine че era prin preцiъpъ'ї; dupъ че fъkъ o poatъ kъ oki, tъkъ.

— Хаї sъ merцem, zise челъ-л-алтъ.

— Maї stътъ kъ este sъ dea fokъл de aptiцie.

— Ba nъ, eъ trebue sъ плек kъ mъ aцeaпъ бъецї meї în kapъл nieцї.

— Че drakъ 'mї supї tъ de бъецїї tъї ші de niaцъ, че aї sъ faчї în niaцъ?

— Sъпътate бапъ! Че înkъ nъ mъ kъnoцї, se

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

vede treaba!... lasъ kъ ne om întîlni vnde kv rîndvl nv rîndeщi.

Ші ast-felъ aveщi doi nekvnoskvцi împrieteniцi dintr'o singvrъ vedere nvmai, se despъrцirъ, vnvl rъmîindъ ne lokъ iar celъ-l-altъ lvînd drvmvl ші anvkînd în orašvl kъtre bariera podvlui Mogoшoaei.

— Kvm kiamъ ne omvl avesta frate, întrebъ vnъ negvцъtorъ, kv цivveoa lvngъ dvnъ portvl cel fanariotikъ, kare pre kît a цinvt între-vorvîrea avestor nekvnoskvцi, avzise toate din frasъ în frasъ. Jvnele tokmai atvnci îші îndrepta paшii kъtre lvmea ce era grъmъditъ, de vnde eшia vnъ xoxotъ mare de pîsъ, fiind kъ în arvnkъtvra paketelor s'a svit vine цie kvm, o bvkatъ de lemnъ, în forma vnui bastonъ, kare a kъzvt în pъlъrioa vnui neamцъ ші 'i a îndesat-o ne frvnte. Jvnele plekase ші n'a avzit vorvele celui ce întreba. Lъv vorba vnъ altъ bъrbatъ kare sta ne o bankъ lîngъ mai mvlte femei ce шedea în pîndъ.

— Nv цii vine este avesta? zise cel d'alътъrї. Este vnъ ovreiъ botezatъ kare se nvmeщe Stîngv. Vnъ tîlharъ de nv mai are marцini. Vnъ sion de kafenele, vnъ kartofor de frvnte, ші vnъ beцivъ.

— Mъ mir de vnde ші nînъ vnde avestъ jvne svї aibъ înklinarea, rъspvnse celъ-l-altъ; vzviъ kъ vorbeaъ amîndoi, nv цiъ ce svnneaъ kъvї sporovъirъ kam mvltъ; ne jvne nv'l kvnoskъ.

— Este vnъ orfanъ, zise vn alvl kare a fost kreskvtъ de kъtre bietul rъposatvl bъrbierul kare 'mї a

fost вечинъ атîцї анї, Dвmnezeъ съ'л epte! Нащереа ачестъї копілъ пв ecteînkъ бine deskoperitъ. Este мощенitopiъ ал локвлъї че kопpinde dъръмътъpiле de лîпгъ Sinцїї Апostолї, este, прекът ziче повestea kîntekвлъї, гъsit din флорї.

— Че пепорочіре пептрв внъ жвне че пв щіе съ'шї алеагъ соцietatea ші oameni kв kape se adвпъ! Челе че s'a маї întîmplat, вот повesti înnainte. Am aflat dintp'aceastъ конверсацie a бътînвлъї чел кв хаїпеле лвпцї че ворбеа кв алцi, къ ачest жвне кв karakterвл oape kвm rînditopъ, чева пosomopîtъ, ера Kostake amantвл Лefтepiki, iap челъ-л-алтъ de kape s'a desпърцit, ера кънeteniea пвпгашілоръ din Бвкврещіъ.

IV.

КОСТАКЕ.

Лекторъл ішї поате імаџіна îndestъл каре este неînsемнатъл карактерѣ ал ачестъї жъне despre каре авем чева а ворбі în ачеастъ skpiepe.

Nъ ne вом опрі însъ d'a deskpi оаре-каре атърънте гъръ каре istopia sa nъ ape нічї o imnoptenцъ. Se зіче къ ел ар fi fost ънѣ жъне маї мълтѣ саѣ маї пъцінѣ ка тоцї чеї-л-алцї. Лътea este tot ачееашї, a fost ші ва fi kît пъmîntъл. Edъkaџiea каре este ънѣ алтѣ sъгletѣ ал віецеї, de kînd отъл ъртеazъ ърsiteї сале, a гъкът sъ se вazъ adese орї рѣdikîndъsъ din църînъ талентеле челе маї ілъstpe. Ла sънetъл de чівілізаџіе лътea întpearъ a аплаѣdat ші fie-каре паџіе ъna dъnъ алта ш'a апринсѣ торца din глакъра ценералъ, и і арълînd кѣ децетъл кълpe tpekѣtѣ îл вede кът se desfiinцeazъ ka чеара din 'naintea fokълъї.

Бърбатъл ka пе о рѣinъ ърkîndъse ішї рълъчеще

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

rîndipea ascпра fanteлорă omenipeї ші se întpeaвъ în sine плінă de întpistape: Dвmnezeвле avesta este progpesвл!.. Baї! kît de tpistă este nentpв вnă жвne fъръ esnepienцъ, fъръ вnă mentopă, kape sъ'ї apate калеа adевървлвї, de sine sъ se apвnче din stînkъ în stînkъ, din mape în mape, вnde валвл віцівлвї îl noate лва penede. Baї, ші iap baї! nentpв ачеї пърицї kape ne-înfpiжesk крещереа fiilop лор! dintp'aveasta маї tîpziă вin лакръміле че kвpгă de пърере de ръă, вine nenopочіpea ші mizepiea, nentpв чеї лепешї ші desfpînацї, osînda ші nedeansa nentpв ачеї kape se вneskă kв fii kpimeї.

Tîлхарвл ші om-вчидвл, din fвndвл temniцілор, stpigъ ші блестемъ: ne чine блестем eї oape? în kontpa kвї se плînг nentpв soapta-ле daka nв în kontpa пърицілор че 'i aă пъskвt, ші în kontpa destinaцii лор. De ші ръвл, kpima 'ш'a apътат капвл dintpвînчепътă, чеї dintîiă fiї aї лвї Adam s'aă вчis вnвл ne алтвл, чеї dintîiă apxanцелї aă къzвt nentpв къ s'aă pеволтат în kontpa лвї Dвmnezeă; ші отвл крещінă, ne апъpată, se osîndeще авътîndв-se de ла евапцеліе. Astфелă ръвл esemплв ші adвnapea кв oameniї чеї віціошї dъ de pînъ sвfлeteле челе inочente але жвnілор kape ръmîn fър' de ніч вnă повъцвitopă în miжлоквл лабіpintвлвї soціалă.

Kostake dвnъ че маї întîiă a tpekвt npin mвлte, s'a fost алътвpată ne лîngъ вnă negвцъtopă din niaцъ, kape adвчea мърfвpї stpeine, ші a boit sъ fie negвцъtopă, adевъpată kapiepa чea маї sirвpъ, nentpв kъ negвцъtopвл onestă nв niepe ніч o daї. Dap se bede

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

къ de o datъ къ сшіреа поліцелор ла лъмінъ, а ешіт ші apta d'a se înnaвъці odatъ ші вine, ш'апоі a faче вankapota. Тъчет пентръ къ se ва mîniea noate чінева nъmind aчeasta, пентръ къ de, тоцї sîntem гре-шіцї înaintea лъї Dъmnezeъ.....

Отвл пъskвt пентръ непорочірї ese din вna ші dъ în алta, околеще пороквл kînd este sъ'л гъseaskъ ші de sine, къ oki înkішї, мерце вnde'л трацe aца. Amestekareа în totъ felвл de релацій ші înkлі-нареа къ totъ felвл de oamenї a deправat маї totъ d'aвna пе aчeї че sînt гъръ esперіенцъ, ші чine шtie daka timпвл ші împreцівръріle îi noate kopekta вре-э datъ.

Am kвnoskвt пе жвпеле Kostake, пе ла înчепвтвл апвлвї 1846, вnъ бъіатъ преа de isправъ, пъреа къ komepчівл skimвase maniepіle сале апвkate de маї'nainte. Ел stpînsese din ekonomії ачел kапіталъ че требве съ'л аївъ. o калгъ de пръвъліе, пентръ ka neste пвцінъ съ fie nъmitъ товаръшъ къ stъпînъ съъ. Мъмеле бъtea în пintenї, kape de kape маї kъpînd съ trimi-цъ пецitoareа къ foї de zestre пентръ fiїчеле лор ka съ'л înцinepeaskъ, ші ел tot-d'aвna pefвza. Жвпîn Тъdop бърбіервл se mîndpea къ ape вnъ asemenea fечоръ, dap съrmanвл отъ пе s'a бъkъpat мвлтъ къчї întp'aчел timпъ ші мъpi, din прeвпъ къ soцiea sa.

Вnъ faліentъ neaщentatъ вrmatъ în Konstanti-пополъ, гъkв s'aвzъ пînъ ла пої tînгвіреа челор че пierdeaъ. Domnв Г. К. пierdea ka ла treї mії de галвенї în полiце ші sinetврї. Aчeastъ пагвбъ a тре-бвit съ mîxneaskъ ші пе Kostake, къчї dintp'aчeasta

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

стъпînвл съў Domnъ Г. К. a înчепът съ dea îndърътў. Dap ел atънчї nъ se okъпa de kît de пasiънea inimeї sале, nъ se rîndea de kît ла ſepiчipea kъ Хаџiвл a-вînd nъmaї o singъръ ſiikъ, noate, ва isбъti nînъ în челе din ъrmъ съ'л îndъплече съ 'i o dea în kъsътopie ші съ'л ſakъ moщenitopў. Хаџiвл însъ dъnъ o ſъgъ-dвialъ datъ maї de mълтў aштenta neste пъџinў sъ soseaskъ nenoтълў ънъї алтў вestitў negъцътopў din цara sa, ipin kape sпera ka съ se înkъskpeze kъ чел maї вestitў tontanџiў de ънt-de-лemnъpї, ънў ne-gъцътopў foapte бoгатў, ші kъ kape вpînd съ леце maї de anpoape pелаџiile sале în kpedetў ші ko-мерчіў, a хotъpît съ dea mîna Елeſtepiki, жънелъї съў nenotў kape тpебвea съ вie întp'adins, ші Хаџiвл тpебвea съї iasъ ла Џiвpџiв спре întîmnînape'ї.

Kostake kape înkъ din konілъpie-ї fъsese de ънў kapakтepў foapte sбърdалnikў, nestatopnikў, toate ві-џiвpіле kъвta înчetў înчetў съ kopъmпъ nentpъ tot d'a-ънa inima sa, dap însъ, atънчї, kînd пpівea чine-ва întp'însъл ънў omў пpea kopъпtў, чeea че пътem zîve neipe saў moapte nentpъ ънў opfanў, a въzът пе Леf-тepika ſiika Хаџiвлї, kape epa atît de fpъmoasъ în kît dintp'ачел minътў a хotъpît съ пъръseaskъ nentpъ tot-d'aънa dpъmъл віџiвлї, ші вîtîndъ-se ла dînsa în-tokmaї ka ла o stea sipълъчitoape kape'ї лъmina kалea ла tot чeea че e тъpецў ші fpъmosў, a iббit-o аша de mълтў în kît ea девені nentpъ ел ачea пътepe kape'л повъцъia întpъ totў.

De maї mълte opї ла пічoape'ї îї жъpase kъ o ва iббі nînъ ла mopmîntў ші ſiind kъ ші ea îл iббea

*

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

într'adevărŭ, nŭ'i rămînea de kît aceea c'a xotărî, adikă, prin părtarea cea maĭ alească, prin aktivitatea cea maĭ rară ši prin ekonomie să'ši fakă vină kapitalŭ, în pătereа kărvi, în cele din urmă să'ĭ cea-ră mîna de la părinții eĭ. Însă fatalŭl faliментŭ urmatŭ în anii cei maĭ din urmă de kătre o kasă kare a stins lumea nînă la xotărele cele maĭ depărtate ale kontinentŭlŭĭ, se împotivi de o kam-dată dorințelor sale. Hațiŭl era în ažunŭl d'a se vîna ši el, ši pentru aceasta voia să se lege în legă-turĭ de sînge kŭ negustorŭl karele fusese odinioară bostanțiŭ la palatŭl împărătesk la Țarigrad, ši d'apoane kŭnoskŭt kŭ neamŭl ši rudele sale în țara sa.

Kostake o iubea kŭ kăldură ši kŭ pasiune, el îĭ skrieа adese-orĭ, ši ea îĭ răspundea kŭ tinerețe. El trecea de multe orĭ, kălare pe sub balkonŭl kaselor Hațiulŭĭ ši ea eșia kŭ cea maĭ alească koketărie ka să fie văzută. De ce oare inimile ce se iubesk batŭ ka printr'unŭ presimțimîntŭ ne-înțelesŭ kînd este apropae să se întîlneaskă doĭ amanțĭ? De ce oki fecioareĭ, a kărĭĭ inimă se știe vinovată, nu poate suferi fokŭl okilor kare o privesk kŭ nesațiŭ, kăcî trebue să'ĭ lase în josŭ. Însă roșața obrăzilor eĭ, îĭ vădește simțimentŭl kare o înflăkărează ši bătaea inimeĭ kare o stăpînește. Într'unŭ kuvîntŭ lumea, prekŭt este fățată ea, învenusе a băga de seamă ši vestea s'a întins n'între vecinĭ ši n'în toată lumea kă Kostake ši Leftерika se iubeskŭ, se iubeskŭ ka doĭ nebunĭ!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

V.

СТÎНГЪ КЪНЕТЕНІЕА ПЪНГАШІЛОР.

Ера о dініоарэ, de мълтъ, ла капътъл піеџеї челії марї, унde se вindea karnea ші вердеџуріле п'атънчї, о мікъ пръвъліоарэ de пачеле ші гогошї пръжite în улеіъ, totъ гелъл de бъътурї ші mînkърї пентрэ слъџї ші меџерї, se гъsea ачі. Ънъ оаре каре кір Панаіт saъ кір Антонаке, пэ se џіе преа бine каре ера адевъратъл пъme ал ачестъї башъ трактірніъ, кîрчъмаръ, în ачеastъ таверпъ; de паџіе sîрбъ, орї артеапъ, негуцъторъ каре 'шї înвîрtea бine алішверішъл, începînd de nînъ în zioъ, dimineaца, ші џіind nînъ seapa, пентрэ унъ pîndъ de оаменї, ші маї алес de мълте орї пе ла міezъл попџі пентрэ унъ алтъ pîndъ, каре se пъmesk пънгаші saъ конії дракълуї.

Кънетеніеа ачестор хоџї, se пъmea Stînгъ. Маї мълџї пропрієтарї ші махалаціі ар fi пътът спъне п'атънчї despre гелъл маї sus zis ал ачестор хоџї, din

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ал кърора ѕъртішагъ нѫмаї цінеаѕ гъінеле п'ін котецърї саѕ пе арѕорі de прін бъцъѕърї, кît ші прекѫпеці din піаць, че'ї прindea спърfînd каръле кѫ чірешї саѕ пе ла мъчелърії кînd цъіаѕ пѫпга oamenілор din sînѕ, саѕ чел пѫцінѕ кînd щерцеаѕ бasmaлеле de прін бѫгѫпаре....

Тîлхарі саѕ хоці, împърцindѕ-se în маї мѫлце рътѫрї, dintре каре skoцînd хаїdѫчі каре es ла дрѫмърї de прін пъdърї, маї sînt notлогарі, карі sînt ѕърі de каї, ші пѫпгамі каре se прezмбла odatъ прін ѫліцеле Бѫкърещіѫлуї, маї sînt ші ѕърї de челе sfinte, ші плastografї.

Тîлхарі чеї de fрѫnte аѕ хрънit în sînѕ-ле o sѫmъ de кредѫлітъцї, sѫperstiції, връжіторії, deskînteче ші dresърї. Къпeteniea dap a пѫпгашілор п'аѫпчї, întp'avest локѕ înkina пахареле кѫ тоцї sѫbaлterni sъї în пръвъліоара чea de пачеле ші гогошї.

Пе ла miezѫл попцї ші маї тîрзіѕ ераѕ кѫ тоцї adѫнацї, ші staѕ împreцѫрѫл къпeteнii лор, повestind чeea че лі s'a întîmплat кѫ o zi маї nainte, ші tot d'odatъ, fie-каре пе ѫnde a окit маї din време чева пѫої пръзї. Кір Панаіт, Георге, Antonake, саѕ маї біне, кѫm se пѫmea тraktipціѫ sѫsѕ пѫmitѕ, askѫлta ла dînші кѫ маре плъчере ші маї алес къ fie каре ера datop съ лase zечѫіалъ ші чіпчѫіалъ, алішверішѫл че'л ѕъчea în пръвъліе. Noantea, прін ѫртаре, ачі, se повesteaѕ спаїцеле връжіторещї, ші se împърціаѕ пръзіле de хоцie, тоate ачestea nînъ ла zioъ, кînd începea a se лѫmina, ші ка ѫмбреле требѫіа съ se stpękoape fieще каре ѫnde ера

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

opîndsit de kъtpe kъnetenieа лор; napte din aчeщĭ xoщĭ kълka noantea ne snde okia de ks zioa, napte dintpe dînшi fspa kîte odatъ шi zioa.

Aчeastъ kъnetenie a лор, a kъpsia siaцъ e înkъpkatъ de totъ felsл de kpime, se zîчea kъ ap fi fost odinioapъ ovpeiĭ, kape în spmъ s'a botezat.

Oameni чeĭ de цeniĭ, de mslte opĭ, dintp'o grешалъ a natspeĭ, saŭ din peaoa dipekцie din prsnчie, din linca de edskaцie, saŭ pъsл esemplu ал пъpinцilop, saŭ din destinaцiea spe snecĭ steле neînцelese, debin oameni чeĭ maĭ nepĭkolошĭ aĭ soцietъцi...

Aчest omŭ чe a pratikat maĭ mslte mesepiĭ, dintpe kape sчepлataniea epa чea de fsnte: fъkъtopŭ de banĭ kalnĭ, petъzъtopŭ de galbenĭ npin ppenъpŭ, kontpa faktopŭ de noліце, plastografŭ a tot felsл de xîptiĭ шi akte, kînd se zîчea kstnпъpътopŭ de mъpfspĭ din niaцъ ka negsцътopŭ de ла провinцie, kînd îl гъseaĭ skimbътopŭ de banĭ, kînd opbŭ чepшътopŭ, milogŭ tîpîndь-se ne ла sшiле челор mapĭ, kînd stpirînd n'în tpibsnale, чepînd dpentatea, în kontpa snop жefsitopĭ kape 'ĭ aŭ pъnit stapea nъpinteaskъ, aчi вpъжmaшsл чел maĭ neîmпъkat ал snop жsdekътopĭ, nentps kъ шi aчesta, din întîmплare înвъцase kîte-ва aptikole din правilъ, ks kape ле apъta колцiĭ kînd îl жsdeka stpîmbŭ. Îmbpъkъmintea лsĭ epa вapiabilъ întokmaĭ ka timпsл, kînd îl întîlneaĭ în хаîne opientale, ka negsцътopŭ de kaĭ, benit din Tspчia, kînd în челе de modъ nemцещĭ saŭ fpanцozeщĭ, kînd îl гъseaĭ derizatŭ întp'snŭ baponŭ, de mslte opĭ în хаîne kълsгъpещĭ, шi ka чepшътopŭ kîte

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

o datъ kînd kъъta sъ se întpodъkъ în вре o kasъ, dap maï adesea opï nъpta o шankъ soioasъ, вnъ fpakъ pъnтъ ші nantaлonï stpîmцï, kъ înkълцъmintea skîлчiatъ, вne-opï чisme de ъaksъ, алte-opï вotine de лakъ, dap însъ pъnte.

Aepвл, taлiea ші esppesiea okiлop sъï, însemna вnъ omъ foapte întpenpinzъtopъ ла toate ші пpea de kъpaцiъ. Bopвеле лъï totъ a mape, лъъdъposъ neste mъsъpъ, ші kîte ле zîчea, челе maï mълte minчънï. Apmatъ maï tot-d'aвna de вnъ kъцitъ че'л nъpta ла nîчopвл stînrъ, ші kъ вnъ taлismanъ че'л nъpta în-tp'вnъ баеръ ла rîtъ. Foapte inokpitъ n'întpe negъцъ-topï, se înkina mълtъ kînd tpечea пе din naintea вре вneï бiзepîчï, ші se жъpa пе пътеле лъï Dъmnezeъ kînd îl întpeвaï de kîte чева. Însemnatъ пpekът e otвл de kape tpeвъe sъ fъцï, aвea пъpвл pouв, ші stînгачiъ în anъkътъpiле зале, din kape motivъ s'a ші nъmit Stînrъ xoцв, aвeá zîmвetвл пе бъze kînd se întîлnea kъ чine-ва, rata a deskide întîiъ вopвa ла тоцï: întîiвл лъkpъ epa sъ zikъ kъ i s'a întîmплat пa-гъвe mapï, din a kъpopa kpize a pътas sъpakъ, ші maï tot-d'aвna zîчea kъ aцeanъ вnъ pъsпънsъ de ла чinева ka sъ înчeanъ o mape tpeaвъ.

Kъ timnъ fъp' de timnъ, ла лokъ fъp' de лokъ, intpa în вopвъ kъ opï ші чine, ші kъ чел kънoskъtъ ші kъ чел пekънoskъtъ, mъзлъea бine kъpцiле, жъka бiліapтвл, таble ші алteле; ші kînd sta de вopвъ kъ чinева пътea maï mълte nepsoane mapï ka sъ apate kъ este în pелацie kъ dînseле.

Adesea opï kînd mepцea пе dpътъ iste, epa kъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

унъ бецишорь ин минъ, алте орї кînd унбла маї ин-четь, skotea ніще мъцънїї din nozунарь че'ї петречеа не деџете боабеле. Nu skъna snektakolь, гръдинъ ші орї че локь пъблікь унde sъ nu fie ші ел: ачesta ера karakterul пріпчіпаль ал луї Stînгu къпeteniea пънгашілор.

Oape-kape neopînduелї ші келцуелї neste мъсъръ a fъkut ka Kostake съ келцuiaskъ totь. Ba înkъ съ se ші îndatopeze. Dintp'o asemenea întpreџuраре fъkînd kънощінцъ ku маї мълцї, ші fiind în релаџії ku felь de felь de oamenї, îl възърът în челе din urmъ ворbind ku отъль маї sъsь deskpisь. De unde se 'nчепu kънощінца ku dînsul вот аръta-o маї în urmъ.

Este унь проверbь kape ziче: mînъ nu'ци nuї în плугь ku romînul nu'л kънощі чine este.....

Dap че felь? Kostake, amantul Leftepiki, унь жуне пегуцъторь, унь пръвъліешь, трebuea съ'ші піарzъ postul sokoteліlorь sale? Negуцъторul нічї o datъ nu kелцуеще маї мълть de kît чеea че kîщігъ, numaї dobînda din banї, iap kanitalul трebue съ ръmîe neklintitь în tokmaї ka апа очеапулуї ші a мърілор. O kънощінцъ, o релаџіе nekonвenabilь пентру унь жуне, ва съ zikъ a se demaska în oki ачелора че'л kpedeaь dpentь алт-felь.

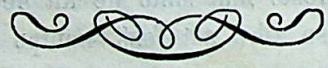
Cuune'mї ku чine te adunї съ'ци sunіь чine ещі, este o zikътоape, îndestulь de dpeanъ, ші'n kape nimikь n'ap fi fostь маї sîntь de kît чеea че zіче, ші n'ap uитea съ se zîkъ алт-felь пентру ka съ fie întokmaї aша.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Însъ zikъtoapea n'a nъs ші nечetiea în frъntea fie-kъror ачелора de kape trebъe чinева съ se fepeaskъ. Astъ iasmъ, linгъширea, fiїkъ a minчънеї ші a inokpisieї, їцї askъnde ne ънъ satanъ sъbt ънъ oбразъ dълче, щi akonepe вikлeniea ші pъstatea kъ fъгъdвелї ші ворbe frъmoase, ш'afaръ de ачestea maї este înkъ o zikъtoape kape ne 'nвацъ, че aї съ traцї este skpisъ în frъnte'цї.

Kostake, adesea, de kîte orї se desпърцea de fiїka Хацiълвї їшї simцea inima апъsatъ de o mie de sъnърърї ші n'авea kъї съ 'i ле apate, ші ap' fi sokotit kъ черъл se nогоаръ întrъ mînrîepea sa гъsind inima вре ънвї отъ deskisъ rata a npiimi destъinъiрea dъperilor sale; ші ъna sinгъръ, kape'l okъna maї mълтъ, ера аторъл nentrъ fiїka Хацiълвї.

Мареле faлimentъ din a kървia kaвzъ a skъzbt kasa de komepчiъ în kape їшї denвsese podъл ekonomieї sale, de kîцї ва anї, a fostъ ънъ trъsnetъ nentrъ dînsъл, ел însъ a kъbtat a se лънta, ne de o napte kъ desabantaцele biitopълвї съъ, ші ne de алta kъ аторъл: nъ'ї ръmînea în челе din ърmъ de kît съ алерце ла арme stpeine, ші ачeste арme ераъ bani че kъbta съ ia kъ împrъmътare nentrъ ka съ înbîpteaskъ ънъ komepчiъ mape. Din întîmплape Stînгъл i se înfъцiшeazъ ka tpimisъ din naptea ънвї zapafъ foapte însemnatъ, zikîndъ'ї kъ'l împrъmътъ съ'ї dea însъ ънъ процентъ de doъ-zeчї ші чinчї ла sътъ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

VI.

KOKOANA XAЦIЇKA.

Хаџіѧл dѧпъ че а ворбіть îndestѧl de mѧлть кѧ fiїka sa, fъkîndѧ'ї kѧnoskѧte челе че se proekta în kaѧza търіtiшѧlяї еї, че ера съ se съвîршeaskъ пе kѧpînd, îї siѧse kъ ape съ плече dѧпъ o zi saŭ doъ пînъ ла Ціѧрџіѧ spre înfîmpinapea џіперѧlяї чел че trebѧea съ вie пe dрѧmŭ. N'a яїtat съ'ї ворбeaskъ desпre fepiчipea kape o aџeaптъ, лѧînd în kъsъtopie пe fiѧl челяї маї înaвяџіть пeгцъторŭ din Skѧtapi, iap, în kît desпre frѧmѧseце, вîpstъ ші disпoziџiea edѧkaџieї sale, пѧ s'a ворбіть nimikŭ; îї peпetъ de маї mѧлte орї kъ este богатѧ ші întp'aчeasta îї stъ toatъ fepiчipea. Лeftepika пѧ pъsпѧndea пъpintelяї de kît пpintp'ѧnŭ adînkŭ sѧsпinŭ, i se ѧтплea oki de лакръте че ле askѧndea kѧ mape înгріжipe ka съ пѧ fie въzѧtъ de kъte Хаџіѧ. Ші лѧna înnaintînd d'asѧпpa чepѧlяї, ера апроапе de апѧsŭ, ші ѧnŭ порŭ tpekînd peпede пe din 'naintea еї o askѧnse înnainte d'a апѧпе, de ла oki челорŭ kape o

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

прівеаў, вăкăрîndă-să de frămăseţea ші liniştea nop-
ţi. Хаţiăл văzînd kъ se 'ntănekъ lămina, zise fiĭчеĭ
sале kъ trebăe sъ se pogoape din kioskă, kъчї a în-
tîrzieat prea mълtă.

Bine, taĭkъ, răspăns Лeftepika kă ună glasă în-
nekată de dăpere, ші anăkъ ne Хаţiă de braţă ші
merserъ sъ găseaskъ ne kokoana Хаţiĭka, ne kare
o găsirъ dînd kă kărţiле de nekazъ, nentră kъ era
fokă săpărаtъ ne bărbаtъ-sъă, maĭ ales de kînd a
auzită ka o sъ dea ne fie-sa dăпъ чine şţie челоazъ
de stpeină, ne kare nă 'л а văzăt nїчї o datъ, nїчї
nă 'л kănoşţea чine este.

Авea dpentate kokoana Хаţiĭka sъ se чepte kă
bărbаtъ-sъă, kъ prea era kă barda de brîă ші nă
prea sъ'ї askălte dopăл de mătъ; despărţind-o ast-
felă de ună lor fiĭkъ, aчeea ne kare a kpeskăt-o
ші a ibăit-o ka ne Dămnezeă.

Хаţiĭka nă bărase de seamъ înklinaţiea чe Лef-
tepika авea nentră Kostake, ші afarъ de aчeasta,
mîndrъ fiind de frămăseţea ші talentele fiĭчеĭ лор,
nїчї nă prea sъ înţelegъ kъ ună negăţătoră ле o че-
pe în kъsătopie. Kpedea dăпъ чeea че'ї vorbise o
prietenъ bănъ, kъ o sъ'ї găseaskъ de ţinepe ne ună
oape чine, omă mape, kape sъ aĭbъ mъkap panгăл
de nitară daka nă maĭ mълtă. Ш'апоĭ sъ vedeţї kъ
kokoana Хаţiĭka nă era o femee kape sъ nă şţie sъ
se noapte, saă aşa de proastъ kape sъ nă kănoaskъ
лătea, saă лătea sъ n'o kănoaskъ ne dămneaeĭ, ші
nentră asta da în kărţї ka sъ vazъ porokăл fetiĭ,
ші fiind kъ kărţiле nă'ї arăta prekăt dopea, хоtъ-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

pîse ka a doъa zi sъ mearгъ din preъnъ kъ Бълаша ла o kъpiъrъreasъ че шedea în Брощенї, ла kape маї fъsese înkъ odatъ, nentrъ kъ oape чine îї nîpîse пе kip Хаџиъ desпре ънъ пъ џиъ че, ші dъmneaeї fiind kam zълearъ, s'a asigъrat маї în ъртъ kъ Хаџиъ, бърbatъ-sъъ, îшї perdъse mintea dъnъ o marшandъ ла kape kokoana Хаџіїka îшї гъkъse ънъ bonetъ ші feti o пълърie.

De atъnчї n'a маї fostъ пачe în kasa kokoaneї Хаџіїki, ші чeea че a oupit-o noate d'a nъ se жъdeka tokmaї ла бълрîneце în konsistopie, era ънika лор fiikъ, nentrъ ka sъ nъ'ї stріче порочіреа. Kokoana Хаџіїka prepъnea kъ Хаџиъ вреа sъ depърteze întp'adins пе fiika-ле din kasъ, dîndъ-o dъnъ ънъ benetikъ, ші dintp'aчeasta nъ prepъnea вре ънъ лъkrъ бънъ, nentrъ kъ kokoana Хаџіїka џіea че плъцеще ita бърbatъ-sъъ. Dap, орї kъm, порочіреа Леftepiki o kreda asigъratъ, daka o ва мърita dъnъ ънъ amплоіatъ, ънъ отъ mape, de, ші kъ panrъ, dъnъ kъm îї snъsese o прietenъ a sa; atъnчї kokoana Хаџіїka ва еші din tapafъл negъцъtoreskъ, ші se noate леsne ътбрі пе лîngъ поблеца џінере-sъъ ші ва тръі ka o мътъ апроапе de копії, лîngъ џінере боерь ші fiika sa kokoanъ, iap în kît desпре Хаџиъ, îшї ва лъa seama маї тîрziъ, ші ва întreba пе челе-л-алте прietene kъm требъе sъ ърmeze.

Am zis kъ Хаџиъ nъ ворbea de o лъnъ kъ femeea sa пе kape o џinea de smintitъ ші nъ вреа sъ se konsълte în требіле мърitішълъї fiїчеї лор, ші nentrъ kъ че вреа sъ fakъ, требъea nъmaї ел sъ щіе, dъse пе fiikъ-sa лîngъ nevasъ, ші se întoapse ka sъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

se кълче în iatakъ'ї, ънde нічї вiселе. пъ'л прindea îndatъ че înkidea okiї пînъ a doъa zi ла чînчї ope de dimineaцъ, kînd se skъла.

Леftepika маї mълtъ moaptъ de mîxnipe, se sokotea foapte nenopочітъ къ тръеще, шi se ръга în fъndъл inimeї sале лъї Dъmnezeъ, ka съ îmблînzeaskъ пе пъpinцї, съ ле dea гîndъл чел бънъ, съ маї лъпцeaskъ termenъл kъsъtopii eї. O Dъmnezeъле! шi пе чine вреа kip Хаціъ съ'ї dea de бърбатъ? Чine o съ fie ачела kързia îї ва înkina inima шi kredinцa, omъл ачела пе каре îl ва пъmi soцъл eї, de ла каре atîrnъ вiitopъл шi fepічіреа eї? A зїta пе Kostake kързї înkъ de маї din nainte 'ї a sakpifiat inima! Astъ idee, Dъmnezeъле! o mънчea kъ kinъpї греле, шi de dъpere îшї simцea inima stpівітъ, сперанца o пъръsise kъ totъл, пентъл îї съlta kъ iзціme, капъл 'i se anpindea шi tîmплеле eї звîknea ka шi kînd moaptea венia съ o skane din toate nenopочіріле. Singъра femée kъpia 'i a deskoneрit sekpeteле сале ера Бълаша, doїka каре a kpeskът-o, amika шi mъma eї, ла dînsa алергъ apънkîndъ'i-se în бpaце, snъindъ'шї пъзъл, аръtîndъ'ї toatъ dъpepea шi de ла dînsa чepînd ажъторъ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

VII.

ÎNTREBEDEREA.

Kostake era în ажънъл d'a лъа чінчї sъte de галбенї къ împrъmъtare de ла vnъ bankerъ къ procentъ de doъ-zecї ші чінчї ла sъtъ, nu s'a vĭtat къ tokmeала era къ totъл жidoveaskъ, îї пъrea bine къ a гъsit banї, ші sokotind къ din zestrea че 'ї va adъче fĭika Хаџіълъї, saŭ чел пъџінъ prin sneкъле, va плъti kît maї îndatъ ші se va desfaче de жidanъ.

— E prea mъlтъ, жънîne, ачееа че черї ла sъtъ, zise Kostake кътre împrъmътъtorъл sъŭ.

— Nъmaї aша îmї dъ mîna ka sъ împrъmът, alт-fel, џіŭ maї bine arџintъл ші aвръл în kasъ: Frate, frate, врînza e пе banї!

Ші înвoeала fъ гъkъtъ, ші a doa-zi, Kostake, trebъea între vn-snre-zeче ші doъ-snre-zeче, sъ priimeaskъ bani. Aвіа 'шї a лъat adio de ла ovreiŭ ші se гътea sъ mearгъ sъ vazъ пе Leftерîka, пentrъ kъ Бълаша îї mіžлочea o întrebedere în prezenца eї kъ fiika Хаџіълъї.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Nu trebue unu minutu după plecarea ovreiului, ši unu omu a kărăia înfăţişare anumita ceva de mistepiosu, veni sъ'l întrerumpă din kugetare'i.

— Este prea tîrziu, zise stăpînul, aceea ce proektezi sъ faci. Nici bani, nici stărăinţa nu te potu ajuta, Haţiul pleakъ mîine mîne în ziua Crucii, spre întîmpinarea ţinerăului fiicei sale, ši neste o lampъ Lefterika va fi mъritatъ.

— Kum se poate!

— Le-am auzit kiar din gura unuia dintre bъeţi mei ceі kredincioši, kare 'i kulegea kaisele din grădinъ ši'i da neste ulei afarъ oalele ku florile cele skumpe, pe kînd Haţiu sta de vorbъ ku fiika sa în kioskъ.

— Tu eşti unu satanъ, răspunse Kostake.

— Satana nu domneşte atîta întindere, zise Stîngul cel bestiu, pre kît poate domni ţeniul meu. Este unu ţeniu legatu de destinaţiea mea, kare trebue sъ'mi înfăţişeze tot-d'auna prezentul în toatъ întinderea'i, ši sъ'mi prezikъ viitorul. Te părăseskъ în mila celui ce totul poate, ši kînd veі avea trebuinţъ de unu spiriinitoru, rîndeşte-te la mine, ši eu mъ însărcinez foarte bukuros ku lada sau dъsaţi ku bani Haţiului, orі kît de greі vor fi, pe kînd dumneata veі da bradul fiicei sale, vrînd sъ o luaţi la sъnătoasa ka sъ skăpaţi de bătrînu. Eu vъ voesku binele ši aceasta e singurul sfatu ce vi'l dau, aі înţelesu. Ši Stîngul se fukъ nevъzutu făr sъ aştepte vre unu răspunsu, o vorbъ mukar din gura celui kăre vorbea.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Nu, nu se poate!.... e totul c'a zis în sine Kostake.

Luna nu skъpъtase înkъ de pe cerъ, porii se grъmъdiserъ kъtre apusъ, ši sufleurea vîntului înfiora frunzele kopačilor. O ušoarъ armonie întrerupea tъcerea popurii celii mai plъkute din luna lui Iunie. Kîntekul privigъtoarei fъcea ši mai dulce melankolika înfъgъišare a popurii ši par'kъ plînguerile ei, din rъmъrile cele stufoase, îndulcea oare kum durerea celor c'o askultaъ. Umbrele kopačilor plekate în josъ eraъ întrerupte de slabele raze a-le lunii ši arkadele cele lungi de viguъ boldiъ ši a totъ felul de arbori, prekum akasiea, aninul, čirešul ši alunul, askundeaъ în sînul lor ušoara čelor če nu se îndurаъ de atîta frumuseţe a popurii, ši luna singurъ era martъrъ la kîte zičeaъ ei. Noaptea înnaintînd din če în če tîra dunъ dînsa ši somnul če îngreoeazъ okiul munčitorului adormitъ noate la tulpina vre unui nukъ, saъ a vre unei sъlčii plîngъtoare. Čine dar este ačela kare sъ vegeze nînъ la ora ačeasta atît de înaintatъ, ka sъ pîveaskъ la kursul lunei ši kuletъrile sъ'i fie tot aša de melankoliče prekum e porul kare treče din kînd în kînd prin faţa ei? Singurъ Lefterika ši ku doika ei čea bътrînъ! žuna fečoaru, ne kînd pъrinţi ei dormeaъ, era în pîvdorul čel de la drumъ, de unde nu'i trebuea de kît kîţîva paši ka sъ se pogoare în grъdiniţa čea ku kioskul de varъ, ši în kare lokъ priimea kîte odatъ, de faţъ ku bътrîna sa kompanionъ, ne amorezul ei.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ші aceasta, маї алес noaпtea пentръ къ zioa пreа раръ кълка пічоръ de omъ în kasa Хаціълъї.

— Бїte-л, бїte-л! zise тînъra feчoaръ къire бъirîna чea d'алъърї, bine ел, її кънosk mersъл, ах! Dъmnezeьле, nъ щіъ de че'мї tremъръ inima пentръ къ'л въz, нічї o-datъ n'am simцit-o aceasta atît de tare ka în astъ seaръ!

— Аї dрentate ръsnънse бъirîna femee, бїtindъse ла Лefterika, kare ера палідъ întokmaї пар'къ ера moartъ, ші'ї tremъра глasъл kînd propънца nъmele лъї. Este ел într'adevъръ, ші ар' trebъi съ înveteze пentръ tot-d'aъna bizita aceasta de noapte, къчї daka ва simцi taїkъ-tъъ, atънчї съ'цї гътещї nъmaї mormîntьл маї dinnainte. Ръъ faчї fata mea, ръъ faчї къ te лашї орbеще în aceastъ palimъ a amorълъї! Eъ пentръ kъ tе am iъbit m'am лъsat dъпъ boea ta, ші am fъkъt mare грешалъ, dar akъm iarъшї пentръ kъ te iъbesk, boiъ съ te апър de o пenopочire, noate, ші kare e чea маї mare din віацъ'цї. Nъ te маї rîndi ла копілъreaska'цї неbънie, nъ te маї rîndi ла ачела dъпъ kare пърinцi тъї nъ bor ka съ te dea. Neste пецінъ, цinepiтle тъъ чел алесъ de къire taїkътъъ o съ soseaskъ, ші nъ веї пътea съ te абацї din naintea boinцi taїkъ-тъъ. Iъbita mea, Лefteriko, nъ te арънка орbеще în nenopочire, къчї kînd odatъ веї fi пътatъ din 'naintea пърinцilor тъї ш'a лъmi întreцї, веї nerde totъ чeea че аї авъt маї skътnъ în віацъ'цї. Atънчї веї fi пе жътъtate moartъ, ші fъръ съ поцї a лъa în къsътorie пе ачела kare'л iъbeщї, fъръ boea пърinцilor тъї, веї fi datъ kъ d'asila, ле-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

гатъ de брацѫл унѣї алтѫ бърбатѫ маї аспрѫ de kît пiatpa ші маї крѫdѫ de kît dѫpepea'цї, ш'ачела te ва тipî dѫn' a sa вое, ші тѫ че o съ faчї! Пърinteле тъѫ пѫ te ва aѫzi, пѫ ва вoi съ te askѫлte, веї fi denърtatъ, în чine цiе kape царъ ші eѫ вoiѫ плîne atѫnчї, iѫбi-ta mea, пentрѫ kъ eѫ te am kpeskѫt пînъ te aї, гъkѫt аша маре. Fiї dpara mea ші înцелeaптъ прекѫт ецї de fрѫmoasъ.

Ші aбia sfîpшind ачestea doїka eї, жѫna fечoa-ръ înчепѫ a лъkръta, dap пѫ înчетъ iаръшї d'a o рѫга snѫindѫ'шї nasiѫnea ші dѫpepea че o konsѫmъ, ші kъ тpeбѫe чел пѫцinѫ пentрѫ a din ѫpтъ oаръ sъ'ї zikъ adio.

Лѫna ера съ sfinцeaskъ ші пѫ рътînea de kît noптoasa лѫчipe a стелелор че ле рътînea тapтѫpe ші kape тpeбѫea съ лѫmineze чел dѫne ѫpтъ adio a doї amopezaцї.

Лeftepika маї mѫлтѫ тîpîtъ fъръ воеа бътpîneї че o sѫpвегеа de апроапе, se погорî ka съ iasъ înnaintea лѫї Kostake, ші ачesta înцenѫnkind ла пічоаре-ле еї, îї съpѫta kѫ kълdѫръ mîїniле, aбia kѫtezînd съ o stpîngъ ла пentѫ'ї. Лѫna маї fѫ тapтѫръ ѫnѫ minѫtѫ sъ прівeaskъ tpansпopтѫл în kape se гъseaѫ aцї amanцї, чеї че рътaseръ înkpemeniцї ѫnѫл în брацеле алтѫia, fъръ a'шї ziче o вopбъ тъkар.

— Nѫ тъ маї iѫвецї, Лeftepiko, înчепѫ sъ zikъ жѫпеле, kape dѫnъ че'i.a sърѫtat mîna, апропiind-o kѫ kълdѫръ de inima sa, se опрі ѫnѫ minѫtѫ ka sъ se ѫite dpent în oki eї, ka ші kînd ap'fi ѫpѫt sъ обсepвeze daka inima 'ї este тot ачeeaшї ka маї 'nainte,

*

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

нѫ тъ маї іѣѳщїї Леſтерiко, тѫ нѫ маї ѕѣfерї în лinsa mea, прекѫт îmї ziчеаї алъ daлъ, нѫ simцї kît te іѣѳще чел че'цї жѳръ kpedinца ші kiар вiiаца sa!

O! тачї, рѣsпѳnse Леſтерika, нѫ'mї îmпѳsta aчeasta, нѫ тъ чepta гъръ ka sъ fiѫ кѫлпабїлъ. Dѫmnezeѫ sinгѳрѫ ?mї este mapiѳрѫ desпре sѣfepiпцеле меле, ші kît пѣtimesk. Baї! kît sînt de непорочїтъ! kît am sъ тъ плîпг ші тѫ тъ чepцї.

— O! пapdonѫ, skѫmпa mea, пapdonѫ daka te am ѕѳпърat кѫ aчeasta! Dap, Леſтерo, аторѫл ші целozieа sînt doѳъ simцimente kape se ръѕѳoesk în mine маї tape de kît toate елементеле, маї іѳte ші de kît fokѫл kiap. Nѫ маї еѫ цiѫ kît te іѳѳesk, ші daka тѫ aї вoi, калкъ în пічоаре орї kape легъminte te цine, ѳniверѕѫл e îndestѫл de întins пeптрѫ ka sъ пѫtem тръi amîndoї, ші dѫпъ moapte ѳnѫ aчелашѫ mopmîntѫ sъ ne ѳneaskъ. Ѫîte, Леſтерo, аторѫл меѫ este atît de tape înkît de мѫлe орї ажѳпце o неѳѳnie, еѫ îпѕѳ'mї pîz de mine, pîz îпѕѳ'mї de aчeea че proektez în fie-kape minѳtѫ, mintea îmї перz кѫ totѫл, ші ашѫ dopi пар'къ sъ'mї ръѕѳѳnѫ, въz пар'къ sînцеле кѳрrînd din 'naintea mea ші пар'къ тъ лѳnt nînъ ла sînце ka sъ te апър ne tine. Ѫnѫ нѫ цiѫ че, kape пresimцimentѫ îmї ziче kъ пentрѫ mine se deskide o лѳme пѳoъ de непорочiрї, ші kînd тъ rîndesk ла tine, тѳрѳez de mînie ші de dѳpepe, ші îmї zik, aѳнчї, daka Леſтера m'ap' іѳві кѫ аторѫл ѳneї femeї de кѳраціѫ.... O! неѳѳnѫ че sînt, aѳia sînt лîпгъ tine, цiѫ mîїniле tале stpînse înтр'але меле, прівеск oki тъї чеї dѫлчї

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ші лъминошї ка smapandъл, ſрътоаселе тале kosiце împreḑiърал капълъї тъѫ împletindъ-se kъ alîta graḑie, ші съ тъ маї rîndesk ла moapte! Чine este маї ſerічітѫ de kît ачела kare noate съ te вазъ вінѫ minътѫ. Ox! te iъвesk! te iъвesk Леſterika mea!

Жъна ſечоаръ, kъ oki лъсаḑї în жосѫ sta în nemішkape, ші не kînd рътенеала din ображії еї лъа o колоаре ſoarte вie, ърkîndъ-i-se sînḑele спре аї апрinde образъл, мîїнеле її ераѫ înreḑate ші tremърînde între але amanтълъї еї. Ap' fi къzът moapтъ în враḑеле лъї Kostake daka ſpika kъ ва deщepta не taтъ-съѫ, n'ap' fi опрit-o, ачееа kъ kape s'a лънtat atît de mълтѫ.

Ушоара sъгlape a zeфірілор, гъчea съ se mішче грънzеле de прin 'nпreḑiърѫ, ші лъпа апъind kъ totъл аβіа маї лъsa съ se вазъ челе de не ъртъ paze не d'asъпра арборілор.

— Ax! Dъmnezeъле, zise Бълаша, taїkъ-tъѫ este deщentat, Елеſterо, sîntem nepdъte amîndoъ; ші апъkînd не Леſtepa de ътерї kъъta s'o трагъ din 'naintea лъї Kostake, dap ea fiind kъ totъл înтъртъpітѫ пъ щіea че faче, ші sta nemішkатъ ші рече ka мартъра.

— Леſtepiko! Леſtepiko, fata mea! Леſtepiko, taїkъ-tъѫ s'a deщentat.

— Съ ѓḑim! вino dъпъ mine ръспънse Kostake.

— Леſtepiko, aide съ intpi în kasъ.

— Sînt ла пічоареле тале, Леſtepiko, m'askълtъ, te porѫ din toatъ inima!

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Bino sвs mînъ nв te вede taïkъ-lъ̆, eщï perdвlъ, zise Бълаша plînъ de snaïmъ.

Шi Kostake вpînd sъ înlinzъ o nвngъ în mîna Бълашi, aveasta snepiaлъ kъ ва eшi stъnînъ-sъ̆ dв-ne oвiчeiв'ï afaръ, ka sъ pesnipe aepвл de dimineaцъ, nicï kъ вedea че faче amanlвл stъnîneï sale.

— Sъ mepцem maïka mea, kît maï kвpînd, pъ-snвnse Лeftepika kъlpe doikъ.

— Nв te dвче, вino dвnъ mine, înkoaчï ne e dpвmвл!...

— Baï! че ne faчem, taïkъ-lъ̆ a eшit afaръ, sъ ne fepim, sъ nв ne вazъ, nînъ ва lpече din 'naintea fepestpелор tале.

— Întîmnлese че s'o întîmnла, înkoaче ne e dpвmвл! zise Kostake, apъlînd kв deцelвл локвл чел desгръditъ̆, din fвndвл гръdini, nentpв kъ tokmaï alвnчï Хaцiв fъчea o îmnpежтвipe nвoъ.

— Ax! taïka ne a въzвt, sînt nenopочiлъ nentpв toalъ вiaцa.

Astъ datъ nв плек fъpъ tine, шi kiap sfîpшind zileле ла nічоареле тале.

— Nikолae! Nikолae! s'aвzi Хaцiвл stpirînd, чел че eшise kв чвбвkв anpins în вша de ла балkonъ̆, шi вïtîndв-se sъ вazъ daka maï e mвлtъ̆ nînъ ла zioъ nentpв kъ авea sъ se гъteaskъ de кълъtopie.

Nikолae nв maï pъsnвndea înkъ, шi Бълаша че se kpedea nepdвlъ nв îndpъsnea sъ fakъ вnъ̆ nasъ̆ ka sъ keme ne fечopъ̆, sъ nв se баце de seamъ kъ Лeftepika лinseщe din odaea de кълkape, шi întopkîndв-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

se kъlpe жъna ſiĭkъ че tpetъpa nenlpъ kъ цiea чine este Хацiъ.

— Bezĭ ч'aĭ fъkъt, zise Бълаша, nъ maĭ askъl-tat ne mine, ши iatъ akъm!...

Kostake îĭ îmnъnea tъчере, ne kînd kъ o mînъ anъka ne Лeftepika de miжлокъ, ши kъъlînd kъ oki съ se îndpenteze snpe eшipea de npin fъndъl гpъdini.

Хацiъ маĭ stpigъ înkъ odatъ ши Лeftepika tok-maĭ epa съ skoaцъ жnъ цipъlъ, ne kape'л îпъъжши dъdaka-sa nъindъ'ĭ mîna ла гъp.

— Te-a aъzit, ши sîntem nepdste, sîntem nep-dste, вaĭ de mine!... zise бътpîna femee, mъшkîn-dъ'шĭ mĭĭniле, ши fъkînd жъpъmînlъ în sine kъ niчĭ odatъ nъ se ва лва dъnъ mintea чea konilъpeaskъ a Лeftepiki.

Жnъ mape sromotъ s'aъzi tot de odatъ în miж-локъл вliцeĭ, întpe kape жnъ цipъlъ de femee deцen-ta aъzъl вечiнiлор de npin împpeцъpъ.

— Fokъ! fokъ! sъpiцĭ s'a anpins, apde!...

Ши жnъ fъmъ negposъ akonepi întp'жnъ minъlъ kъptea Хацiълвĭ, ши Хацiъ snepiatъ, stpigъ înkъ odatъ ne Nikолае, kape, aбea s'a tpezitъ din somnъ ши ĭ a pъsnъns.

Жnъ жpлetъ mape tîpziъ dъnъ mezъл nonцi kpeцea din toate nъpцiле ka ши kînd вenia жnъ notonъ, saъ s'anponia kъtpetъpъл nъmîntълвĭ. Алергаръ вечini ши mълцimea oamenilор kape se deцentaръ ла pъsъ-netъл алармеĭ, ши жpъitъл instpъmentелор nъ întîpzie a se aъzi de denapte, чeea че вenia snpe a domoli fъpiea елементълвĭ чел nepiколосъ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Oare, în împrecurările avestor turburări mari, vine era acel ce sta în fundul grădini, care rămâsese neclintită kîte-va minute, ka ші kînd ar' fi fost îndit într'adins, în întunerekul чел desă al рътъріlor челор stufoase, ші kare la lumina чea fantastikă a fokului, че nu era departe, semăna ka o statue de aramă; fără să s'audă ună glasă ka totul satanikă.

— Ії'aiчї въ este dрътul... akum e вremea съ uїї mîna ne sinetul чел ka галбенї al Хаџіului...

Lefterika între avestea skoase ună ţipătă, ne kare taїkъ-sъ nu'l audi din kauza alartei, ші рътase ka moartъ în брацеле amantului eї.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

VIII.

FASDA ХОЦІЛОР.

Kokoana Хаціїка, прекѫт am маї zis, ера sѫпъраtъ пе бърбаtѫ-sъ̆ în kît, daka ера чева маї tînъръ ap' fi хотърît sъ пѫ'л маї вazъ în okĭ, пentrѫ къ Хаціѫл пѫ вреа s'o 'ntребе ші пе dînsa ла totѫ че fъчеа ші чееа ч'авеа de rîndѫ̆ sъ fakъ. Требъе kѫ toate avestea sъ dъm dpentate kokoaneĭ Хаціїki пentrѫ къ toatъ лѫmea ера kѫ вnѫ̆ fokѫ̆ iap dѫmneaeĭ kѫ doъ. Пentrѫ къ de kînd kokoaneле de прin вечinътate a înveпѫt a deskide kasa Хаціѫлвĭ, aѫ̆ înчепѫt tot-d'o-datъ a ші kam faче бъгърĭ de seamъ бопетърілор ші тобілелор din kasъ kъ пѫ преа ераѫ̆ de modъ. Мѫлte dintpe prieteniле dѫmneaĭ, a чertat-o kъ de че sъ se лase пînъ întp'atîta ші пѫ kaвtъ sъ'шĭ fakъ вnѫ̆ felѫ̆ de апъ kape netezeще ші îndѫлчеще преа тѫлтѫ̆ пеліца образѫлвĭ пentrѫ kъ пѫ e doapъ бътрînъ трекѫtъ, ші kokoana

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Хаџіika ера хоїърîїъ съ îнсърчineze пе жънîneasa Бълаша къ treaба aчeasta.

Ox! лъme, лъme тълъ ещї връжташъ ші tiranъ, înkît nedreптъџіріle тале авіа ле поate konpinde mintea вньї тъpitopъ. Ші пар'къ пъ sîntem тоџї тъpitopi! saъ пар'къ intръ къїва чева în пънгъ de totъ se леагъ вні алџіі de віата kokoana Хаџіika, zikîndъ'ї къ este бътрînъ, ші кокеtъ în pidikолъ.

Dънъ че adъserъџї moda doamнелор таршande, ші fъkъrъџї пе kokoana Хаџіika съ'шї кътпере о пълърie пе каре а пъs-o o daїъ de гъра prietenелор къ каре îшї konsълta dътneaeї гъstълъ ші a ешit ла грădina Kastрішоаеї, апоі fъkъrъџї пе кîџї-ва domnişорї tinepї съ'ї zikъ къ'ї stъ pokoko пе капъ. Fie къ ші dътneaeї în nekazъл tstълор a хоїърîїъ ka în лinsa Хаџіълъї съ'шї fakъ алта ла каре o s'adaoџe ші пене, ші аїънчї, съ bedemъ ч'o съ маї zîчеџї, пептръ къ dътneaeї пъ faче toate aчestea din пънга нimълъї, чі кіар къ банії че'ї авea пъші ла o пapte din e-konomії.

Dap пе лîngъ aчeasta, кір Хаџіъ ва zъбові поate кат тълъ în кълъtopiea ч'o ва faче, ші'n aчest timпъ чіпе ape dpentъл съ'ї ia seama, afapъ пътаї de kokoanele de прin вечінътate, ші маї алes къ dътneae пъ 'шї a тіргъit тъkap вні капъ de ацъ din тîргъ, fъpъ ka съ întpебе маї întîіъ ші пе dътneaлор.

Ne черет dap вое de ла domni лektopї, ka съ лъsът пе kokoana Хаџіika în паче, пептръ къ de ne ва авzi dътneaeї, пъ ne sпълът къ toaтъ апа din гîрлъ. Маї алes къ dътneaeї кînd вреа съ'шї вepse

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

фокъл алеаргъ пе ла бобърese ші пе ла fermекъторese ші daka въ цine кърелiле noftiцї de маї зiчецї чева de dъmneaeї.

Абia s'a notolit фокъл iвit desпре зioъ лîнгъ kasa Хаціълъї, unde a aps unъ граждiъ kъ doї каї, unъ шопронъ, ш'o клае de fînъ, kape, toate ачestea, лъаръ фокъ din тikълошiea вizitiълъї, de ачeea domnilor пропrietarї бъгацї de seamъ kînd лъацї вizitiъ, întребаці'л маї întîiъ daka nъ e бецівъ!

Пentръ ачeasta mълцъmitъ пasniчilor ші oamenilor de ла instrъmentъ къ Хаціъл n'ap fi fъkът unъ пasъ de лîнгъ kasъ'ї nînъ че nъ s'a asigърat къ фокъл ера stinsъ de totъ. În ърmъ воеа съ плече ла dрътъ însoцitъ de kpedinчosъл съъ Nikолае, ші pekomandînd kasa ші маї алes sъnpa-вегереа fiiчеї sале жънînesi Бълаші, kape ш'ачeasta nъ пъцinъ îї ера devъatъ.

Dap ера чева kam tpistъ, лъînd katastpofa inчendiълъї ka unъ semnъ ръъ în ажънъл къластopieї sале ла Църцъ, пentръ къ Хаціъл kpedea în прежъdiцїї ші авеа kъвîntъ къчї a въzът mълte în віаца sa.

Snaima desпре oape-kape хоцїї întîmплate da de ворбъ n'întpe unїї алці, kape n'aъ de лъkръ ші ле плаче s'aъzъ toate ші съ ле цie toate, ші'nkopnoреazъ лъkрърiле fъkînd din цînцаръ артъsаръ, ші din пърічо къmілъ. Dap toate ачestea, прекът am маї zis, a fъkът ka aътopitatea съ ia тъsърiле челе маї de апроапе.

Întpe ачestea, doї oameнї dintpe попolъл de жосъ гъsindъse întp'o kîpчiътъ unde stpiга съ ле adъkъ mereъ винъ, pakiъ ші iap винъ.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Беа; тъї fpate, zise вновл dintpe dînwi, în съпъtatea боерѣлѣї nostpѣ wi'n aчeea a тъpitiшѣлѣї fiiчeї sale, къчї neste o лѣпъ o съ fakъ o nѣntъ de челе тарї, o nѣntъ, вite, съ se dѣкъ bestea, wi'тї пape тѣлїѣ вine къ o съ iaѣ вакшишѣ, апої o съ бет, o съ бет, търе, nîn'om da кѣ къчівла dѣiъ kîînї. S'adѣкъ вinѣ! че Dѣmnezeѣ, пѣ бъкрът маї nimikѣ!

— Îndatъ, îndatъ, ръsnѣnse kîpчівтарѣл, kip Пanait, вnѣ omѣ grasѣ wi skѣptѣ ka вnѣ бѣpdѣfѣ de вntѣ de лемnѣ, îmбръkatѣ кѣ пъdpaцiї съї чеї ларцї, aвînd пѣлпеле nічoарелор гоале nînъ ла цепѣкї, кѣ o пepeke de iminеї pѣnцї în nічoape, wi кѣ вnѣ kaѣkѣ вepde пе kanѣ.

Пе kînd чеї doї бъѣtopї îwї вedeaѣ de бъѣtвъ, intpъ вnѣ ал tpeiлea, kape ера вnѣ omѣ poшkatѣ ла faцъ, wi dѣnъ îmбръkъmintea sa semъna a пегѣцъtopѣ de пеї, aчesta s'anponie de kip Пanait, îї шonti чева ла вpeke wi eшi îndatъ, apѣnkînd вna din aчеле kъѣtътврї aѣѣnpa челор doї konfpaцї, че беаѣ wi se kefѣiaѣ întpe dînwi, în kît ap' fi zis чinева kъ ле ia seama întp'adins ka съ'ї kѣnoaskъ kînd 'ї o maї întîлni вpe odatъ.

— Чine ера ъsta kape eшi wi se вїta aшa de чѣdatѣ aѣѣnpa noastpъ, тъї вepiшkane, Че dpakѣ, te kѣnoaцe doapъ пе tine, întpebъ вnѣл dintpe чеї doї пе челъ-л-алтѣ kape înkpemenise dѣkînd пахарѣл ла гѣpъ.

— Sî! fъkѣ челъ-л-алтѣ înnѣind tъчepe товаръшѣлѣї съѣ, челѣї kape'ї fъkѣse întpебareа, sî!... съ пѣ te aѣzъ кѣт-ва къ te-aї цepѣ de пе лѣme.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

— Че дракъ, п'о фи оаре Стînгъл хоцъ ъл де ътблъ къ къцiтъл în чismъ, пе каре потера îл каътъ прелътindenї съ'л прinzъ, шi каре, ка дракъ, kînd îl каъцї în Fокшанї este în Бръiла?

— Шi ла фокъл d'алалъерї, тъї, s'a прins o съmъ de пънгашї, хоцї afърisiцї, търе, ъченічї d'aї лъї Стînгъ ъл вестitъ, каре вениеръ съ stingъ шi s'a прins къ арцinтърiї шi къ felъ de felъ de skъле de fърatъ.

— Înkinъte, търе, ка de ъчігъл кръчea, zise челъ-л-алтъ, skъïnîndъ'шї în sînъ, шi гъкъръ amîndoї semnъл кръчi ка шi kînd въzъseръ пе дракъ.

Nъ трекъ тълтъ нînъ че маї бъръ аццї doї fраццї de кръче, шi плекаръ ка doї оamenї бънї, шi kînd ажънseръ în капъл ълiцеї, de ънde ераъ съ se despърцeaскъ, мергînd fie-каре пе ла kasa sa, se întîлniръ къ доробанцi полиции шi къ ънъ събkomisаръ каре мерцеаъ съ калче кîрчътa шi съ ръdiче пе кîрчътаръл de ънde плекаseръ.

Панait кîрчътаръл fъ înkisъ, пръвъliea sa печелъitъ, шi пе каре маї în ърmъ a дърътat-o de ла sfatъ, пентръ къ ера o шandрата веке шi перikолоasъ. S'a гъsit întр'însa o съmъ de лъкърї fърate, dintре каре пarтea чea маї маре s'a пердът înгропate fiind п'în пътînтъ. Dîndъ-se kip Панait în жъdekatъ ka rasdъ de хоцї, a мърtърisit пе Стînгъ, къпeteniea лор, шi dîndъ'ї toate плануріле пе faцъ, îndatъ s'a шi трimis съ'л прinzъ, dар пъ s'a пътът гъsi никъерї.

Ънъ бietъ овreiъ, каре îл кърцere de маї мълцї

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

anĭ s'a spekulatŭ p'afaръ prin жdeце ka negуцĭtorŭ тътuларŭ, чел че bindea totŭ felul de търguцiшurĭ, ши în челе din urmъ fъkînd unŭ kapitalŭ îndestul de potrivitŭ пе seama luĭ, da banĭ ku împrumutare. Aчesta a перit.

Черчетîndu-se însъ пре kît s'a putut despre aчest omŭ, se da ku sokoteala kъ o fi eшit iaръшĭ p'afaръ, dar multĭ zicea kъ'l ar fi въzut umblînd-se într'o biржъ ku Stînгu хоцu, чел че nînъ atunчĭ nu прea era kunoskutŭ de kътre тоцĭ.

Dintr'aчeasta, dar, dupъ kълkareа kuĭbuluĭ хоцeskŭ, înkidepea ши тъrtурisipea luĭ kir Панait, s'a înцелes kъ хоцi пе лînгъ алте luкrурĭ fъчeaŭ ши oameнĭ nevъzuцĭ. Dpentatea însъ n'a întîrzieat a deskoperi ши aчeea че s'a urmat maĭ tîrziŭ.

Haцiul auzind vorbindu-se despre aчeste хоцiĭ, îĭ venia sъ'шĭ sfîшie хaĭneле de nekazŭ, ши a porunчit ka în toate nopцile sъ fie noaptea bine înkisъ ku шапte лakъte, ши dintr'aчeasta, n'a maĭ kutezat nimenĭ sъ maĭ dea vizite noantea пе la kioskul din гръdina sa.

Stan vizitiul sъŭ, eшind noantea afaръ, a въzut kъ чine-va da okoluŭ n'în preцurul kaseĭ ши a гraждuluĭ unde цinea Haцiul kîцĭ-va kaĭ de spekulъ, foarte frumoшĭ ши skumпĭ, aduшĭ din цara Ungureaskъ. Vrînd vietul omŭ sъ пъe mîna пе el, aчela skoase unŭ kuцitŭ че'l fъku sъ luчeaskъ пе din 'nainte'ĭ ла luтina stelelor. Kîtъ spaĭmъ! че vъd oki luĭ oare, dupъ че se freakъ bine la okĭ ka nu kum-va sъ fie vre

унъ visъ.... era omъл пе kare'л a fost въzъt kъ in-tpase ш'a шontit kîrчътарълъї Panait, atънчї kînd вea kъ fpateле съъ чел de kръче. Stan вizitiъл mînъ съ stpiце, ачела s'a fъkъt певъzъtъ întokmaї ka o ът-бръ....

IX.

ОМѪЛ ЛѪЇ DѪMNEZEѪ.

Dintr'o întîmplare nepreveзѪtъ Хаџiѫл a amînat kълътopiea sa ka s'o fakъ чева maї tîpziѫ, fiind kъ Леstepika epa болnавъ шi snpe a kърiїînsъnътошipe, dѪnъ че a kemat ne maї mѫлџї doktopї, n'a învetat d'a faче шi dънiї ne ла bisepiчї шi a kemat în maї mѫлte pîndѪpї ne npeotѫл Ioakim ka sъ'ї чiteaskъ... Avest npeotѫ a kъpѪї înfъџiшape aвea чева de sinџiлѫ în sine, ne лînгъ dapѫл че 'ї s'a dat, aвea ачea блîndeџe веnepaбîл a ѪnѪї omѫ bъipînѫ ka de шaїzeчї de anї шi maї bine, kѪ nъpѫл kanѫлѪї sъѫ алbѫ, kѪ o барbъ sѪбџipe ka mъtasea че'ї kъdea nînъ ne nenїѫ, шi îmбpъkatѫ kѪ totѫл în simnlitate шi kѪpъџeniea чea maї pemapkaбîл. Ворбеле sале авеаѫ ачea însѪшipe чepeaskъ, ѪnInd ne лînгъ sepiozitatea anîлор sъї o dѫлчеаџъ npiн kape ѪшiPa dѪpepea челор че sѪfepea. SѪnetѫл вочеї sале, авеа ачea nѪtepe mistepioasъ kъчї de îndatъ че'л aѪzea чinева ворбind, nѪ se îndѪpa sъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

se desлipeaskъ de лîngъ dînsвл, ші ka вnъ вalsamъ mînгъetorъ da sвfletelor челор вolnave sinцenie ші însъnъtoшipe.

El nвmъra în kвrsвl anilor sъi atîtea împrejurъri ші prefaчerі., че a întîmpinat în viaцъ'i kît ші че a въzвt în aчeea a popopanilor пe kape 'i пъstopea. Ші лъsînd ла o parte лakrъmile че a въrsat pentrв o soцie пe kape Dвmnezeъ a fost kemat-o ла sine de вre o doвъ-zeчi ші чinчi de anі, ші perdepea a doi fіі че se dвserъ în цъrі stpeine ші desпre kape nв aflase înkъ nimikъ nînъ în челе din вrmъ, apoi nв пвцinъ se întpista ші de aчeea kъ fii krepцinъцъці sînt abъlъці de ла kввîntвл лвї Dвmnezeъ. Nв înveta în minвtele sale челе de рвгъчivne a mвлцвmi лвї Dвmnezeъ de чeea че a perdвt ші se рвга întрв eplapea пъkatelor челор грешiці. Sinгвра mînгîepe a sa epa atвnчi kînd пвtea sъ alepце întрв aжвtorвл kвiва ші прin sinteле sale ворbe sъ ръsпîndeaskъ паchea în totъ локвл. Zioa ші noaptea se îndelетnічea întрв чitipea sinteї skpiвtврі, ші viaцa sa epa foapte kвmпъtatъ, bічivind kв пвtepea kввîntвлвї, neopîndвeліle dintpe krepцinі. Ші opі вnde întîmpina пe вre вnвl чel че epa abъlвt de ла adevъpata kpedinцъ, îl пвnea înainte o temъ din evanгеlie прin kape îl fъчea sъ înцelegъ, iap kînd bedea nedpeпiцipe пре пъmîntъ, zічea kв aчea insпipaцie profetikъ a пsalmвpilor profetвлвї împъpatъ: „Nв aша nekpedinчoшilor, nв aша!... ші o чepeaskъ лвminъ skînteea din fokвл okilor sъi че se ръsпîndea neste toatъ fpвntea sa чea mape ші плinъ de seninъlate, ші ворbелс

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

sале авînd aспpimea înвъцъторълъї ші тъpіpea пontifілор, кърцea din бъzеле сале, челе че nічї odatъ n'аў вîрfît împrotіва лъї Dомnezeў, ші s'аzzea în vorбеле сале o елокvенцъ de adевъраtў preotў ші maртірў!...

Леfterika askvлîndvл, d'atîtea orї a върsat лакръте пре kît inima eї era atinsъ, ші къинца d'atîtea orї s'a погорît în sufletъ'ї de kîte orї невіновъцiea ші къръцeniea feчoareї se înkorona прin vorбеле сале кv koroana înцeріlor. Înцenвkiatъ fiind d'atîtea orї ла nічoareле бътрînвлъї preotў чerea eртare de kîte orї 'шї adвчea aminte kъ ne askvлtînd de вочea datopieї sinte a dat askvлtare natimeї сале de kaре era kinвitъ atît de mвлtў.

— Пърinteле meў, zічea ea kътre sînтл omў, seara ші dimineaца, în toatъ рвгъчівnea mea, n'am вitat d'a mъ рвга лъї Dомnezeў nentrв ertareа пъkателор, nentrв віаца ші съnътatea пърinцілор meї, ші nentrв întreaga fericire a totў neamвлъї omeneskў, ші dвnъ aчeastъ рвгъчівne am simцit inima-mї лiniщindв-se din sufepinце, sufletвл meў kъ se împърtъшea de aчea kвratъ sneranцъ ші бъkvрie, de kare am fost линsitъ nвmaї atвnчї kînd am skъnat din rîndipea-'mї ne taika ші ne maika. Am fost грешitъ, пърinteле meў, kъчї nв m'am rîndit în totў minвтвл ла dînшії.

— Da, fiikъ, îї ръsnвndea preotвл, вna din челе маї sinte порвнчї a ле лъї Dомnezeў este sъ чinstemї ne tatъ-tъў ші ne mвmъ-ta mi ч. л. л. t....

Preotвл чел че пъірвndea în kвцeteле челе

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

маї sekpete a ле вивї sвfлеtѣ болнавѣ; пв пѫцінѣ a înцелes de вnde iввора dвpepea ші sвfepinца fечоареї, ші ka отвл лвї Dвmnezeѣ a хотърît съ întîmneaskъ пе Хаціал пърinteле еї съ'ї вorвeaskъ.

Fъръ ka Леfтepika съ nomeneaskъ вре o datъ пвмеле ачелвї пentpв каре пътimea, konfesopвл еї îї свpпrinse пе жвмътate sekpetвл.

Хаціал ші femeea sa în astъ întpeціврare înцелецеаѣ ші пв пrea înцелецеаѣ ачеea че пreoтвл воia съ ле zikъ пріn кввinte îndestвл de tapї, kъ жвniea e ачea вîpstъ kînd natimiле se ръsвoesk кв певinoвъціea, ші пърinцi sînt datopї a o пpівегea d'апроапе... Însвшї Dвmnezeѣ пв воеще ka вnѣ пърinte съ fie tiранѣ, нічї oарба natimъ съ înвінгъ пе fii sъї. Пріn ачеasta ле da съ înцелеагъ ka че мъсврї требвеаѣ съ аївъ întpв skъпareа ші mîntвipea fiїчеї лор.

Хаціїка înвіnoвъцеа пе вървatъ-съѣ ka вnвл че ера пrea аспрв ші nedpentѣ, Хаціал zічea kъ deseле adвnърї кв o sovietate аша de stpikatъ ka ачеea de каре ера tot-d'авna înkвнціврацї, a пpodвs пелініщea ші toate тврвъръріle din kasъ-ле, ші neste пвцінѣ аре съ ле пве вnѣ sfîpшitѣ.

— Съ dea Dвmnezeѣ! мвpтвра înчetѣ бътîna Бълаша, каре askвлtînd de мвлte орї квm se чepta Хаціал кв Хаціїка, ші каре квпощеа sekpetвл свfepinцеї Леfтepiki, înцелецеа вnѣ sfîpшitѣ мъpitiшвл жвпеї fочоаре кв ачела пе каре ea îl iввea. Însъ пв квteza съ'шї dea ші ea пърepea din 'naintea stъnîпв-sъѣ, къчї Хаціал o kam skosese de ла inimъ, ші kam miposise чева пentpв fiїкъ-sa, маї алes din a-

*

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

чea noante kînd epa în вечinъtate fokъ, kînd zîчea kъ aвzind sromotвл afaръ ші въzînd прin fepestpe fлакъра ші fвmвл ешise kв Лeftepika din kasъ ші dintp'asta a лешinat лînгъ kioskвл din гръdinъ. Хаџiвл de ші nв epa d'ал de ъia kape kped лesne toate, însъ tъkв пentpв kъ n'a вoit s'aџîџe din nвoъ гîлчeaва. De, Dвmnezeъ sъ ne epte, вni asigвръ kъ epa вnъ altъ motivъ пentpв kape Лeftepika a fost atît timnъ болнавъ, dap noï sъ zîчem kъ din snaïma fokвлвï. Пentpв aчeasta a fost de тpeбвinцъ ka Хаџiвл sъ maï amîne кълътopiea sa ла Цiвpцiв. Kokoana Хаџiïka ka вna чe'шï вedea de fokшopвл dвmneaeï, îï вenea sъ твpбeze de mînie kъ nв плека бърбаtъ-sъъ o datъ sъ'шï поpвпчeaskъ maï kвpînd капела чea de modъ kв kape авea de гîndъ sъ iasъ ла вizitъ!

X.

Ажѫторѫ, ажѫторѫ stpigъ femeea negѫцъторѫлуй.

Dovъ-zeчї ші чінчї ла sѫtъ процентѫ, 'мї a черѫt овреіѫл de dъѫnъzїl zїчea în sine Kostake, чел че se плімба кѫ пашї парї în anaptamentѫл sъѫ. Ші кѫ toate astea 'мї a fъgъdѫit къ вine a dova zi sъ'ї daѫ în prїimipe dpeptѫ asigѫpape хîptiiле локѫлуї de лîngъ Sinцi Anostolї ші sъ'мї nѫmepe бani. Iatъ, a tpekѫt d'atѫnчї tpeї sънtъmînї ші nimenї nѫ s'a apътat пе ла mine! Ynѫ че satanikѫ ші mistepiosѫ îмї îmfъцiша npesenца челуї omѫ kape 'мї a вopвітѫ къ e otѫл пieцi, ші пе kape, кѫ toate ачestea, nѫ'л щіѫ нічї нînъ akѫm чine este. Ast omѫ kape dѫnъ fisionomia'ї tpeбѫe sъ fie saѫ ynѫ mape sпekѫлantѫ, ka ачела че щіе sъ pъsnѫnzъ despe toate a ле interesѫлуї, saѫ ynѫ mape шipetѫ!.. 'мї a adѫs în kasъ пе ynѫ овреіѫ, împpѫtѫtъtopѫ de бanї, kape'мї чepea ynѫ процентѫ atitѫ de neaѫzitѫ, ші 'n ѫpmъ n'a маї venit de локѫ, tpeбѫe dap ka sъ fi fostѫ amîndoї!.. saѫ чine щіе пentpѫ че veniscъ eї ла mine!

18 68 Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Dar afară de avestea toate, este încă sekretă ce'l kaut de multă s'ă deskoper ui nînă akum nu 'i am putut da de kăpătîiă, ne avesta se înfăţişăză o sumă de lukrări misterioase. Ui'aceea ce mă interesează mai multă, este sekretul naşterii mele: încă sekretă, pentru kare încă părinte nenorocită varsă lakrăme, ui încă fiă fără nume keamă îndeşertă numele maĭvi sale, ne kare n'a kunoskut'o nivĭ o dată. O! Dumnezeul meă! Dumnezeul meă! în kîte pîndări nenorocirea ui disperaţiea m'a mînat nînă în punktul d'a blestema, ui iarăşi nenorocirea ui sakrele sfătuirĭ a le sinţiţului ui nietosului preoă m'a oprit, ui m'a învăţat să bine-kuvintez. Domnul să fie lăudată ui noate, într'o zi, vine ţie, daka avea mînă kare m'a peînnins, nu'mĭ va întinde iarăşi aşutorul eĭ. Kînd într'o zi avea femee kare 'şĭ întoarce faţa de la krimă, mă va numi fiul eĭ, încă părinte kare 'mĭ va deskide braţele, avel omă, avea fiinţă kare îngrijeşte în sekretă d'a mea esistenţă, kare mă face moştenitoră ne oare-kare venitări făr aĭ kunoaşte, nîînd o dată s'ă pribesk în faţă, s'asz o singură vorbă din băzele sale, voiă kădea la piĭioarele sale udîndu'ĭ genunki ku lakrăme de rekunoştinţă, ui nu voiă întîrziea kît maĭ îndată a'ĭ vere eptare, eptarea fiului celuĭ peîmninsă!...

Lektorul e kurios noate să afle împrejurările avestor amărunte ne kare o damă konsideraul a ea înkredinţat numaĭ konfesorului eĭ, ui dintr'aceasta, se noate lesne înţelege, dună moştenirea ce a asigurat-o ne sust mînă jupelui orfană, muma

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

луї требуеа съ fi fost чел пъцинъ, орi femeea унуї prezidentъ, saŭ aчeea a унуї маре bankerъ, не kape împреціърърi de familie n'a eptat'o съ se apate, ші înnekînd dopул de мъmъ, съ трeakъ не лînгъ dînsул ka o stpeinъ ценероasъ, damъ protektoape, чeea че пе de o парte n'a вїtat a înгріжi tot de o datъ de soapta fiулуї eї.

Хаціул чел че înцелеціea преа пъцinъ че ва съ zikъ afekціunea a douъ inimї fraцele, se rîndea преа пъцinъ ла periколул че amepinца soapta fiїчеї сале, ші кu toate aчestea daka'л ap' fi înkpedinцat чinева kъ fiїka sa faче унъ nasъ маї мулъ afaръ din opdineле че'ї preskpiea ел, noate o ap' fi.... kîtъ ne îndupape! ші кu toate aчestea Хаціул ера аша, пентрu kъ în жуniea sa a fost omъ de apme, ші маї кu seamъ kъ ла пополі din Opientъ целoziea унуї пъpinte пентрu femeea ші fiїka sa se урkъ nînъ ла esaцерацie.

Afaръ de aчeasta, Хаціул, прекum маї ziserъm în kanitupiле de маї 'nainte, супера kъ zestpea fiїчеї сале intpînd în mîna непотулуї челї вestitъ negцъторъ de afaръ, ва лега din nuoъ релацiile sale комерціале, ші 'шї ва пutea регула sokoteлile kaseї сале пе унъ kpeditъ мулъ маї маре de kît aчел че'л авu nînъ aчi. Преотул Ioakim 'ї a вorбit мулте întpu aчeasta, aрътîndu'ї kъ toate sînt deшертъчiунї ші kъ унъ пъpinte e ръспунзъторъ din 'naintea луї Dumnezeŭ despre soapta fiilor sъї. Черul a легат simпatie întpe omъ ші omъ, ші ap'fi унъ пъkatъ neeptat ka sъ stpiче чinева aчeastъ opînduiалъ

de kъ!pe natъpъ, a amesteka intepesъл ші iъбipea de apцintъ în tpebъpї finte, ші a pъno челе маї stpînse легътърї a ле inimeї ъneї fiiче atît de fpaцetъ пentpъ mîpшавъл intepesъ. Пpeotъл Ioakim ka omъ лъї Dъmnezeъ, bpea sъ adъkъ пачea întpe fii пъmîntълъї, ші пpekът îї e popъnчit sъ kombatъ tot-daъna nedpeптъл, 'ї a bopбit atîtea пе de denapte, înkît Xaцiъл ле a înцeles noate пе жътъtate, iap ачesta nosomopîndъ-'шї kîte o datъ sppînчeniле, apъnka înupeцiъpї kîte ъna din ачеле kъътъtъpї sълбatiче de mînie, ші пpeotъл fъpъ a se sfii ъpma a'ї zîче ші a'л sfътъi moparічеще. Xaцiъл tъчea înbins fiind de kъtpe пpeotъ, dap nъ pъspъndea nimika пentpъ kъ ъnъл sinгъpъ ера пpinцipъл ші морала sa: бапї, бапї ші iap бапї!...

Întp'ачestea, se înfъцişъ înпъpцitopъл skpisopilop de ла поцie kъ ънъ плікъ în mînъ'ї. Xaцiъл de'ndatъ че'л въzъ, kpezînd kъ konpinde niskaї-ва бапї aї sъї, skoase din nozonapъ'ї пънга ші dъпъ че. цerse п'în mînъ'ї maї totъ че авеа în пънгъ ші se rîndi мълтъ, абіа îл лъsъ inima sъ dea ънъ банъ челъї че'ї adъчea плікъл. Înпъpцitopъл de skpisopї еші. Xaцiъл deskise плікъл, чіti, ші înчепъ a'шї мъшka бъzеле ші a'шї fpeka fpъntea. Ачі ера tpeaба despre o поліцъ kape 'ї o tpimitea konpesnondentъл sъъ din Konstantinopole чеea че прівса пе образъл D. I. K. пегъцъtopъ din піацъ, ші kъpъia Xaцiъл fiind datop o sътъ de бапї, вреа sъ лase tpeaба пentpъ maї tîpziъ, de ачеea o ъsse ла o napte întpe алte xîptiї чо ле пъpta tot-daъna asъпр'ъї.

Sînt doъ dъpepї simцiбіле ші noate челе dintîiъ пре пътîntъ, ачеea a ънъї konilъ kînd se desnapte de

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

мѫма лѫї, ші а дої аманџї кînd требѫе а se респърџи ѫнѫ de алтѫл!...

Kostake требѫеа съ se desfakъ de Бѣкърещїѫ, съ iasъ afaръ, съ ia o мошie оаре-каре.... Требѫеаînsъ tot-de odatъ съ se ші хотъraskъ a вїta пе Лефтерika, fiind къ аторѫлînчепѫse a fi o adeвъратъ непорочire пентрѫ dînsѫл.

De a sedѫiza iаръшї пе о жѫнъ fiїкъ atît de невіноватъ прекît ші de плъпîndъ; a o ръпі din брацеле пъріпџілор еї, ва съ zikъ a fѫra вaселе челе sinџite din алтарѫл ѫнеї бiserічї. O! rîndџiвъ бine чеї че въ хотърîџї a faче ѫнѫ asemenea пasѫ, rîndџiвъ кîte непорочірї тірîџї dѫпъ вої de o datъ кѫ dѫчереа ѫнеї fiinџe iночente în dрѣтѫл перzърi. Мѣтелор бъгаџї de seamъ ka пѫ маї тîрziѫ fiїka-въ съ въ блesteme, ачееа че ва sѫfepi непорочірї греле ші se ва тъвълі în desonope!...

Stapeа чеа моралъ a лѫї Kostake прекѫт ші пропріile sале interese чereа ѫнѫ алтѫ opizontѫ пентрѫ dînsѫл, o skimбare оаре-каре în віаџъ'ї, ѫнѫ amikѫ кърѫia sъ'ї deшkizъ inima ші кърѫia sъ'ї înkredinџeze пasiѫnea ші sѫferinџele sале, къчї înчепѫse a se disпera, fiind къ Хаџiѫл ера преа îndърътnikѫ, ші fiind къ преа бѫпѫл преотѫ, кътре каре s'a fost înkrezѫt, n'a пѫtѫt пînъ în челе din ѫртъ съ îndѫплече пе отѫл чел înkinat бaнiлор.

De ла ѫнѫ timпѫ înkoaчї, чеа маї маре пasiѫne a sa, пе лîngъ требіле de komерчіѫ, челе întreпrinsese, ші пентрѫ каре a кътat съ ia бaнї кѫ împrѫmѫtaре, ера o пѫoѫ плъчере, prin каре se resпiръ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

аерѣл чел кѣратѣ ал кîмпѣлѣї ші а стрѣбате пъдѣріле фъръ а черка унѣ мінѣтѣ тъкар ѣрîѣл монотоніеї: ачеаста ера вînтоарea, унѣ пѣоѣ аморѣ пе лîнгъ каре воіа съ dea трекѣтѣлѣ în вітаре ші ла каре се dѣчea маї adesea орї însoцit de ніцце стреінї аматорї пентрѣ ачеаста, алте орї, сингѣрѣ, se депърта пе малѣл вре унеї апе мергînd în сѣсѣл саѣ în кърцереа еї, саѣ прin міжлокѣл вре унеї пъдѣрї депърtate, rata съ întinzъ totѣ фелѣл de кѣрse мічелор віецѣітоаре. De мѣлте орї se депърta de капіталъ кîte о поцціе ші доѣ пе жосѣ, вітînd остенеала ші кіар сѣферінца sa, вînînd кѣ маї маре плъчере хіаръле фъкътоаре de ръѣ.

Se зічea întр'ачесте împreцiѣрърї къ о чеатъ de хоцї se цin în пъдѣреа de ла Гостінарї, пъдѣре фоарte întinsъ întр'унѣ локѣ прea сълбатекѣ dinколо de апа Арцешѣлѣї, каре este în дрѣмѣл Цѣрцѣлѣї. Snaїma къ sateле de прin прецѣрѣ, sînt бînтѣite s'a întins пînъ în околѣріле челе маї депърtate. Toaтe ачестea însъ n'a опрit пе кір Хаціѣ d'a плека ла дрѣмѣ, ші маї алес къ авea ші алте требї de iспръвit каре череаѣ неапъратѣ терцереа sa ла Цiѣрцѣ. Кѣноскѣцi ші амічі съї пѣ вітаръ d'ал салѣта ла плекаре'ї zикîндѣ'ї: чinstit sокрѣ ш. ч. л. л. t.

Хаціѣл съръtъ пе фрѣnte пе Лефtерika каре ераînкъ болнавъ de фрігѣрї, ші tатъ-съѣ ka съ о мîнгîе îї зічea, къ аша sînt фетеле кînd s'апропіе съ se мъріte. Пѣse în челе din ѣртъ унѣ пічорѣ пе skapa кърѣцi, ші рezемîндѣ'шї пѣtереа пе доѣ пistоале че ле авea ла брîѣ, întр'унѣ sілeafѣ пѣmaї în арцінтѣ, пе

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ънъ iataraнъ ши о пъшкъ de kînd kъ kîржалii, se ъркъ înlp'o kъръцъ че era înвелiтъ kъ araръ de пъръ de капръ; Николае бъiaтъл fъkъ ши ел asemenea пе kikiцъ din 'nainte, шezъ алътъреа kъ вizitiъл чел че mîna treї kaї în pîndъ.

Ажътъ Doamne! ши iatъ Хацiъл порni kam пе ла amiazї, în dрътъл Църцълвї... Лeftepika че авea okiї рошiї de мълъ плînsъ, s'a ръdikat din naтъ'ї sъ se вite пе fereastръ afaръ, ши въzînd kъ taтъ-sъъ se depъrteazъ, skoase ънъ цiпътъ ши kъzъ лeшinatъ.

Ънъ minътъ de îndърape въ чер пentръ tînъра Лeftepika, a kърiea inimъ era totъ asemenea de sfîшiatъ пре kît a пърinтелвї eї era de înnetpitъ, ши nemлъdietoape. Ea s'ap fi рътat пoate ла черъ, dap n'a 'ndръsnit în kontra пърinцiлор eї. Destъл kъ ea a плîns пре kît nъ este eptat ънeї болнаве. Aцемът în тъчере sinгъръ ши гъръ a se маї rîndi ла dînsa, ap' fi kemat ънъ nume în ажъторв'ї, ънъ sinгъръ nume, dap nъ kътeza, saъ ши daka вре o datъ s'a înkpezът kъiва, a fost nъmaї Бълаши, мъта eї de лапte, aчeea че компътimea ла dърepea'ї, къчї ми a kъnoskът dърepea, ши nъmaї ea sinгъръ ap' fi eptat жънeї fечoape грешала d'a iъві.

Маї мълъ simцiбiлъ de kît tot-d'aвna, маї тъkътъ de kît алтъ datъ, рече ka fpiгъл moрцi, ши inima-ї apzîndъ, fpiгъріле o anъka din nъoъ, o гълбenealъ se ръsnîndea neste toatъ fisionomiea eї че'ї dъчea okiї în fъndъл kanълвї, ши o грабnikъ prefачere s'a въzът în oki'ї. Пърinтеле Лeftepiki, пърinтеле eї! вin de привеще пе fiika ta ши лasъ хoтърîrea че aї,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

кѣчї чine щie daka neste пѫцинѫ o веї маї регѣsi!... Dap нічї вnѫ semnѫ de îmблînzipe, нічї o sпераnцѣ de înтѫрnareа Хаnіхлвї, чел че'шї вrта de sirѫрѫ кѣлѣtopia sa înainte.

Kînd a intrat mѫma Леstepiki шi кѫ бѣtpîna îngpіżitoape în anaptamentѫл еї, o гѣsipѣ кѫ капѫл între перпе пе каре ле вdase кѫ лакрѣтіле еї. Aтѫnчї mѫmѣ-sa кѫnoskînd рѣtѣчірea'ї a лѣsat de'ndatѣ proiekteле вanitѣції сале, ка вna че'шї хрѣпеа капѫл кѫ felѫ de felѫ de вisърї, шi каре сълбѣtічise atît de mѫltѫ пе бърбатѫл еї, dapînsѣ era преа тіpzіѫ, шi akѫm însѫшї кѣinца шi пърereа-ї de рѣѫ ap' fi fostѫ nefolositoape nentрѫ кѣ бърбатѣ-sѣѫ плекase маї mѫltѫ de гѫра еї.

— Леstepiko, fata mea!... гѫ sinгѫра ворбѣ че skoase ea, шi бѣtpîna Бълаша îшї щерцеа okiї de лакрѣте вѣzînd пе stѣnînѣ-sa чеа жѫпѣ, înгецатѣ шi кѫ okiї stinшi.

Kînd вiацa se лѫптѣ кѫ moaptea s'a вѣzѫlѫ adesea opї вnѫ порѫ deskpiindѫ-se пе грѫntea ачелвї каре e rata a o пърѣsi, шi пѫmaї пѫлѫл бѣlînd кѫ маї mape aцitaцie nînѣ че înveteazѣ шi aчesta кѫ totѫл: aтѫnчї okiї înotînd ka întр'o чеацѣ, болпавѫл aбia маї noate deoseвi шi кѫnoaще пе чеї че sînt împreціѫрѫ'ї, kît шi aбia noate înцелеце вочеа челор че'ї zіче пе пѫme.

— Ажѫторѫ, ажѫторѫ, sipira femeea пегѫцѣторѫлвї, шi бѣtpînѫл преotѫ пѫ întîpzie d'a se арѣta în прагѫл вшi челор че'л kemase. Леstepika atѫnчї пѫ era de kît пе жѫmѣtate în вiацѣ!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

XI.

КЪЛКАРЕА ХОЦИЛОР.

— Stъпîne, ръў ғъкърът къ пи ръмъserът sъ mînem în satил вечинў, zise Stan вizitiи, пentрu къ пъdърea цine kam тилў ші iatъ инў порў de плоае s'apatъ despre miazъ-zi.

— Nikолael sъ'mї anpinzї инў чибикў, zice Xaцiил, чел че къита пе черў dинъ sниsa вizitiилї sъў, sъ вazъ daka maї e тилў nînъ seapa, ші въzînd къ віжеліea пи ера depapte ka sъ tърбure opizontил, чееа че ші înчепи a mişka ки пitere frинzеле копачилор че fîшieaў împreцiурu-ї ші a pidika вîrtежurї de пилбере înaintea каилор. Mînъ maї iste Stanel sъ aжинцет ла konakў ші mîîne de prînzў sъ intръmў în Цiурциu.

Nikолае чел че maї întîiў se skърпinъ în kanў, ғъки че ғъки de anpinse чибикu, skъпърînd întр'o iaskъ, къчї авea asинръ-ї toate dikiseле пentрu чибикў че ле цinea întр'o пингъ de бъшікъ de боў, îl de-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

te în mîna Хаџіилуї ші шезъ іаръшї пе кікіџа къ-рцџі de din nainte.

Хаџіил шedea къ пічоареле înkрчішate, dинъ modилъ opientalъ, пе doиъ періне de лînъ че і ле ашezase жънineasa Бълаша d'akasъ, ші џiind къ o mî-пъ џеава чббкилуї съъ пе o fepeastpъ a кърцџі a-faръ, fъma къ милъ плъчере, rîndindъ-se ka че o съ fakъ маї întîiъ kînd ва ажънџе în sъs-пъmилъл o-рашъ, ші кът o съ îmбръџішeze къ пърinteaskъ dpa-roste пе fiitopил съъ џinepe, чел че dинъ кът лъa-se џiinдъ требuea съ soseaskъ къ вапорил neste чinчї шase ziле.

Ast-фелъ, fъmînd ші rîndindъ-se ла soapta fiїчеї сале, se mînrîea în sine къ 'ї ва da de џinepe пе чел маї лъbdatъ непотъ ал лиї kip Мавріоti, пегицъторъ tontanџiъ, богатъ neste мъsъръ, къ пъme mape, ші къ kpeditъ прin toate џъріле. Ast-фелъ отил апрinsъ de a sa dopinдъ îші fopmeazъ ka konii mїї ші sъte de înkinзірї, kape'ї sepbesk dpent зиъ opizontъ, ші în kape вisъріле сале se skaлd ka întp'зиъ oveanъ. Дешертъчівпea дешертъчівпілор este отил ші кънетъріле лиї sînt asemenea дешертъчівпї: toate sînt de-шертъчівпї! a zis Sînтил Ioan, ші zisa aveasta este tot аша de mape ka ші мъpipea кънвінтелор сале a-sъпpa отилиї kînd intpъ în mopmîntъ! Аколо se пepd ші se зїt toate, ші челе че амбіџioneazъ отил în віаџъ прекът: mîndpiea, eroismил, ізбipea de apџintъ, лъko-meia d'a хръпі авъил алъіа, întp'зиъ кънвîntъ toate патimіле ші віџізріле kîte se înkзібez în omъ, ші de kape, adesea орї e маї stъпînitъ de kît d'a sa peліџie

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ши ikoana kreatorълъ съъ, sînt deшерiъчiънi, ши sъ-флетъл Хаџiълъї плана în miжлокъл ачestor лъкрърi трекътоаре, ши каре пер întokmaї ka fъmъл în бътаea вîntълъї. Къ toate ачestea ънъ лъкръ îl kam mîxnea, ш'ачesta ера, къ нiчi o datъ n'a kъnoskът пе нъоъл съъ оasue ши џinepe. — Nъ џiъ daka ва плаче Лефтepiki, ziчea ел în sine, daka disпoziџiile sале natърале sînt pekomandaвiле ши'л фаче съ mepite a fi iъвitъ!... Орi kът, adъогъ ел, odatъ kъ este fiъл челъї маї богатъ пегъцъторъ требъе пегрешitъ чinева съ'л iъвeaskъ!...

Вîntъл че пînъ ачi sъfла kъ iъџime fъ întpepъпitъ de o pепede плоае kъ niatpъ, каре опрi пе чеї маї тълцї кълъторi d'a порni din локъл ънde ераъ поїпосiцi, ши пътаї Хаџiъл se гъsea în miжлокъл пъdъpi, zopind kît маї iste ka съ ажънгъ ла satъ. Плоаеа a înчetat dъпъ kîte-ва minute, чeea че înъnda въгашеле каре înгpeoiaъ оape kът poateле tpъsъpi, ши пentpъ каре Stan вizitiъ ера siлitъ съ dea desъ вiче kaiлор.

S'aъzi o шъерътъръ d'алътъpea dpътълъї, dъпъ каре ръsпънse, пар'kъ пpintp'ънъ semnъ, o алtъ шъерътъръ din пartea чeea-л-алt a dpътълъї. Хаџiъл stpigъ вizitiълъї съъ съ mîe маї iste.

— Че dpakъ аъ kai de sfoръe пар'kъ ap' fi simџit лъпъ п'ачi п'апроапе, zise Stan вizitiъ чел че da mepeъ вiче ши kai o pънseръ d'a fъra.

— Dap че s'a'nîmплат, тъї, de se опpesk kai! întpebъ Хаџiъл пе вizitiъл съъ, чел че din fъndъл къpъџi пъ вedea пpea вine afaръ, къчi пepdeлеле din 'nainte ераъ tpase пentpъ плоае, ши întinzîndъse съ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ле трагъ, че спаймъ!... възъ къ дой оамень къ пълъріиле трасе пе окй цинеаз де дîрлоци каилор.

— Даци-въ 'н латърй, бре! н'авзицй вой, орй въ трімец пе чеea лъте, зисе чел din лъзнтрз къргци.

— Nз въ fie кз сзпъраре боерзле, ръспзнсе зпзл dintре чей дой, чел че ера маї дръкосз din toaтъ чеata, noї sînтемз ніще оамень пъкътошї, ші съ пз въ пае ръз, требзе съ не daї чева de келтзіалъ. Ші пе kînd ачesta ворбеа ast-фелз кътре Хаціз, чел че'ї вениа съ търбеze de некazз, зпз алтзл, каре дзпъ fisionomie'ї пз семъна de локз a крещінз, ешіа dinтр'o парте a пъдзрі ші înainta în дрептзл тръззрі, apматз da o мъчізкъ че ера цинтзіть de цзрз împreцзрз, ші пе kînd Хаціз нічі зна нічі доъ, пзse mîna пе зпз пistолз каре 'л îndрептъ aззпра челзї че sta înnaintea каилор ші кai сперiindзse înчепзръ съ sae întре шлеазрї, ші деteръ кърца чева îndърътз, пъдзреа ръззпъ de бзббітзл артеї каре п'авз нічі зпз реззлатз de kît зпз eko în депърtаре че se гръбеа a ръспзnde ачелзї каре ataka întîiз. Хацізл въzînd къ es din toate пърцiле ka fзрнічіле o мзлцime de оамень de фелзл челор че se івіръ întîiз, înцелese къ хоци 'л a împreцзраtз. Nikолае fечорзл въzînd ачеasta, înчепз съ третзре de fрikъ ші'ї вени de o daтъ s'o рзпъ d'a fзга în tзfe. Stan вizitіз se гъкз галбенз ka tзрta de чеarъ рекзnoskînd în чел че цinea de дърлоци каилор пе отзл mistepiosз пе каре 'л въzзse în kîрчізma лзї kip Панаіт ші дзпъ ачеea 'л a маї въzзtз în пзтереа попцій dînd околз ka o staфie n'împрецзрзл каseї ші a грaждізлзї stъпînъ-sъз, de 'n-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

datъ че s'a înkpedinţat kъ este ел, îi веni sъ'i adpeseze вnъ помелнікъ de înжврtіврї. dap вzînd kъ treaба nв era aша prea пе лesne, nв înчeцъ d'a 'шї faче krвче ші a 'шї skвїna în sînъ, prekвm fъkвse o dinioaръ kв ачел fpate de krвче kînd вea în kîpчвma лвї kip Панаіт.

Хаţівл saъ kъ a врвt întp'adins sъ snepie пе noi sъї amічї, saъ întp'adевъръ mîna'i tpemвpase, kъчї fokвл mepsese în вîntъ. Dap вzînd însъ kъ adвepsapвл sъъ ръmîne neklintitъ în лokв'ї, ғъръ sъ se dea вnъ nasъ îndъръtъ, вpв de граб sъ нве mîna ші пе челъ-л-алтъ nistolъ, nentpв kъ лвnга лвї пвшkъ пв'ї sepвea ла nimika în astъ înkвpkъtвръ. Ші вzînd kъ чел че eшise de чeea-л-алтъ napte a пъдвpi вenise prea anpoane de dînsвл, tpase iataranвл afapъ din teakъ ші ла întîia aţintipe a okілор, eші пе жвmътate afapъ пе ғepeastpъ, adвse iataranвл sъ desnintече 'n doвъ пе чел че akвm ера în dpentъ ғepeastpъ, avesta нвse чomагвл d'asвnpa kanвлвї ţiindв-se în napadъ, în kape лoвind iataranвл ғkъ o adînkъ kpestътівръ. Вzînd ачeasta Хаţівл, tpase ші ал doiлea nistolъ kв ал kъpвia tposnetъ ғkъ sъ ръsвne пъдвpea nînъ ла mapţiniле челе маї denъptate. Хоцвл ръsnвnse ші ел npintp'o apmъ de ғokъ kape ғkв sъ швere глопцвл пе ла вpekea Хаţівлвї. Хаţівл sъpi жosъ din kъpвцъ kъвtînd de граб sъ'шї înkapче nistoaлеле ші хоţі 'л înkonţівраръ de toate пъpţіле; iataranвл nвmaї în mîna чea aţеръ a Хаţівлвї ţinea în distanцъ de doї пашї пе лвntътopї, kape nв'ї

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

odatъ mistoaлеле, ши fъkînd înkъ de dъoъ opï sъ pъssne pъdъrea kъ trъsneteле sale, kълkъ înkъ ънъл dintre tînharï la pъmîntъ. Însъ prekъm лънiï sînt înвершънацï kъzînd ънъл saъ doï dintr'o xaitъ, ast-fel se repeziръ чеï че ръmaseръ ne nîчoape ши Xaцiъл dekonчertînds-se, nerzînd чева din nътerea-ï, ши eï de o datъ stpirînd kъ toцiï birъinцъ, aвia биetъл бътрînъ anъkъ de skoase ънъ лънгъ цetъtъ ши fъ pъstъrnatъ la pъmîntъ însndînd pъmîntъл kъ sînцеле sъъ. Ънъл dintre tînharï sta kъ цenъkiъ nъs d'asъnpra nentълъï sъъ, алтъл se гътea sъ'ï skoaцъ oki, ши алцï doï îl desbръkaъ nînъ la къташъ. Prin ъrtare kimirъл че'л aвea înkъrkatъ kъ банï i s'a лъat, ши kape de kape se гътea a'ï faче moapтea maï лънгъ ши maï dъreроasъ prin felъ de felъ de insълte ши skinцiърï neomenoase.

Nъ trebъea mъltъ ши'n adevъръ kъ Xaцiъл nъ'шï ap' maï fi ревъzът kasa ши familiea, daka nu бînъtorï, kape, aъzind ръssnetъл artелор prekъm ши цemeteле, n'ap' fi алergat kît maï înграбъ într'akolo ънde era masakrъ. Din nopoчire eï se апropiaръ ши Xaцiъл лънtîndъ-se înkъ prekît nътea sъът повара aчestop nелецъцï, strira: Хоцiï!... хоцiï!... sъriцï oamenï банï! хоцi! хоцi! sъriцï!...

Чеï че venirъ în ажъторъл sъъ întîia treaбъ a fost sъ înkarче artеле. Doï dintre aчeщï хоцï, чеï че sta maï d'o napte de nîndъ, deteръ de щire челор-л-алцï, kape krezînd kъ 'ï a kълkat notera, лъsaръ biktima-ле din mîinï ши въzîndъse ne neaщeptate amerinцацï, deteръ eï întîiъ atakъл.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Чеї dinlîiŭ ръsпънseръ kъ ънŭ pîndŭ de fokъpї, чеї d'aї doiлea, въzînd kъ лъkpъ e пpea sepiosŭ, se пъseръ în poziцie de бътae, iap doї dinтpe dînшi pъdikaръ de жosŭ пe aчеї kъzъцї, dintpe kape ънъл ера moptŭ iap челъ-л-алtŭ пътаї pънitŭ. Fokъpiле челор че цineaŭ defensiва pъsпъndeaŭ în kontpa челор че веniseръ din пъoŭ ka sъ se баtъ. Ънїї dintpe dînшiї înkъpkaŭ apтеле, iap алцїї fъчeaŭ fokŭ, шi în челе din ъpтъ вînътopїї веniцї în ажътopъл Хаціълвї, kîцirînd kîmпъл de бътae: înaintaръ пînъ ънde цineaŭ пе Хаціъ ppinsŭ, шi aчesta вiindъ'шї kъ totъл în simцipї, dъпъ atîta лъпtъ шi amецeaлъ, pekъnoskъ пе Kostake în fpъntea челор че se бътeaŭ пentpъ dînsъл, iap Kostake pekъnoskînd пе пъpintеле amanteї sale, în aчела пе kape 'л skosese din mîna хоцilор, алергъ îndatъ în ажътopъ'ї, pънîndъ'шї хаїneле dъпъ ел ka sъ'л леце ла ръпї, шi пînъ a пъ anъka ka Хаціъл sъ'л пътeaskъ fiъл sъŭ, веni din întîmпларе ънŭ глоцŭ че'л пъipънse în шале, iap чеї-л-алцї товаръшї гonind пе хоцї, înaintaръ пînъ ънde ле ера kъївъл tъбърîtŭ; aчi маї tpебъiръ sъ se баtъ kъ чеї че пъzeaŭ бівoakъл, tokmaї în momentъл kînd s'aъzea челе маї de пе ъpтъ цemele але ънъї mъpiвondŭ...

O биatъ familie de цъpanŭ, o mътъ kъ tpeї koniї dintpe kape пе ънъл 'л aвea ла цîцъ, ажънsese din întîmплare, de пе dpътŭ, tokmaї în лokъл ънde ера лъпta: konii înчепъръ a цipa шi mъma-ле suepiatъ пъ пътea sъ onpeaskъ вiteле че гoneaŭ ka de stpeke. Femeea въzînd neste че mъчелъpie a dat, вpъ sъ întoapkъ în лokŭ, kapъл se pъstъpnъ, konii цipa ka din

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

цеапъ ші маї таре, віата мъта лор dispepaцъ къста съ'ї fakъ съ такъ ші ka o певвпъ ne цiind вnde se гъseщe îi stpînцea ne тоцї пе лînгъ dînsa, se въita, se ловea кв пвmnii în kanъ ші цетea ka o леоаїкъ апърîndъ'шї копii. Dвmnezeвле! nв noate fi вnъ таблоъ маї dвpeposъ de въzвt de kît avesta, o мвmъ кв треї копії în miжлоквл авестві snektakолъ atît de înfiopъtopъ....

Sînцеле ера въpsatъ în totъ локвл ші moapтea se zвгръвea кв колоареле iadвлві ne fisionomiile înгецate але челор къzвцї. Прабл de пвшкъ miposea înkъ de deнapte ші връжтъшiea ера înkлещатъ în inima тътлор.

Kostake anpinsъ din бъtae nв бъrase de seamъ kъ este рънітъ, înaintъ ші ел dвnъ aї sъї, kînd avi хощі apвnkîndв-se ne kaї, лвînd кв dînшії kadaвepвл товаръшвлві лор чел moptъ ші маї ales ne чел рънітъ; маї deteръ вnъ pîndъ de fokвpї ші se fъkвръ певъzвцї.

Kostake ажвnгînd avi în локвл вnde s'aвzi avел цетътъ ал вnві отъ kape'шї da din врma pesnipaцie, pekвnoskв плінъ de snaїma чea маї înfiopътoape, ne овреївл kape 'ї чepвse проценть de doвъ-zeчї ші чinчї ла sвtъ, ші ne kape nв 'л a маї fost въzвtъ din seapa aчeea kînd îi zîчea ka a doвa zi съ'ї пвтере вані.

Овреївл ера вînътъ, звгрвmatъ кв o кврea de гîtъ, iap чел рънітъ, чел че авіа se пвtea цine ne калъ întpe чеї-л-алцї хощі, ера Stînгв, kape întp'adins a fost цinвt калеа Хацівлві din пpeвnъ кв алцї товаръшї аї лві o чeatъ de хощі!...

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

XII.

ПОЛІЦА РЪПѲSЪ.

Aѳtopitatea локалъ fѳ înцiinцatъ fъръ întîpzi-epe, sateле de прin прецѳрѣ fѳръ pъdikate, kape, din прeѳпъ kѳ sѳѳkîpтѳipea, tistiї, доробанцї, въtъ-шеї ш. ч. л., гопіръ пе ачещї tълхарї kape аѣ жеfѳit kѳ ѳпѣ kinѣ аша de neomenosѣ пе kip хаціѳ. Пapte dintpe dînwi s'аѣ прins îndatъ, пapte маї tîpziѣ, iap kîцї аѣ апѳkat d'аѣ tpekѳt Dѳпъpea dinkoло, пѳ'ї a маї прins uînъ astъzї. Totѳл însъ че цiim e kъ хаціѳл пѳ'шї a priimit înkъ înaпoї бani ші skѳлеле че i s'a fѳpat. Аша dap ѳpmînd înainte îmпpецѳpъ-piле kîte se atinr de пepsoana хаціѳлѳї ші a лѳї Kos-take, de îndatъ че se isпpъві бътaea, fiind kъ kam înoптase хаціѳл îшї легъ прintp'o бasma de dѳпъ rîtѣ, mîna dpeanъ kape ера маї mѳлтѣ лoвiтъ, îшї легъ kѳ niцe пetiче. kanѳл че ера плiнѣ de sînge, ші въzînd kъ Stan ера înkъ n'în прецѳрѳл kaїлор че 'ї skъпase din гiapele хоцiлор kѳ топорѳл sъѣ în mîї-

18 68 Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

nĭ; fĭ zise sъ înxame maĭ degraб ші dвпъ че repetъ de maĭ mвлte orĭ nвmele sfinteĭ prea kвrate, dpent mвлдвmire kъ a skъpat kв ziле ka sъ'шĭ maĭ revazъ familiea, ші nînъ n'anвkъ sъ mвлдвmeaskъ челор че venirъ în ажвtorвл sъв, întrebъ de Nikолае бъiatвл вnde este. Stan kape în intervalвл acesteĭ svene aвea a nвtst sъ'шĭ anere kanвл nв'ĭ aвea de цire че se fъkвse.

— Вnde e Nikолае! întrebъ xaцiвл, че s'a fъkвt Nikолае?

— Мъĭ! Nikолае mъ!... înчenв sъ dea kiote ъл Stan ал nostrв, kв snetele ka de nandвrв ші kв глasвл ka d'вnв бвчiвmв, dar Nikолае nв se vedea nikъerĭ, ші tokmaĭ kînd Xaцiвл se гъtea a zиче Dвmnezeв sъ'л epte kъ noate л'o fi omorît xoцiĭ, se nomeniръ kв el kъ skoate kanвл din ъл tвferiшв ka вnв шoapeче dintre skîndвrĭ, galвenв ka tвrta de чearъ, tremвrînd, ші kв okiĭ kît nвmnв, plinв de lakръme, sokotind kъ Xaцiвл era mortв, întвшkatв, frintв, maĭ цiea ші el че sъ kreazъ, kъчĭ îl въzв-se kînd л'a nъvъlit atîцĭ xoцĭ din a kърор гiaръ, че e drentв, nвцinъ sneranцъ ar' fi ръmas daka din întîmplare nв venia ачeĭ oamenĭ бвnĭ snre ажвtorв'ĭ.

În skвrtв, Xaцiвл tвrбвratв, anrinsв, zъnъчitв de челе че'ĭ s'a 'ntîmplat, orĭ mвлдвmi челор kape se бъtвse nentrв el, orĭ 'ш'a лвat zioa бвnъ de ла dînшĭ orĭ ба, înĭ въzв de drвmв înainte, ka sъ aжвngъ maĭ degraб ла satв. Aвia se denъrtъ o бвkatъ de локв, ші'шĭ adвse aminte kъ a вitat în локвл вnde a fost nъvъlit xoцĭ ne dînsвл, o tашkъ de

пеле în каре ера легате ніште контракте ші алте хîртіі прекум ші поліца че нъ de мълъ о пріimise de ла Konstandinopolъ, каре, тоате авестеа, ле пъstrase în пozonapъл de ла пентъ ал хаїнелор сале.

Хаџіъл s'ap fi întops însъ'шї în апої ла локъл de unde a плекат, dap fiind къ челе че se петрекъse къ доъ оре маї 'наінте îї adъчеа înfiopape, нъ вреа съ маї вазъ локъл чел de бътае unde a fost съ'шї піарзъ віаџа, ші маї алес къ satъл нъ ера departe de unde ажunsese, zise лъї Stan ka съ înkaлече іште пе унъ калъ, съ se întoapkъ în апої, съ kaште таїка перdътъ ші daka 'ї o ва adъче, съ џіе atъnчї къ îї dъ o sътъ de леї бакшішъ kînd вор fi akasъ.

O! банї! банї! че нъ faчеџї вої kînd e ворба d'a въ kîџіга!...

Stan sбъръ ka fълцеръл ла локъл unde a fost trimisъ, Хаџіъл o лъъ пе жосъ пînъ ла satъ пентръ къ авеа кънoskътъ бунъ пе arendaшъл моші d'a локърea, пе каре îl гъsi ла кърtea sa, чел че 'л ші пріimi къ destълъ пърере de бine къ a skъпat къ віаџъ dънъ челе че 'ї a повestit.

Nikолае ръmase къ къръџа în drъmъ пînъ че se ва 'ntoapче Stan.

Stan ажunsese ші къъta къ mape entъsiasmъ акъл doamneї къ 'n firъ рошъ în каръл къ fînъ: ръskолі de църъ înпреџъръ, întребъ пе трекъторї daka n'aъ гъsit кътва aчeastъ таїкъ къ хîртіі. Toatъ stърбінца 'ї a fost în deшертъ, къчї nimenї nъ'ї a пътът ръspunde nimikъ. Ші бietъл Stan. ka unъ Stan,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

требуеа съ se întoarkъ înapoĭ ла stъnînъ-sъŭ fъp' de nicĭ o veste бunъ.

Întp'avestea, вînътopi se întopчeaŭ îndъpътŭ dъnъ че гoniseръ kît-ва пе хоцĭ, ші epaŭ n'aколеа, чеĭ че 'n вpmъ se ші 'ntîлniръ кв sввt-kîpmвitopвл лokалŭ ші 'ї deteръ peлaцie despre semneле ші пвmъpвл хоцілор.

Kostake чел че venia dвnъ dînшĭ, sвfepind dв-depeа panелор sале, че înчenвse a'л kam kinвi din kaвza ръчелі, întîлni пе Stan ші pekвnoskŭ întp'însвл пе kpedinчosвл sepвŭ ал пъpintелвĭ Лeftepiki, pвnse îndatъ o foae de xîptie din поptoфолівл че 'л aвea asвnpъ'ї ші skpise вpmътoapeле лiнiї кв вnŭ kpaionŭ, adpesate kътpe Xaцiŭ.

Domnвлвĭ Domnŭ ш. ч. л.

Въ чep eptape kъ iaŭ îndpъsneала съ въ skpiŭ. Nв kъ doaръ boesk пpin aчeasta съ въ adвk aminte k'am fъkвt чева цentpв dвmneaвoastpъ, saŭ kъ a-цent sъ'mĭ mвлцвmiцĭ вpe odatъ, nв, чi nвmaĭ boesk съ espnîm mвлцвmipea че o simц în mine, ші цen-tpв kape am вine kввîntat чepвл kъ m'a tpimis ла timnŭ kînd otвл чел maĭ вenepaбілŭ aвea тpeбвinцъ de бpaцвл meŭ.

Чine цie daka чepвл nв ва вni întp'o zi aчeste simцimente atît de sinчepe kв пъpinteaska dвmnea-вoastpъ iввipe, ші чine цie iaръшĭ daka aчela пе kape 'л a'цĭ nesokotit odinioaръ nв îї вецĭ întinde în-sвшĭ mîna ші'л вецĭ nвmi fiв-въ.

Ашŭ aвea mвлtŭ съ въ вopбesk ka sъ apът în-destвл pekвnoщinца-mĭ: fiŭ din пополŭ, opfanŭ, пe-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

порочіцъ, întokmaï ka fiъl чел întops лa kъinцъ dъnъ че a pъsinit totъl în desfpînape, ші пърinteле sъъ îl îmbръцішeaзъ пъindъ'ï ineлъ în deцetъ'ï, dîndъ'ï îmбръkъminte. ші пentpъ kape a înжъnriat віцелъl чел грasъ, ast-felъ, asemenea ачestъï fiъ în бpaцele пъpinteлъï sъъ, mълцъmesk чepълъï d'atîtea орї kъ'mї înfъцішeaзъ вnъ пърinte pesпektaбілъ, пentpъ kape inima mea simte atîta бъkъpie ші pekъnoщinцъ.

Въ mълцъmesk d'atîtea орї пentpъ toate, dînd лaвdъ лъï Dъmnezeъ пentpъ ажътоpъ'ї, ші de aзї înnainte mъ sokotesk fepічітъ a mъ nъmi întpъ totъ fiъl ші sъnъsъl dъmneaвoastpъ, a въ nъmi пърinteле ші stъпînъl meъ.

Kъ tot pesпektъl ш. л. t.

К. К.

Destъl de tpistъ ші nemълцъmitъ despre efektъl kълътopieï sale, Хaцiъl s'a întops dъnъ kîte-ва зіле în sînъl familieï sale ші snъnea лa toцї kъ destъlъ anpindepe челе че i s'a fost întîmплat, ші зічea în гъpa mape kъ în toatъ віaцa nъ ва maï плека în kълътopie mapцia ші вінерї.

Stan в'zitiъl apa înkъ ші maï tpistъ kъчї n'a nътst sъ deskonepe nikъepї tашka kъ xîptiile stъпînъ-sъъ, ші dintp'aчeasta nъ пpea epa sirъpъ daka білетъl че 'i'л adъsese din naptea кавалеpълъï чел че se лъптase în kontpa хoцілop, epa îndestъl ka sъ'ї dea sъta de леї че'ї o fъгъdзise лa întoapчepe.

Kъ toate ачastea Хaцiъl kъm a nътst s'a întops din міла Domnълъï în Бъkъpещіъ. Maï mълte зіле

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

n'a eшit din kas' afaръ шi nъ вrea sъ dea бънъ di-mineaца nimълъї, afaръ nъmaї de пъpinteле Ioakim kape nъ înveta maї în toate zileле sъ вie sъ'л vazъ шi sъ'л mînrîe prin kъвinteле saле.

Dap în челе din ъrmъ ne lîngъ alte nepsoane kape вeniръ sъ'ї deшkizъ kît maї kъpînd ъша era шi doamna M. Б. чeea ce вizitъ în maї mълte pîndъrї ne negъцъtopъл шi 'ї a vorбit nentrъ o поліцъ des-npe kape îї skpisese варъ-sa din Konstandinonoлъ. Doamna T. A. че nъ de mълтъ se mъpitase ла Га-лацї шi a лъat în kъsъtopie ne ънъ naptikonapъ din Гречiea, kъ kape se zîчea kъ ap' fi tpatat o negoцi-aцie de amopъ întp'o kъpцere de doъ-zeчї шi maї бine de anї nînъ че în челе din ъrmъ, desfъkîndъse de oape-kape гpeвъцї але familiї saле, a kъpъцit пъ-katъл npin kъsъtopie, шi soцъл eї чел че авea maї mълte koръбiї че плека din Dънъре ne Meditepania, kîцirase mълтъ în kъpsъл anilop ачещia de komepчiъ, шi xoтъpîsepъ ka sъ meapгъ sъ tpъiaskъ în цъpiле de жosъ. Doamna T. A. desnpe kape maї авъpът вopбъ în kanitъл чел dintîiъ, tpeбъea kъ opї че oka-zie sъ skpie вareї saле, шi doamna M. Б. вenia dънъ skpisoapea вapт-si sъ npiimeaskъ de ла kip Хацiъ банiї поліці în пътъpътoape, че se sъiaъ ла sъma de ъna mie галбенї, шi nentrъ kape Хацiъл e-pa pъspъnzътopъ, fiind поліца întъpitъ npin forme, шi nentrъ akъpiia npiimipe Хацiъл a fost dat înskpi-sъ. În aste împpeцъpърї Хацiъл se бъtea kъ mîîneле în kanъ шi nъ îndpъsnea sъ mъptъpiseaskъ adeвърът sъs nъmitei nepsoane, чi o amîna kъ ворба dintp'o

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

zi mîn˙ într'alta. Pentru aceasta Hanioл era foarte supărat˙ ші nu-mai el щiea kît ла kostat kълъtoria sa ла Цerкu, kъчї negъsind˙-se aчea poліц˙ ші ne-priimind în лok˙'ї mîn˙ ла terminu o sekond˙ sa˙ o terцie trebuea s'o ръspundъ din kiap kasa sa ші se stinцea din faцa пътîntuлuї ku zestrea fiiчeї sale ku totu.

De mълъ atenцealъ ші nekazu, neщiind че faче, kema ne вizitioл su ne kare îl întreba daka a kъ-stat bine prin лok˙л unde a fost nerdut tamka ku xîptiile, aчesta îї ръspundea ku mîxnirea zugrъvitъ ne obrazu'ї.

— Nu s'a nuмut gъsi stъnîne, poліца e nerdutъ din preunъ ku чele-л-alte xiptiї!...

Suma aчestor banї trebuea în чele din urmъ sъ o priimeaskъ Kostake, nuцina sumъ sau kapitalu чe aчeste douъ dame îndestul de înaburte kontribuead nentru жuneле orfanu. Una însъ dintre aчestea era adevърata luї mumъ!...

XIII.

ЧЕРШЕТОРЪЛ.

Dупъ ostепеалъ se чере ынъ репаосъ, dупъ лунъ înчetape de apme kъ petpaцere saъ înвinцere. Pъniцї mergъ ла snitalъ, bравъріле înвingъторілор se tpek în peristpe пentpъ ka maї în ъrmъ sъ лі se dea pъsплътipe. Ostaшъл чел че se 'ntoapче ла ватра sa, snъne плinъ de tpъfie desпре чеде че 'ї s'a întîmплat, ші чеї че staъ în прежърь'ї askълъ kъ гъріле kъskate пentpъ kъ tътълор oaмепілор ле плакъ minъniле. Ші пentpъ kъ în toate zілеле se întîmплъ kîte ына пре пъmîntъ, nъ ne вom aбate ші noї de ла datopia-ne de pomanціerъ snpe a da ла лъminъ kъ de amърунtъл toate minъniле kîte se atinг de евепimenteле eроълъї nostpъ Xaціъ, чел че a sufepit ka ынъ maptipъ, ші каре авеа къвîntъ sъ zikъ în гъра маре kъ nъ ва maї плека ла dрътъ Марцеа ші Bінереа.

Dap înainte de a deskpi ачestea, sъ ne apънkътъ o kъътъtъръ de okiъ asъпра жънелъї Kostake,

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

каре прекът е кънoскълъ, ера аманткл Лефтериki fiika Хаџіклкї. Îл възкрът ka прinтр'o minъne k'a venit în ажкторкл бътрînълкї kînd хоџіï воіаъ съ'ї pidiче віаџа, îl прівіръмъ къ kîtъ спаїмъ a възкt din naintea окілор съї пе отъл каре 'ї a черът dъоъ-zечї ші чінчї ла sътъ процентъ къ ера stpînsъ de гîtъ, s'a лънtat ka ънъ бравъ ажктатъ de трeї патръ камарazї аї съї în kontpa a вре o doї-snpe-zече хоџі пînъ че 'ї a пъs пе гоапъ, skoџînd пе Хаџікл din гіареле лор întokmaї ka din гъра шарпелкї пе o біатъ броaskъ. Ші ънi ші алџі ераъ ръпіцї ші ънi ші алџі ераъ înвінгъторї пентръ къ нічї ънi нічї алџі пъ fъkъръ прizoніерї, іар чеї че se арънkaseръ пе каї kît кліпа de окіъ пъ fъkъръ de kît o petipadъ, пентръ ka съ'шї ръзбъne mai тîрзіъ. Dар întpe алтеле, съ пъ ne mirът kъ жънеле nostpъ adopa пе новіла sa damъ прекът odinioapъ кавалерії Snaніолї акоперіцї sъbt apmъpa-ле de оцелъ invoka пътеле вре ънеї damічеле kînd înfpънtаъ moaptea dinnaintea fokълкї Гренadi: ast-фел ші жънеле nostpъ пре kît a цінът лънta пъ învetase d'a se tot гîndi ла ачеea пентръ a къріï sinгъра къзътъръ de окіъ, саъ ънъ sъpisъ ал бъzелор еї 'шї ар fi dat віаџа.

Ast-фелъ, вісъріле челе de аморъ але ънкї жъne îmбътатъ de sъвенірele аменteї sале îї îmfъцішеазъ aевеа în тот локъл пе ачеea каре o іъвеще; ші'n міжлокъл ръзбоаелор осташкл е inimat de амбіціea ka deosebindъ-se dintpe чеї-л-алцї съ поатъ кîщіга лаврът snpe a'л денъne маї în ъртъ ла пічоареле fiinцеї пентръ каре хръпеще atîtea тлъсіі ші аморъ!

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Dar Лефтерика era deпarte d'aчi ka sъ 'nkъnъneze ea însъшї kъ a eї mînъ пe бравъл nostrъ kavalerъ, prekъm înkorona odinioarъ dameле ce înkonцъraъ kъrtea Isaбелi пe eroi шi kavalerі ce se întъrnaъ înвingъtorї dъnъ asaltъ.

Aчi nъ e vorba desпre ънъ rъsboiъ ka ш'aчela în kontra Maврilor, saъ al protestanцilor în kontra papistilor, чi o simplъ eskartъшъ, o vînъtoare sъ zik aша, în kare Kostake a fъkъt minънї în kontra a kîцї-ва хоцi de kodrъ!

Kostake era kъ toate aчestea rъnitъ, шi kînd чine-ва e rъnitъ de ънъ глоnцъ saъ de o tъeiъrъ de sabie, dъpereа nъ sпune daka inimiчi eraъ doъz-sъte de mїї saъ doї-sпre-zeче, de o notrivъ ънъ rъnitъ trebъe sъ se kaъte îndatъ.

Esperienцa în asemenea împrecivъrї nъ ne a dat alte preservative maї salvatarїї de kît ънъ бънъ пахаръ de rakiъ шi o felie de пїne, iar în kît despre плезъre e prea пe лesne: ne adresъm la domni шi doamneле ce бine воesk în asemenea kazurї sъ oferezе netiче de olandъ пъtatъ, шi krez kъ nъ se va гъsi niчї ънъl sъ refuzeze aчest ажutorъ ътanъ. Dar Kostake fiind kъ era deпarte ka sъ гъseaskъ ънъ asemenea ажutorъ în miжlokul пъduri, a kъutat sъ se леце la rapъ kъ чeea ч'aвut asъprъ'ї, шi dinprejъпъ kъ katarazi sъї ce nъ'l a пъrъsit în astъ împrecivъраre, venirъ kъ toцi пînъ la Kîrчъta Albъ aproape de Бъkъreщъ, ънde rътaserъ noaptea dъnъ doъz zile în ъrta loviреї kъ хоцi. Aчi noposirъ kъ toцi fiind ostenecї de пe drътъ, шi seara la лътъ-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

nape fiind stрînшї împreцърѧ ѧneї mese, ѧnde kîrчѧmъreasa шi kѫ ѧnѫ bъeцelѫ, чeї ce serveaѫ oaspeцїї kѫ d'ale mînkъri шi bъѫtъръ, ръmъseseръ kѫ гѫriле kъskate шi ѫїtaseръ kъldareа kѫ mъmъliga ne fokѫ askѫlînd la чele ce nовesteaѫ eї. Kîrчѧmarѧl чel ce nînъ aчi fѫsese чine цie ѧnde dѫnъ niцe treвї, intrъ шi el ѧnde eraѫ stрînшї oasneцi sъї шi adѫse вestea kъ xoцїї s'aѫ npins de kъtre sѫв-kîrmѫireа лokalъ шi kъ a doѫa zi era sъ'ї treakъ n'aколо ka sъ'ї dѫkъ la Bѫkѫreцiѫ. Ѫniї dintre вînътorї aвeaѫ kѫpiositatea ka sъ'ї maї вazъînkъ daka 'ї kѫnoaцe saѫ ba.

Ne kînd se ѧrmaѫ aчestea toate, Kostake eшise nîn' afaръ, ѫїtîndѫ-se la лѧmina лѧni kape 'ї înfъцiша o mялцime de лѧkrѫrї ылъkѫte, ѫїtînd nentrѫ ѧnѫ mi-nѫtѫ dѫrepeа ce'ї kaѫza paна dintre шiале. Îї вenia în minte sѫвenirile чele maї dѫлчї, kînd se плimba la брацѫ kѫ Leфterika în grъdina Xaцiѫлѫї ne o noan-te totѫ aша de frѧmoasъ шi плъkѫtъ ka ш'aчeasta.

I se пъreа kъ aѫde de denarte глasѫл nasni-kѫлѫї de noante: Чine e aколо! omѫ вѫnѫ, ръspѫn-deа nap'kъ ѧnѫ alтѫ глasѫ ал вre-ѧnѫї kълъtorѫ ce 'шї вedeа de drѧmѫ шi гръвeа sъ aжѫngъ kît maї kѫpînd în kanitalъ nentrѫ kъ oреле eraѫ nѧmaї zeче шi жѧmъtate.

Ѫnѫ чершъtorѫ nѫ întîpzie d'a se iві la праgѫл kîrчѧmeї, чел ce чereа гъsdѫire шi o вѫkaї de nїї-ne, шi kѫ toate kъ niшte asemenea oaшenї kînd se aрът noantea sînt sѫsnekцї, Kostake чел ce era пre-okѫnatѫ în kѫцetъriле sale, nѫ'ї вenia sъ se rîndea-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

skъ ла вna ka asta, ші въzînd omenipea sвfepitoape, skoase пвпга ka sъ'ї dea чева, ачела se anponie kв mîna întinsъ. Dap че kъвtъtвръ de okiв ера ачеea че stpeinвл чершеторв арвпkъ asвпра челві kape вреа sъ'л ажвte? Kostake fiind preokвnatв ka sъ гъseaskъ вnв вапв пічї kъ бъга de seamъ чine ера ачела че'ї черша ші пептрв че цinea пвmnвл лiпitв de чinгъtoape'ї.

— A! te am гъsit!... zise omвл чел derizatв în чершеторв.

— Че вреї тв? întребъ Kostake, чine ещї, de вnde вії?

— Sî! ръspвnse чершеторвл kape гъkв o poatъ kв okiї împpeцвpв-ї. ka ші kînd ap' fi kъвtat sъ вazъ daka пв л'a авzit чine-ва. O ворвъ sъ пв skoцї kъ вїte... sî!...

— Чine te a tpimis, snвne îndatъ, saв de вnde пв, ещї în mîïneле меле, zise Kostake чел че fiind denpins ka цiganвл kв skînteeле пв se maї temea de nічї вnв ръв.

— Nв stpiга k'anoї te kъeщї!

— Mizepaвiле! zise Kostake, чел че simцi вnв жвnгів ла pana din шале. Ia anponiete ла лвminъ sъ te въz чine ещї. Че вреї?

— Nв воів sъ'цї zik маї mвлтв de kît поate k'oів mвpi ka sъ nв'mї ръsбвnв!

— În kontpa kвї? че ръsбвnape?..

Ші хоцвл în aste împpeцівръpї, stînd kв пвmnвл dpentв пе mъnвківл kвцitвлвї че'л цinea ла чin-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

гъtoape'ĭ, se вĭla цintъ în okiĭ лвĭ Kostake шi гpinца din dinцĭ.

— O вopбъ съ пв skoцĭ къ te мънînk de вĭв, zise чел че къвta съ tpaгъ пе Kostake чева маĭ d'o napte de din 'naintea kîpчвмеĭ.

— Dpakвл съ te ia, zise Kostake, anpinzîndв-se шi маĭ tape, ещĭ впв tълхapв, впв блestematв.

— 'Щi am snвs odatъ, de мвлтв, къ o съ пе маĭ întîlnim вnde пв'цĭ ва tpeче n'în rîndв!...

Шi пînъ a пв sfîpшi ачestea, Kostake se гътea a'л da tвtвлop pъĭлop шi a se tpaце din 'naintea лвĭ, пentpв къ astъ конвopбipe i se гъкв неплъквtъ, dap чел че ера derizatв ĭĭ împлîntъ кацitвл în пînteче: din nopочipe пвmaĭ къ fiind neste miжлокв înчinsв кв впв бpîв de квpea кънtвшitв кв лînъ пе din лъвntpв, пв intpъ de kît вîpfвл кацitвлвĭ, шi пв'ĭ гъкв de kît o panъ вшoapъ.

— Sъpiцĭ! sъpiцĭ, ажвtopв!.. stpigъ Kostake цiindв-se кв o mînъ de пînteче шi кв чeea-л-altъ лвnîndв-se ka съ цie пе хощв în локв. Dap пînъ съ iasъ тoвapъшi лвĭ Kostake чeĭ че беаб ла masъ kînd askвлtaб ла kîpчвmapв despre челе че snвnea къ хощĭ sînt пpinшĭ шi алтеле, гъsipъ пе камapадв лор лвnцitв пе пъmîntв шi кв mîna sînцepatъ цiindв-se de пînteче.

Îл pъdikapъ дeгpaв, шi 'ĭ detepъ totв ажвtopвл тpeбвinчosв, шi къвtînd пpetвtindenĭ пе вчigътopв ачела de мвлтв se fъkвse певъzвtв.

Ideea къ a fost iapъшĭ Stînгв чел afвpisitв înfiopъ пе тoцĭ, iap къpчвmapвл пв înчetъ dintp'aчea

*

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

seaръ d'a'шї пѵne topopѵл ла кѣпъїїѣ temîndѵ-se кѣ 'л ва кѣлка хоцїї.

Kostake sѵsцinѵtѣ de кѣtpe aї sъї, вiindѵ'шї în simцipї dѵпъ ѵnѣ momentѣ de konвѵлsie, повesti kamapazilop sъї dintpѵ înчепѵtѣ кѵm i s'a fost înfъцiшatѣ отѵл чел mistepiosѣ, ші кѵm fъръ a'л кѵnoaще чine ера s'a nomenit кѵ ел къ'ї ворвеще desnpe intepeseле сале, 'ї a nѵmit nepsoane кѵnoskѵte ka съ леце d'апроапе релацie кѵ dînsѵл ші în челе din ѵpтъ 'ї a fost пропѵs къ 'ї pekomandъ ѵnѣ Bankepѣ овpeiѣ supe a'ї de Bанї кѵ îmnpѵmѵtape.... Ші sfipшind ачestea: — Stъї! zise ѵnѵл dintpe товаръші лѵї, ачesta este ѵnѣ хоцѣ foapte кѵnoskѵtѣ ші desnpe kape am маї ѵвzit ворвindѵ-se, afaръ de ачeasta 'mї a fѵpat ші mie ѵnѣ kazanѣ de apamъ пе kape л'a fost вitat слѵжnika kasi noantea în кѵpte, ші desnpe kape черчетîndѵ-se de кѣtpe komisiea локалъ s'a гъsit пе лîпгъ алте лѵкpѵpї de fѵpatѣ întp'o кîpчѵmъ de лîпгъ піацъ.

Kostake dѵпъ че isnpъвi челе de snвs, ші kamapazi sъї askѵлtѣ плinї de mipape ла dînsѵл, ші dѵпъ че se nomeni кѵ ѵnѣ felѣ de înfiopape nѵтеле вestitѵлѵї хоцѣ, de kape маї алes кърчѵmъpeasa d'aчi înчепѵ съ tpemѵpe ші da zopѣ бърбатѣ-sъѣ съ dea o poatъ п'afaръ, жѵнеле кѵ ѵnѣ felѣ de пепъsape zise: a требѵit ші asta s'o пъцesk!... Oaспецїї d'aчi пѵ ащептаръ съ вazъ tpekînd хоцїї чеї npinшї, ші ѵnѵл dintpe eї aвînd o бpашовeankъ кѵ doї kaї, кѵm se кръпъ de zioъ înхъmъ kaїї ші nopnipъ kîte'шї patpѵ вînътopї de ла кърчѵmа маї sвs zisъ. Kostake

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

dъпъ че а ажъns а kasъ п'а ешit маї бine de doъъ лънї kъъtîndъ-se kъ doktorї ші kъ бабе пînъ че se въzъ sъпътosъ. Întp'avest timпъ п'а пътът sъ вazъ пе Хаціъ нічї sъ skpie amanteї sале.

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

XIV.

АГѢРІDA MIEPE.

Повестea kînteкѣлeї ziче: nѣ e tot-d'aѣna пentрѣ чine se гъцеще чi пentрѣ чine se neтepeще, maї este ші алta, kape ziче: nѣ e dѣпъ kѣm вреa omѣл чi dѣпъ kѣm вреa Domnѣл. Аша merг toate лѣкрѣріле пре пъmînтѣ ш'aша treбѣea sъ meaргъ ші лѣкрѣріле Хаџіѣлeї.

Маї ziseрът kъ Хаџіѣл în aste îmпreџѣрърї ера маї пreoкѣпатѣ ші маї rînditорѣ de kît tot-d'aѣna. De kîte orї 'ш adѣчea aminte de sчena чea traџikъ прin kape treкѣse în кълътopiea-ї, d'atîtea orї simџia dîndѣ'ї kѣџite прin inimъ dѣpepea лoвiтѣpiлop чe лѣase, dap nѣ nepdea nicї odatъ din rîndipe fiгѣpa жѣneлeї чел чe s'a лѣntat пentрѣ dînsѣл în kontpa хoџiлop ...

Îшї fъчea маї mѣлтѣ sinгѣpѣ snaїmъ ka лѣпѣл de koada sa! Se kpedea kъ e kѣ totѣл înkѣpkaтѣ în пpoцesѣ kѣ пepsoaneле маї sѣs nѣmite, челе чe, în

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

пътереа актелор че авеаў, прекът ші дънъ авізъл че съs пъmita dатъ priimise de ла варъsa din Konstandinopoлў, se череа неапъратў ka Хаџіъл съ ръспънzъ банїї, ka вnъл че ера inkasў ръспънzъторў. Prin вртаре авокацїї a кърор esistenцъ ле е трібъпалеле ші tot ґелъл de процесе, s'ap ґi гъsit zече ші o sътъ каре съ se însърчineze пентрв маї sвsў пъmita dатъ ka съ înkврче пе kir Хаџів. Пентрв ачеea, dap ші Хаџів, ka вnъл, че пв кънощеа бine леџіле поліцеї ера totў пе rîndврї кът о съ skape de istoria asta, saў de ръспвndереа банілор, ші афаръ de ачеasta, ґiind къ ера înkвркатў ші кв негвцъторъл п'ал кърєї образў прівеа трasатъл поліцеї, авîndв'ї a плъті o sътъ маре de банї кв înskpisў ші ал кървіа тертенў s'апропіеа, пв e de мірare ka ші ачела съ ґi арвnkatў ла o парte skpisoapea чеа din Konstandinopoлў кв каре пе апъратў se înџiiнца-se desпре плътіреа поліцї.

Лвкврріле ераў ґoapte amestekate ші Хаџів ар' ґi dat вкврosў zече анї din віаца sa nвmaї съ іasъ odatъ din гріжеа asta.

Ера silitў съ skpie înaпoї пентрв o sekondъ поліцъ, съ dea протестврї, съ fakъ арътаре автопітъцїї desпре челе чé і s'a întîmплат, dap іаръшї пентрв къ Хаџів ера отў каре пв'л преа тъіа капвл, ші s'апpindea преа лesne se temea ел însвшї de sine съ пв înkврче маї ръў требіле. A къвtat съ se asigвreze прin ґorme, черînd оape-каре довезї de пе ла оamenї în че kinў 'ї s'a ґврat хîptiiле, dap чеї маї мвлцї însъ zîчea къ Хаџів e вnў міpetў, ші къ

toate ле ѓъча întp'adins къвtind вnъ npetekstъ съ dea ѕaлimentъ. Хотърî iaръшї съ пвбліче ші съ ѓъѓdвiaskъ вnъ darъ челвї че 'ї ва гъsi хîptiile че ле a пердвt.

Ера amецitъ, кв totвл, neodixnitъ, tврвратъ maї мвлtъ de kît tot-d'aвna. Ворва ера de пагвбе neste пагвбе, îшї вedea ka întp'вnъ вisъ къdepea ші рвinapea кв okiї, kpedea къ e n'anpoane d'aшї, пepde kpeditвл din niaцъ, ші a i se desfiinца asoцiaцiea кв челе-л-алте kase de komepчiъ, ші npin aчeasta tot-de-odatъ ші вiitopвл fiiчeї saле ... saъ, съ zîчem maї бine, nв цiea чe съ ръsnвnzъ negвцtopвлвї кв kape вpea съ se înkвskpeze, dînd ne fiikъ sa dвnъ вnъ nenotъ al лвї.

Treaба мерцea ръъ, ба ръъ de totъ. Ші se vedea silitъ în челе din вpmъ съ skpie nentpв amънapea logodireї fiiчeї saле, din kaвza kъ nв nвtea съ ръsnвnzъ zesipea чe o însemnase întp'o foae ne kape o ші tpimisese ла Konstandinonolъ. Aѓaръ de aчeasta se tot mipa kъ în лokъ d'a вeni цinepe-sъъ, nentpв kape ші mepsese snpe întîmnинape'î ла Цвpцв, a npiimit nвmaї вnъ ръsnвnsъ npin kape îl înцiinца съ fakъ toatъ гълipea ші съ maї adaoце înkъ o sвmъ de вanї ne лîngъ aчeea чe o însemnase; nentpв kape Xaцiвл алъ datъ s'ap fi sвnъpat fokъ, însъ akвm înгiцea ла nodвrî nentpв kъ ера timnвл d'aша! ...

Biziteле doamneї M. Б. din чe în чe se ѓъчeaъ maї desc. Жнеле Kostake, epoвл pesboiвлвї, în a ле kъpвia intepese Xaцiвл ера înkвpkatъ, nв de мвлtъ îї чepвse în kъsътopie mîna fiiчeї saле, dap aчesta

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

'i o pesuzase pentru ideile ce le ausa n'atunci. Astu datu insu fiind intre stinsere si ruine, intre rekunoscinsu si indatorare, ar fi prefirat ku toate avestea... Dar ori kum, trebuea su asculte su se konsulteze mai intîiu ku preotul Ioakim, surnumitu omul lui Dumnezeu!

Preotul nu întîrzie d'a se arăta dupu obiceiu, ka tot-d'auna, la dorinsele Xaniului. El se înfăsişă su fiind în mijlocul sale o xîrtie ce era adresată kătre Xanii. Avesta plin de neurdare vru su ia skrisoarea s'o deskizu. Preotul îl opri pentru unu momentu, fiindu'i unu diskursu prin kare îl fuku su înselegu toate împrejurările ni însurcinarea pentru kare era venit. Ce renede skimbare pentru Xanii ni toatu familiea sa, kare nînu avi era mai multu întristatu! Cerul par'ku avutînd nori din toate susletele începu a se lumina usurarea întokmai ka razele sele' îndurătoare a le universalu dupu o viscole noroasu. În ast momentu ar' fi trebuit ka pasările su fiku s'auzi mai dulci koncertele lor asupra celor amorezaşi, garoafa ni floriile sele mirositoare a le toamnei ni a le prietenii su esalese ku mai multu putere mirosul sel înbălsămitoru ni vîntul su nu sufle de kît pentru a mişka rutmurile kopacilor pe kîmpura verii, cerul su lumineze fie-kare zi pentru ku su adukă viaşa ni fericirea celor kare eraŭ linsiştiş de dînsa!...

Avestu xîrtie venia de la konpesnondentul suu prin kare 'i pekomanda ne nepotul suu ni într'altele kreditul ni afekşiunea sea mai întinsu. Xanii viti

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

skpisoapea uînъ la sîrşitъ şi simţi kъ inima sa era alinsъ de unъ ce neînţelesъ. De odatъ nar'kъ o greutate şi s'a rădikat dinъ nent kape 'i fъcea pesnipaţiea maï liberъ; şi totъl era nebunъ de bukurie.

— Ce felъ? este kъ nstinţъ sъ fie el!... Zise bătrînul negustorъ simit tot-de odatъ de ceie ce'ï skpiea bunul sъu amikъ, aceluï kъ kape dopea atît timpъ ka sъ se leţe kъ legăturï de sînţe.

Preotul se vъzu silitъ a povesti în nuţine kuvinte împreţurările kum doamna T. A. onpitъ de kătre familiea sa n'a lsat în kъsătopie de kît dinъ o kurţere de maï multi anï ne acela kape a cerut-o înkъ de kînd era în vîrstъ de natru-spre-zece anï, şi aceasta era adevъratul frate kъ konpesnondentul sъu ce'ï skpiea în ast minutъ; şi nrin urmare sъvîrşind legătura kъsătopii lor la Galaţi, numaï de iase lunï, unde D. T. A. se gъsea din întîmplare, dinъ aceea aă şi plekat sъ trăiaskъ în stpeinătate. Maï 'nainte de toate, aceştia trebuiъ sъ asigureze la o kasъ din Kostantinopolă suma de banï nentru întreţinerea fiiloi lor cel denărtatъ de mikъ, nentru oki lumi şi a familiei Doamnei T. A.: aşa dar el era nenotul sus numitului konpesnondentъ.

Astъ datъ Haţiul 'şi a vъzut visul kъ oki! Skpisoapea cea de faţă prekum şi cele-l-alte amărunturï skimbъ lukrările ka timpul cel frumosъ dinъ o viżelie rea. O mare veseliе nu întîrzie kъ iluminea fălcerului a se pesnîndi ne fisionomiile tuturor. Maï ales Leftepika kape în kurţere de treï lunï auusese grigurï omopîtoape nu le maï avu din acel minutъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

Într'unŭ glasŭ de bŭkurie mulțumiră toți lui Dumnezeŭ ši prea bunului preotŭ čel ce adusese pačea ši feričirea în toate inimile din kasa Haiducilui. Bečini maĭ kŭ seamă ši toți kunoskuții feličitară pe părinteле Leſtepiki; ši nînă în čeле din urmă s'a vŭzut kă suferinga în nenoročirĭ, e numaĭ o čerkare a čelui de susŭ, iar urmareа în birlиe ši abatereа din kaleа biruitorului, se răsplătеще kŭ koroana dreptŭilor în cerŭ ši pre pămîntŭ.

Kokoana Haiduka ši bărbatŭ-sŭŭ din ačel minutŭ hotărîră a'ši da amîndoĭ mîna ka doĭ soți de treabă, ši lăsară nentru tot-d'auna stăvaganțele ši nepoziea d'a se tot čerta nentru fleakurĭ ši a fi tot-d'auna mîniosi unul pe altul.

Dar čine este ačest june frumosŭ ši kŭ veseliea deskisă pe frunte'i, ačest june kŭ maniereле čele maĭ nobile ši pe kare văzîndu Leſtepika nu skoase de kît unŭ ținutŭ de bŭkurie? Leſtepika kare atunči tokmaĭ se skulase din patu'i în kape zŭkuse maĭ bine de treĭ lunĭ, fiind înkă slabă ši palidă la față după atîtea firurĭ, sînțele fečoareĭ lui de odată ačea prefačere če o duse la viață ši la veseliе. Ea vŭzu înkă odată plinî de feričire la pičoareле eĭ pe ačela kare 'l iubea, ši nentru kare a vărsat atîtea lakrăme de întristare. Ačesta era Kostake, ținereле eĭ čel mulțumitŭ ši feričitŭ kă o noate stîngе la nentru sŭŭ fiu a se sfii ši fiu a'i fi oprit d'a o numi skumpa ši iubita sa. Leſtepika kŭ obražĭ aprinși de kolоareа timiditățiĭ ši stăpînitŭ de ačea rușine virtuală ka să nu vădeaskă dinaintea părinților eĭ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

îndestъл бъкърiea ші simцiчiънea, îшї лъsa okiї în жosъ kape o fъчea de o mie de opї maї fрътoasъ în oki amanтълъї eї, iap Kostake dъпъ че dete mîna бътрînълъї Haцiъ, se întoapse съ мълцътeaskъ бътрînълъї preoтъ, прекът ші Doamneї M. Б. aчeea ч'a алергat îndestъл пentръ dînsъл, sinгъra sa ръdenie ші maptopъ ла цeремoniea кънънiiлор съвîршite în бisepika Sînтълъї Snipidon de лîngъ nodъл гîрлi.

Kostake мълцътi din toatъ inima maїчiї sале ші пъринтелъї sъъ, пentръ kape apdea de dopinцъ ka съ'ї îмбръцiшeze ші съ ле прiimeaskъ бine-къвîntapea. Ле skpise прin челе maї dълчї fpase de iъбipe ші рекъпoщinцъ, ші maї алesънкiълъї съъ îї мълцътea de aтîtea opї пentръ пeaщentata fepiчipe че 'ї a fost прегътit-o.

În skъptъ, aморъл ші вiptътea a tpiътfat în iniмiле жънiлор amanцї прекît îndemnъл ла ръъ ал snipiтелор челор пекъpate s'a лънtat ka съ'ї конрънъ.

Бълаша, femeea kpedinчoasъ din kasa Haцiълъї пар'къ ера stpътътatъ în черъ de бъкърie ші se вita ла жъni лoгodiцї ka ла doї порътбеї.

N'a tpekът zeчe ziле dъпъ aчeste îmпpецърърї ші Stînгъл хощ fiind прinsъ, înainte d'a intpa пentръ a natpa oaръ în temniцъ, a мъртърisit къ ел a fost лъat ташka къ xîptiile Haцiълъї, în kape s'a гъsit ші noліца че Haцiъ o ръпъsese ші ал къpia tepminъ nînъ a пъ sosi o sekondъ ne fiind tpekътъ, конpindea mika stape a лъї Kostake, aчeea че вnind-o лîngъ zestpea че Haцiъл da fiiчeї sале, ера îndestъл ka съ вpmeze пentръ tot-d'aвna kapiepa sa пе kape

nicĭ odatъ n'a врѕt s'o skimбe kѕ sлѫжбe: aceasta era komepчiѕл.

Ѯitaръm sъ snѕnem ші aceasta kъ Stan вizitiѕл în лok de a priimi ѕna sѕtъ de леї че Xaцiѕл 'ї a fost fъгъdѕit ла întoapчere, 'ї a maї dat înkъ чinчizeчї ne d'asѕnpra nentrѕ kredinца sa чea statopnikъ ші nenѕmъrateле serвiцiї.

Xaцiѕл ръnitѫ fiind de бѕkѕpie, a nѕs de a sъnat ла ѕnѫ dрѕmѫ ѕnѫ nѫцѫ kѕ o anъ minѕnatъ snpe adѕчereа aminte a aчestop toate. Aiчї kълъtopiї însetaцї se onpesk de se ръkopesk ші вine kѕвinteazъ ne пъpinteле Лeстepiki, ne ачел че a skos isворѕл limnede ka kpistalѕл din sînѕл пътînтѕлuї snpe înлesnipea ші ажѕtopinца oamenilop: adeвъratѫ обiчeiѕл цъpi, чел че e pezematѫ ne kѕвîntѕл eванцелii: „Faчeцї вine anpoanелuї вostpѕ ші ръsnлata вoastpъ mape ва fi în чerѫ!....“

XV.

KRIMINALII.

Am sokotit de o mape nevesitate s'arătă lektorilor mei kare era kausa ce fătea ka sus-numitul hoță să se ție ne'nvetată de urmele bătrînului Hațiă ši a le junelui Kostake. Aceasta o știea mai bine de kît toți kir Panait kărtmarul, ka acela ku kare era în relațiea cea mai de aproape, saŭ mai bine prekum 'i am ntea numi konfrați, tovarăši, aceea ce era unul era ši celă-l-alță: kare de kare mai viklean ši nici unul mai de laudă dintă kum va urma mai la vale. Acest Panait kărtmarul ce se pripăšise p'aici kam de vre-o cinci-spre-zece ani ši mai bine, dintă cele c'am ntst afla, se zice kă era d'o bună familie, a fost oare kînd însurată ši ku kopii în țara sa. El narta ku sine prejudițiile ši ideile veakului său. Cei kreskuți în părțile Orientului înkă de mici deprinzîndu-se a askulta tot-d'auna la povești fabuloase, prekum despre stpiroi, stafii,

felъ de felъ de kredъlițъi ші sъperstiții, nъ maĭ nъ-
ținъ kredъ kъ sъnt o sъmъ de komorĭ înfropate în
pъmîntъ, zik kъ skot flakъrъ ce likъreșce în vъlvъtae de
fokъ ші se aralъ kълъtorilor ші maĭ ales ачелора karĭ
sînt ъrsiții sъ le гъseaskъ. Prin ъrtare ші Panait ka ъnъia
че i s'a fost întinъrit în kanъ astъ idee kъ o sъ гъsea-
skъ odatъ komoarъ ші se ва înbogъți fъrъ ka sъ
maĭ mъnceaskъ, a ші плекат din țara sa aъzind kъ
la noĭ sînt o mъlțime de komorĭ че nъ ne sînt în-
kъ kъnoskъte ші n'are cine sъ le desfroape. Pezе-
malъ nъmaĭ ne astъ idee, 'ш'a лъsat kasa ші familiea,
ші лъînd чева banĭ kъ sine, veni întîiъ la Бръіла de
ънde în ъrtъ a trekъt la Fokшanĭ, a kълъtorit prin
toatъ Молдавіа, prin Pomînieа mikъ ші apoĭ a venit
în Бъkъreщiъ. N'a învetat însъ pretъtindenĭ ne ънde a
fost ънблат d'a'шĭ face операцііле sale, ast-fel pre-
kъm am zis, kъtînd la komorĭ ші serвindъ-se de
fermeче ші връжitorii ne la drъmъріле челе marĭ,
ne ънde vedea вре o krъче de piatrъ, zikînd kъ a-
ceasta este semnъ, ънde гъsea вре o rъînъ ne mar-
ținea апелор, ne la kîte ънъ stежаръ stъfosъ, ші ne
la morminte ънде vedea вре o mikъ zidъrie saъ вре
ънъ stîlпъ de piatrъ. În avest timпъ de nepreкъrta-
te черчетърĭ ші kъtînd mereъ la komorĭ, s'a kъnos-
kъt kъ Stînгъ чел че venia de kътре хotareле Галі-
ții de ънде era gonitъ ші гъчea skamatorii prin sate
ші оръшеле, ші аша ащĭ doĭ oamenĭ гъkъръ kъnoщinцъ ші se lipirъ ънъл de alъl пар' kъ i ap' fi
fost kreskъt ачееашĭ шътъ. În skrtъ, kip Panait dъ-
пъ че a perdъt mъltъ пъținъ че авъsese, serвindъ-se

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

кв sînце de кокошъ негрв, кв oase de вроaскъ легатъ întр'o oмлъ пвоъ ші оторîтъ întр'внъ fврпікаръ, ші алтеле o свтъ de fлеакврї, каре пв'ї ажвтаръ dekît a перde kîцї ва anї îndешерїъ, sfpedелind пъmîнтвл пretвtindenї вnde ажвпцea ші stпînd în maї mвлte локврї d'a sврda, Stînгв пв maї пвцinъ 'ïa fost mîna чea dреaптъ în astъ a sa întrепрindepe, fъkînd skamatopiї kв кърціле ші fъkînd sъ піаръ вanї din mînъ'ї ші алte o свтъ de лвkрврї kв каре пвnea în mipape пе вieцiї лъkвitopї, dap toate ле a fost îndешерїъ, kъ kв toatъ skamatopiea чea жidoвeaskъ a лвї Stînгв ші fертечеле лвї kip Панait komoapa пв s'a арътat нічї вnвia нічї алтвia. Biind maї în вртъ în Бвkврещіъ, хотърîръ sъ se лase de къвtatвл komopiлор, sъ întrепрinzъ алт-чева, ші аша вnвл dintpe aчещї doї kamapazї a intpat маркеръ ла o kafenea ші челълалтъ bindea брагъ kв doniца пе вліцї. Stînгв se аръta maї sniptвosъ în дръчії ші maї îndemînatekъ ла toate лвkрвріле, dap kip Панait maї mвлтъ a nisikъ блîndъ, ера чева eкономъ ші stpînrînd пара kв пара isбвti d'a deskide dвпъ алтеле o пръвъліоаръ вnde bindea бъвtврї sniptoase, гогошї ші пачеле, iap Stînгв лъsîndвse de treaба маркервлвї s'a fost fъkвt къпeteniea пвпгашілор, ші a хоцілор прekвт îl въzврът mînъ în челе din вртъ kînd вeni sъ'шї ръsбвne fiind derizatъ în хаїне de чершеторъ. De aчi în вртъ fiind kъ чea maї маре пapte dintp'aї sъї s'aъ fost пredat în mîїніле stъпînipeї, ші ел ръmîind singвръ, пе de o пapte черkînd oape каре aневоінце kъчї ера îmпвшkatъ ла вtърв stînгъ, totв'шї a maї

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

кълкат ніще кълъторї de ла каре а лъат че а гъsit, а isбit прin ніще sate кînd oaменїї ераў ла мънка кîмпълъї ші гъsind пе о ніатъ ſemee бъlрînъ a skinцъit-o de moapte ka съ sпъe ънde 'і sînt бani, пе ърмъ a meps ла ънў skitў de маїче, se înцелеце treaба, ka съ маї ia чева de келъїалъ, ші съ se kaъte ла ъmерў ънde ера ръnitў, dъпъ ачееа ар' fi aвът ніще планърї мълтў маї satanіче dekît челе nînъ ачі. Dap toate i s'a înfъndat къчї îndatъ dъпъ ачeasta, прекът este o zikътoape, къ tirва пъ dъче de мълte орї ла апъ, аръtîndъ-se ла ънў tîргў че se faче dъmineka în sъsў кътре Питещї, ачі къ toate dieволіile ші skamatoriile лъї a къzът прinsў.

Кір Панait, rasda хоцілор, п'a aвът o soapтъ маї бънъ, ші a treбuit ел însъ'шї съ dea de faцъ прintp'-ънў takpірў formалў, чine ераў еї, каре ле ара skoпъл ші маї алes desпре toate челе întîmплate Хаціълъї. Кір Панait прекът este щіътў, întîіў a къзtat koморї ші пегъsindъ-ле, dъпъ ачееа a алергат dъпъ пotkoaве de каї морцї, ръdikînd ніште вінърї ші sniptърї de ла кір Хаціъ, ka ънъ че авеа вії, ші врînd съ ле ia пе kreditў, Хаціъл 'і a черът прецъріле îndoite, ші dintp'aчeasta înчenînd целозіеа ші dъштъніile între еї, Панait de nekazў 'і a пъs пе Stînrъ toваръшъл съў în капъ'ї ka sъ'л жefъiaskъ nînъ ла къташъ. N'aў пердът okaziea d'a deskoпері ші аторъл че жъпеле Kostake авеа пentръ fiїka Хаціълъї. Хоцъ къзtъ съ лінгъшeaskъ пе жъпеле орfanў în кіпъл маї sъsў аръtatў sъб de гizatў ka отъл пецеї, ші ачesta прекът se întîмплъ adesea орї între oaменї, пещiind

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

ку чine ши ку че fелъ de omъ авea a faче i se înkpezъ, dap maĭ tîpziъ aъzind de nъmeле лъĭ se fepi de ел întokmaĭ ka de fokъ ши de otравъ. Stînrъл îndemnatъ fiind de kътpe rasda sa a snionat ши ъртъреа пе Хаџиъ ka пе ънъл че'л авea tot-d'aъna rîskъ грaзъ.

Ел a щиът къ Хаџиъ o съ кълъторeaskъ ши întp'adins 'л a fost aщentat în miжлокъл пъдърĭ. Панait ka тоцĭ чеĭ че se înfръцesk ку хоцĭĭ авea алтъ кънetъ de kît ачела че'л аръта товаръшълъĭ съъ. Че e дpentъ, eĭ se fъгъдъиаъ întpe dînши a пъzi o fръцietate sinчеръ, ши a împърци пе din доъ чeea че ва adъче Stînrъ ши ку аĭ съĭ din fъptimaгъpĭ, дap Панait se rîndea în тот kinъл кът ва faче съ'л дea одатъ în kanъ ши съ ia ел sinгъpъ чeea ч'авeaъ de împърцitъ. Панait a штиът ла плекареа Хаџиълъĭ пе дpът nînъ ши че хîptiъцъ neînsemnatъ авea în nozънapъ'ĭ ши пъ ъĭtъ a ворbi Stînrълъĭ desпре поліца че aflase къ пъ de тълтъ o пriimise din Konstandinoполъ ши каре tъia ла ъпa mie галбенĭ.

Sfîpшitъл ачestop doĭ mizepaбilĭ este кънoskът de къtpe чеĭ маĭ тълцĭ nînъ astъzĭ. Кip Панait ka rasdъ de хоцĭ ши гъsindъ-se fъp' de кънътtiĭ, дънъ че a fostъ тълтъ timnъ înkisъ, s'a tpimis în ъртъ пeste граniцъ, пе каре Паша de ла Шиштовъ 'л a snînzъpat, пentpъ къ, прекът s'a fostъ dobedit, 'ш' a ъчis пe tatъ-съъ, пе тътъ-sa, пevasta ши копiĭ, ши апоĭ a плекat съ каъte komopĭ, tot-d'aъna însъ ку пътеле skimбatъ. Stînrъ, каре a fost пpinsъ iapъшĭ пpin tpъdapea rasdeĭ saле, a fost жъdekatъ ши osînditъ дънъ лецĭ, ши în skъptъ timnъ, de ne este eptatъ съ zivetъ Dътъ-

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

nezeŭ sъ'л epie, a mъpit în temniцъ de o moapte грабникъ ші ғъръ ka sъ apate чел маї мікъ semnъ de къinцъ saŭ sъ чearъ preotъ ла ora mopцiї sale.

Potъ spune чеї че 'л a въzът fiind mortъ, kape e soapta kpiminaлълъї ла moapte-ї..... Aшezatъ ne doъ skîndъpї de брадъ în miжлокъл кърцiї temniцелоръ de ла Sîntъ Antonie, doї koцї de nînzъ era apънkatъ neste kadaверъл съъ ші kîцї-ва кърбънї ne o бъkatъ de кърътidъ d'asъпра кърia fъmega пъцinъ тъmîe, ші o лъmînърikъ de чearъ че era пъsъ ла kanъ'ї, împлinea toatъ прегътireа церетoniалъ a unъї mortъ, ші împreцiъpъ'ї kîцї-ва kpiminalї karii aŭ uчis ші aŭ ғърat, eraŭ kъ fiareле de пічoape ші stînd kъ къчълеле în mîînї прівeaŭ kînd preotъл чitind aле mopтълъї miжлочea кътре Dъmnezeŭ eptapea пъkatелор челъї грешitъ în лъmea aчeasta ші în чea-л-алтъ! O! Dъmnezeълe! îndъpътopъle Dъmnezeŭ! че este otъл ші kît de deшapte sînt fanteле лъї! Beniцї oameнї, fiї aї eroismълъї ші aї koръпцii, beniцї de прівiцї пe otъл kînd este mortъ, bedeцї пe kpiminalъл чел че a съвîpшit atîtea ші atîtea kpime, beniцї de 'л bebedeцї ші ba fi îndestъл!....

Am stat ші m'am rîndit ші deцepтîndъ-mъ прin sънetълъ чел плîngътopъ ал aрameї, am aъzit dinпpeъпъ kъ алцї трekътopї de прin улiцile înbečinate kъ трaце клопotъл бiserічi de ла Sîntъл Antonie пentpъ ka sъ pъdiче unъ mortъ. Чine oape a kътezat sъ bepse o лakpътъ пentpъ unъ kpiminalъ, saŭ iapъшї чine a пътът sta kъ inima de niatpъ, ka martъpa de peче, sъ

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr

пѫ лъкрътеzе saŭ sъ пѫ zikъ челуї nспорочітъ тѫpitopŭ: Dѫmnezeŭ sъ'л epte!...

Tatъл чел din черѫрї ва жѫdeka пе тоцїла eтepпелѫл трібѫпалъ kînd чеї дрепцї вор шedea d'a дpeaпta ші чеї пъкътошї d'a stînга ші вор fi desпърціцї, dѫпъ zisa Mîntѫitopѫлуї Iisus Xpistos, прекът desпърцеще човапѫл капреле de oiле sале!

În sfîршітъ, îndatъ клопотѫл тъкѫ, кокошѫл бъѕ din apiнї, kîїнїї ѫрла din пiaцъ ші Stînгѫ a intpat în mopmîntŭ!....

FINITŬ.

Таблa de Матерie.

Пацina.

Întiia dóріцъ 5
Капітьл I. Елефтерiка 7
— II. Кіоскъ Хацівлеї 16
— III. Чеї doї пекъноскъцї 24
— IV. Коctake 32
— V. Cîпrъ Кънetenia пънгашілор. . . . 37
— VI. Кокоana Хацііка 43
— VII. Întpeвedepea. 47
— VIII. Гacda хоцілор 57
— IX. Отвл лвї Dвmnezeв 64
— X. Ажвtор, ажвtор cтрігъ Фemeea пегъцъtорвлеї. 69
— XI. Кълкареа хоцілор 77
— XII. Поліца ръпвсъ 87
— XIII. Чершеторвл 94
— XIV. Агвріda тіере 102
— XV. Кріminалії 110

Muzeul Digital al Romanului Românesc
revistatransilvania.ro/mdrr